

การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ศิริรัตน์ โชติกเสถียร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561

การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ศิริรัตน์ โชติกเสถียร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561

THE PARTICIPATION IN LOCAL ELECTIONS OF THE PEOPLE IN SUAN LUANG SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, KATHUM BAEN DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE

SIRIRAT CHOTIKASATAERN

A THEMATIC PAPER SUBMITED IN PRATIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE
PROGRAM IN GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2018

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร**
ชื่อนักศึกษา	:	**ศิริรัตน์ โชติกเสถียร**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การปกครอง**
ปีพุทธศักราช	:	**2561**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**ดร.ฐากูร หอมกลิ่น**

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

รักษาการในตำแหน่งคณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย .....
(พระศรีวินยาภรณ์, ดร.)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์:
ประธานกรรมการ .....
(รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....
(ดร.ฐากูร หอมกลิ่น)

กรรมการ .....
(ดร.จักรวาล สุขไมตรี)

กรรมการ .....
(ดร.สมภพ ระงับทุกข์)

กรรมการ .....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุทธนา ปราณีต)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Topic	:	The Participation in Local Elections of the People in Suan Luang Sub-District Municipality, Kathum Baen District, Samut Sakhon Province
Student's Name	:	Sirirat Chotikasatian
Degree Sought	:	Master of Political Science
Department	:	Government
Anno Domini	:	2018
Advisor	:	Dr.Thakul Homklin

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Political Science (Government)

Acting Dean of Graduate School .....
(Phrasrivinayaphon, Dr.)

Thematic Committee :

Chairman .....
(Assoc.Prof.(Emeritus) Dr.Sukit Chaimusik)

Member (Advisor) .....
(Dr.Thakul Homklin)

Member .....
(Dr.Jagraval Sukmaitree)

Member .....
(Dr.Sompop Rangubtook)

Member .....
(Asst.Prof.Dr.Yuttana Praneet)

Copyright of the Graduate School, Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร**
ชื่อนักศึกษา	:	**นางสาวศิริรัตน์ โชติกเสถียร**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การปกครอง**
ปีพุทธศักราช	:	**2561**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**ดร.ฐากูร หอมกลิ่น**

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน และ3 เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง จำนวน 392 คน โดยวิธีการใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) และจึงใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้คือ ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมานหรืออ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการติดตามข่าวสาร ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมือง และด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง โดยรวม 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะ, ด้านการติดตามข่าวสารคือ เครือข่ายอินเตอร์เนตมีน้อย ควรเพิ่มเครือข่ายอินเตอร์ที่ให้ใช้ฟรีให้มากขึ้นและทั่งถึง ด้านการแสดงความคิดเห็น คือ เวทีพูดคุยแสดงความคิดเห็นประชาธิปไตยมีน้อยจึงควรจัดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นประชาธิปไตยให้มากขึ้นและทั่วถึง ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองคือ ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการช่วยโฆษณาหาเสียงจึงควรส่งเสริมประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการช่วยพรรคการเมืองโฆษณาหาเสียง และด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้งคือประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการชักชวนกันไปใช้สิทธิเลือกตั้งจึงควรส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการชักชวนกันไปใช้สิทธ์เลือกตั้ง

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม, การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น, เทศบาลตำบล

ABSTRACT

Thematic Topic	**:**	**A Participation in Local Elections of the Residents in Suanluang Sub-district Municipality, KrathumBaen District, SamutSakhon Province**
Student's Name	**:**	**Sirirat Chotikasathian**
Degree Sought	**:**	**Master of Political Science**
Department	**:**	**Government**
Anno Domini	**:**	**2018**
Advisor	**:**	**Dr.ThakunHomklin**

This thematic paper had the objectives as follows: 1) to study a participation in local elections of the residents in Suanluang Sub-district Municipality, KrathumBaen District, SamutSakhon Province; 2) to compare a participation in local elections of the residents in Suanluang Sub-district Municipality, KrathumBaen District, SamutSakhon Province, classified by different personal factors of genders, ages, levels of education, and occupations; and 3) to study suggestions concerning a participation in local elections of the residents in Suanluang Sub-district Municipality, KrathumBaen District, SamutSakhon Province. The used research tools were questionnaires. The sample group were 392 residents in Suanluang Sub-district Municipality, KrathumBaen District, SamutSakhon Province, sized by formula of Taro Yamane and Simple Random Sampling in collection of data. The used statistics were descriptive statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation and inferential statistics including F-test and One-way ANOVA test. If differentiation was found, it was tested in a pare by mean of Scheffe and analyzed by computing.

The results of research were found as follows:

1. A participation in local elections of the residents in Suanluang Sub-district Municipality, KrathumBaen District, SamutSakhon Province, was in the whole view of 4 aspects at the high level. Having been considered each aspect, it was found that the

Aspect of Information Pursuit, the Aspect of Opinion, the Aspect of Participation in the Activities of Political Parties, and the Aspect of Using Election Rights, were at the high level.

2. The results of hypothesis-test was that the residents with different education levels and occupations had different participation in political elections in Suanluang Sub-district Municipality, KrathumBaen District, SamutSakhon Province, in the whole view of 4 aspects in a statistical significant level of 0.05.

3.The people had suggested some problems and solutions concerning the participation in local elections of the people in SuanLuang Sub-district Municipality, KathumBaen District, SamutSakhon Province, as follows: 1) in the Aspect of Information Pursuit, as there were not sufficient internet networks, there should have sufficient free internets ; 2) in the Aspect of Opinion, as there were not sufficient political forums, so there should have sufficient political forums; 3) in the Aspect of Participation in the Activities of Political Parties, as the people were not interested to help political parties for political campaigns, so there should have some measures for the people to attach great importance for helping political parties in political campaigns**;** and 4) inthe Aspect of Using Election Rights, as the people were not interested in helping political parties to persuade others to use the election right, so there should have some measures for supporting the people toattach great importance for helping political parties in campaign for increasingly and widely using election rights.

Keywords: Participation, Local Election, Sub-district Municipality

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ดีเพราะความอนุเคราะห์ในด้านต่าง ๆ จากบุคคลหลายฝ่าย ด้วยกัน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความมีน้ำใจเอื้ออารีเป็นอย่างยิ่ง ใคร่ขอกราบขอบพระคุณ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้บริหาร พระเดชพระคุณพระปฏิยัติธรรมเมธี รักษาการแทนรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยพระครูศรีปริยัติคุณาภรณ์,ผศ, ดร. รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย และ รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุกสิก ประธานอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เมตตาคอยให้กำลังใจและสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยจนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุก ๆ ท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ โดยเฉพาะ รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก ดร.ฐากูร หอมกลิ่น พระมหาวีระชาติ ปิยวณโณ, พลเรือตรี รศ. ทองใบ ธีรานันทางกูร, ดร.กรุณา มธุลาภรังสรรค์, ดร.บานชื่น นักการเรียน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ช่วยแก้ไขตรวจสอบปรับปรุงสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก ประธานกรรมการ ดร.สมภพ ระงับทุกข์, ดร.ยุทธนา ปราณีตกรรมการ และ ดร.ฐากูร หอมกลิ่น อาจารย์ที่ปรึกษาหลักในการสอบสารนิพนธ์ ที่ช่วยแนะนำสิ่งต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ รัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 9 ทุกรูป/ท่านที่ช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนและการทำสารนิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบคุณ ครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจและเป็นแรงกระตุ้นให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณทั้งท่านที่ไม่ได้กล่าวรายนามมา ณ โอกาสนี้

อนึ่งคุณความดีและประโยชน์ที่ได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้แด่ บุพการีและผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน และหากความผิดพลาด บกพร่องถ้าจะพึงมี ผู้วิจัยขอน้อมรับเพื่อแก้ไขต่อไป

นางสาวศิริรัตน์ โชติกเสถียร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ก

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ค

กิตติกรรมประกาศ..... จ

สารบัญ..... ฉ

สารบัญตาราง..... ซ

สารบัญแผนภูมิ..... ฒ

1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 2

1.3 สมมติฐานการวิจัย..... 2

1.4 ขอบเขตของการวิจัย..... 3

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 4

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย..... 4

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 7

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง..... 7

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น..... 23

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล..... 28

2.4 แนวคิวเกี่ยวกับการเลือกตั้ง..... 47

2.5 สภาพพื้นที่ทำวิจัย..... 52

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 54

2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย..... 60

3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 61

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 61

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง..... 62

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 62

3.4 การสร้างและตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย..... 63

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 65

3.6 การวัดค่าตัวแปร..... 65
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 65
3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย..... 66
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 68
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 68
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล..... 69
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 69
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 69
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร..... 72
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย..... 77
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร..... 110
5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ..... 113
5.1 สรุปผลการวิจัย..... 114
5.2 อภิปรายผลการวิจัย..... 115
5.3 ข้อเสนอแนะ..... 119
บรรณานุกรม..... 121
ภาคผนวก..... 124
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย..... 125
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์..... 127
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย..... 133
ภาคผนวก ง แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)..... 138
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ สัมประสิทธิ์อัลฟ่า..... 140
ประวัติผู้วิจัย..... 143

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	แสดงค่าความถี่ (Frequency)และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ.....	70
4.2	แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ(Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ.....	70
4.3	แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ(Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามระดับการศึกษา.....	71
4.4	แสดงค่าความถี่ (Frequency)และร้อยละ(Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอาชีพ.....	71
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน.....	72
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร.....	73
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็น.....	74
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมือง.....	75
4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง.....	76

4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ..... 77

4.11 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ..... 77

4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการติดตามข่าวสารจำแนกตามเพศ..... 78

4.13 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามเพศ..... 78

4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามเพศ..... 78

4.15 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามเพศ..... 79

4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามเพศ..... 79

4.17 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามเพศ..... 80

4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งจำแนกตามเพศ..... 81

4.19 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ..... 81
4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ..... 82
4.21 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ..... 82
4.22 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) 83
4.23 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการติดตามข่าวสารจำแนกตามอายุ..... 83
4.24 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการติดตามข่าวสารจำแนกตามอายุ..... 84
4.25 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)..... 84
4.26 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามอายุ..... 85
4.27 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา..... 85
4.28 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของ 86

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé).....

4.29 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามอายุ..... 86

4.30 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามอายุ..... 87

4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)..... 87

4.32 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งจำแนกตามอายุ..... 87

4.33 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามอายุ..... 88

4.34 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)..... 88

4.35 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครโดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา..... 89

4.36 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครโดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา..... 89

4.37 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวม 90

ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé).....

4.38 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสารจำแนกตามรายได้ต่อเดือน..... 92

4.39 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสารจำแนกตามระดับการศึกษา..... 93

4.40 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) 91

4.41 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามระดับการศึกษา..... 92

4.42 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามระดับการศึกษา..... 93

4.43 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) 93

4.44 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามระดับการศึกษา..... 94

4.45 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามรายได้ต่อเดือน..... 95

4.46 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) 95
4.47 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งจำแนกตามระดับการศึกษา..... 96
4.48 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งจำแนกตามระดับการศึกษา..... 97
4.49 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)..... 97
4.50 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ..... 98
4.51 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ..... 99
4.52 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)..... 99
4.53 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการติดตามข่าวสารจำแนกตามอาชีพ..... 100
4.54 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการติดตามข่าวสารจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัย..... 101

4.55 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสารจำแนกตามอาชีพด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)..... 101
4.56 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามอาชีพ..... 102
4.57 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่..... 103
4.58 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการแสดงความคิดเห็นจำแนกตามอาชีพด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)..... 103
4.59 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามอาชีพ..... 104
4.60 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่..... 105
4.61 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมจำแนกตามอาชีพด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)..... 106
4.62 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งจำแนกตามอาชีพ..... 107
4.63 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่..... 108

4.64 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งจำแนกตามอาชีพด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)..... 107
4.65 สรุปผลการทดสอบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของประชาชนเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร..... 108
4.66 ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการติดตามข่าวสาร..... 109
4.67 ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน ด้านการแสดงความคิดเห็น..... 110
4.68 ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมือง..... 111
4.69 ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง..... 112

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงลำดับขั้นตอนของการเกี่ยวพันทางการเมือง..... 16

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ถึงแม้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบบประชาธิปไตยมากกว่า 70 ปี แล้วแต่ตลอดระยะเวลาของการเป็นประชาธิปไตยที่ผ่านมานั้นได้มีการเบียดแทรกของการเป็นเผด็จการเป็นระยะ ๆ และบางครั้งดำรงอยู่ต่อเนื่องเป็นเวลานาน มีการปฏิวัติรัฐประหารหลายครั้ง โดยกลุ่มคนต่าง ๆ โดยอ้างความเดือดร้อนของประชาชนและการไม่เป็นประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนในอดีตแทบมิได้เข้าไปมีบทบาทหรือไม่มีส่วนร่วมในการเมืองแต่อย่างใด อำนาจส่วนใหญ่ตกอยู่ในกำมือของกลุ่มบุคคลบางกลุ่มและอยู่ที่ฝ่ายบริหาร และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่อำนาจทางการเมืองที่ประชาชนได้รับเป็นเพียงการมีสิทธิ์เลือกตั้งเท่านั้น และบางครั้งการเลือกตั้งดังกล่าวก็ยังมีข้อสงสัยในความบริสุทธิ์ยุติธรรมอีกด้วย ในที่สุดกระแสการเป็นประชาธิปไตยของโลกได้เข้าสู่ประเทศไทยให้ประชาชนรู้ถึงการที่ตนควรมีสิทธิ์เสรีภาพและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

ปัจจุบันกำลังมีความตื่นตัวค่อนข้างสูง ในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดนเฉพาะการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการเมืองยุคปัจจุบันที่กำลังเกิดขึ้นของภาคประชาชน ที่ต้องการเห็นการเมืองและสังคมเกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น เอื้อประโยชน์ติ่ผู้ด้อยโอกาสมากขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนตรงประเด็น และสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงเกิดการปกครองส่วนท้อนถิ่นซึ่งเป็นการเปิดโอกาศให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นตนเองและเป็นรากฐานที่ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตามหลักวิธีการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางเพื่อให้ท้อนถิ่นสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยอิสระในการบริหารส่วนท้องถิ่น มีความสามารถที่จะสนองความต้องการของพลเมืองในท้องถิ่น หน่วยการปกครองในท้องถิ่นจึงมีความอิสระในการบริหารงาน รวมถึงการวางงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเองได้ในระดับหนึ่ง การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้มีความหมายเฉพาะการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือร่วมรับประโยชน์เท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการร่วมรับรู้ ร่วมเสนอความคิดเห็นในกระบวนการตัดสินใจของหน่วยงานรัฐ และร่วมสนับสนุนติดตามการทำงานของภาครัฐเพื่อทำให้เกิดการตัดสินใจให้ดีขึ้น และได้รับการสนับสนุนจากประชาชน ปัจจุบันภาครัฐและเอกชนได้มีการให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แก่ประชาชนส่วนภูมิภาคมากยิ่งขึ้นว่าการเลือกตั้งมีประโยชน์อย่างไรต่อระบบการเมืองการปกครอง และมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน และระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้ทัดเทียมอารยประเทศ การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่สะท้อนแสดงออกซึ่งเจตจำนงและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในการส่งบุคคลหรือคณะบุคคลสอดคล้องกับความต้องการของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด รวมตลอดจนถึงการตัดสินใจในนโยบาย

สาธารณะเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนเป็นองค์รวม และท้ายที่สุดคือการสร้างความกินดีอยู่ดีให้แก่ประชาชน

ประชาชนถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีอำนาจอย่างแท้จริง ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตามครรลอง การปกครอง ระบอบประชาธิปไตย ที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน แต่เนื่องด้วยจากที่ผ่านมาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นด้านการเลือกตั้งของประชาชนในเขตตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครมีปัญหาเกี่ยวกับประชาชนออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ซึ่งบางคนอาจมองว่าการเมืองเป็นเรื่องไกลตัว เสียเวลาทำมาหากิน อาจมองว่าตนเองเพียงคนเดียวคงไม่ใช่คนที่จะตัดสินใจว่าใครจะแพ้หรือชนะในการเลือกตั้ง โดยไม่คำนึงถึงความสำคัญของสิทธิและหน้าที่ของตนที่พึงมีในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ถึงจะเลือกตัวแทนเข้าไปทำงานแล้ว ก็ไม่เห็นว่าตนเองจะได้รับประโยชน์เป็นการส่วนตัว และมีประชาชนในหมู่บ้านบางส่วน เป็นคนต่างจังหวัด การที่จะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มองว่าไม่เกี่ยวกับตนเอง จึงไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ปัจจุบันนี้เป็นอย่างไร มีลักษณะข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมในทิศทางใดบ้าง เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการวิจัยไปเสนอทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

1.3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

1.3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

1.3.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปและมีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัด สมุทรสาคร จำนวนประมาณ 32894 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ใน 3 ด้าน คือ 1). ด้านการติดตามข่าวสาร 2) ด้านการแสดงความคิดเห็น 3) ด้านการร่วมกิจกรรม และ 4) ด้ารการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ เขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แบ่งการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน และ 14 ชุมชน ดังนี้

หมู่ที่ 1 ชุมชนบ้านวัดนางสาว
หมู่ที่ 2 ชุมชนบ้านโต้ล้ง
หมู่ที่ 3 ชุมชนบ้านสวนหลวง หมู่ที่ 3
หมู่ที่ 3 ชุมชนค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน
หมู่ที่ 4 ชุมชนบ้านสวนหลวง หมู่ที่ 4
หมู่ที่ 5 ชุมชนบ้านรางน้ำใส
หมู่ที่ 6 ชุมชนบ้านหนองพะอง
หมู่ที่ 7 ชุมชนบ้านหลักสี่
หมู่ที่ 8 ชุมชนบ้านท้ายตลาดเตาอิฐ
หมู่ที่ 9 ชุมชนบ้านคลองแนวลิขิต
หมู่ที่ 1 ชุมชนบ้านสะแกงาม
หมู่ที่ 11 ชุมชนบ้านหนองทองหลาง
หมู่ที่ 12 ชุมชนบ้านรางปลาซิว
หมู่ที่ 13 ชุมชนบ้านตลาดเตาอิฐ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตตำบลสวนหลวง อำเภอ กระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.5 2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการปรับปรุง การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.5.4 ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ของประชาชนในเขตตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ให้มีประสิทธิภาพสูงเพิ่มมากขึ้น

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การร่วมลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หมายถึง การแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในอันที่จะมอบความไว้วางใจในการส่งบุคคล หรือคณะบุคคลเชิงกลุ่มการเมืองที่มีอุดมการณ์และแนวนโยบายในการใช้อำนาจสอดคล้องกับความต้องการของตน เข้าไปปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนถึงการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะเพื่อเกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยส่วนรวม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่น หมายถึง การที่ประชาชนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมือง ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์และสนองต่อความต้องการของประชาชน

การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่จัดระบบการปกครนองของชุมชนที่มีอาณาเขตแน่นอน แต่ไม่มีอำนาจอธิปไตยแยกตัวเป็นอิสระจากรัฐหรือประเทศเป็นชุมชนที่มีสิทธิ์ตามกฎหมายจัดกิจกรรมของตนเองโดยอิสระโดยปราศจากการควบคุมจากภายนอก

เทศบาล หมายถึง การปกครองท้อนถิ่นรูปหนึ่งของไทย ตามหลักการกระจายอำนาจ กล่าวคือราชการบริหารส่วนกลางกระจายอำนาจไปให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอิสระที่จะดำเนินการปกครองตนเองภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดเป็นการปูพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย ระบบรัฐสภา เพราะเป็นการจำลองรูปแบบการปกครองประเทศมาใช้ในท้องถิ่น

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปและมีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอ กระทุ่มแบน จังหวัด สมุทรสาคร

ด้านการติดตามข่าวสาร หมายถึง มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุ โทรทัศน์ เสียงประชาสัมพันธ์ มีการร่วมฟังการอภิปรายหาเสียงอยู่เสมอ มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากอินเตอร์เน็ต เช่น INSTAGRAM, LINE FACEBOOK เป็นต้น มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ ใบปลิว และป้ายประกาศ เป็นต้น ตลอดจนมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากครอบครัว ญาติ พี่น้อง มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากเพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิด

ด้านการแสดงความคิดเห็น หมายถึง มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับครอบครัว ญาติพี่น้อง มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อนที่ทำงาน ได้สนทนาเกี่ยวกับประชาธิปไตยกับบุคคลอื่น ๆ ได้สนทนาเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญกับบุคคลอื่น ๆ แสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อทันสมัย เช่น กระทู้ทางอินเตอร์เน็ต INSTAGRAM, LINE FACBOOK เป็นต้น ตลอดจนแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อชักชวนหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นลงคะแนนเสียงให้กับพรรคการเมืองที่ท่านสนับหนุน

ด้านการร่วมกิจกรรม หมายถึง การติดต่อเจ้าหน้าที่หรือผู้นำทางการเมือง เพื่อหาทางเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมพรรคการเมือง ชักชวนประชาชนให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ ช่วยโฆษณาหาเสียงให้ผู้สมัครเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง สนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง ตรวจสอบผลการเลือกตั้งร่วมกับพรรคการเมืองที่ท่านเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ตนชอบ ตลอดจนปกป้องชื่อเสียงพรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึง หมายถึง ราษฎรที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อยู่ในภูมิลำเนา และมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในเขต เทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

เพศ หมายถึง เพศของประชาชนที่อยู่ในเขต เทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ตอบแบบสอบถามของงานสารนิพนธ์ แบ่งออกเป็น 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึงช่วงอายุของประชาชนที่อยู่ในเขต โดยแบ่งออกเป็น 4 ช่วง คือ ระหว่าง 1) อายุ 25 ปีลงมา2) อายุ 26 – 35 ปี 3) อายุ 36 -45 ปี และ 4) อายุ 46 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึงการศึกษาสูงสุดที่จบการศึกษา ของประชาชนอยู่ใน เทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ 1) มัธยมศึกษา/ปวช. 2) ระดับอนุปริญญา/ปวส. 3) ระดับปริญาตรี และ 4) ระดับสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

อาชีพ หมายถึง ลักษณะของงานในการประกอบอาชีพของประชาชนที่อยู่ในเขต เทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) เกษตรกร 2) ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย 3) รับจ้าง / พนักงาน และ 4) รับราชการ

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเนื้อหา ลักษณะที่สำคัญ ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในการมีส่วนร่วมในเขตเทศบาลตำบล สวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครนั้น มีระดับของการมีส่วนร่วมนั้นเป็นอย่างไรบ้าง ดังนั้นแนวคิดทฤษฎีที่จะนำมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์มี ดังนี้

2.1แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2.2แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

2.5 สภาพพื้นที่ทำวิจัย

2.6งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนับว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และนำไปพัฒนาแก้ไขปัญหา สามารถนำมาวิเคราะห์ตัดสินใจให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน และเพื่อขีดความสามารถในการพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพกล่าวคือ ทำให้ผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองได้มีโอกาสทราบความต้องการของกันและกันอย่างแท้จริงทำให้การดำเนินนโยบายของรัฐตอบสนองต่อผู้เป็นเจ้าของประเทศในด้านเศรษกิจ การเมืองและสังคม

2.1.1ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมเป็นการสังสรรค์ทางสังคม มักมีส่วนเกี่ยวข้องกับทั้งปัจเจกบุคคลและกลุ่มโดยที่มีการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าให้กระทำเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มขึ้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบกับกลุ่มด้วย

พจนานุกรมฉบับราชบัญฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ส่วน”เป็นคำนาม แปลว่า”สิ่งที่แบ่งจากส่วนร่วม”เป็นคำช่วยกิริยา แปลว่า”มีส่วนร่วมอยู่ด้วยกัน”

ทิพาพร พิมพิสุทธ์(2542,หน้า133-134) ได้ให้ความหมายของการเข้าร่วมทางการเมืองว่าหมายถึง การมีส่วนร่วมในการกระทำ (Activity) ของแต่ละบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินนโยบาย

ของรัฐบาลเรียกว่าAutonomous Participation และการมีส่วนร่วมซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินนโยบายโดยทางอ้อมนอกเหนือจากแต่ละบุคคลโดยตรงแล้ว เรียกว่า Mobilized participation

ณรงค์สินสวัสดิ์(2539,หน้า123) กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าหมายถึง บุคคลที่สนใจการเมือง มีความเข้าใจการเมือง เชื่อว่าตนเองมีประสิทธิภาพทางการเมือง มีความศรัทธาในกระบวนการทางการเมือง และตัวนักการเมือง และคิดว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นหน้าที่ของตน เป็นคนที่มีความสามารถในการเข้าสังคม และเป็นคนที่มีหวังในชีวิต

ชูวงศ์ฉายะบุตร(2539,หน้า8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความหมายไปถึงการให้ความร่วมมือ ซึ่งถือเป็นการสนับสนุนต่อระบบการเมือง นั่นคือการมีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐบาล การให้ความสนับสนุน เป็นทางหนึ่งที่จะลดปัญหา ในการปกครองและการบริหาร การให้ความร่วมมือในการเสียภาษีเป็นอีกทางหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นการมีส่วนร่วมโดยอ้อม ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดปัญหาจนกลายเป็นประเด็นทางการเมืองต่อไป

พเยาว์ เนียะแก้ว (2550,หน้า35-36) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักสากลที่ทุกประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่ประเทศไทย ให้ความสนใจเพื่อพัฒนาการเมืองการปกครอง “เข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามหลักการธรรมาภิบาล ที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชน และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศ

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงหมายถึงการปฏิบัติการโดยสมัครใจไม่ว่าจะเป็นผลสำเร็จหรือไม่มีการจัดองค์การหรือไม่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องและจะใช้วิธีการที่ถูกต้องยอมรับตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะไปมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายสาธารณะ การบริหารนโยบายสาธารณะ และการเลือกผู้นำทางทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นระดับไหนของรัฐบาล

ด้านการติดตามข่าวสาร หมายถึง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุ โทรทัศน์ เสียงประชาสัมพันธ์ มีการร่วมฟังการอภิปรายหาเสียงอยู่เสมอ มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากอินเตอร์เน็ต เช่น INSTAGRAM, LINE FACEBOOK เป็นต้น มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ ใบปลิว และป้ายประกาศ เป็นต้น

ตลอดจนมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากครอบครัว ญาติ พี่น้อง มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากเพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิด

ด้านการแสดงความคิดเห็น หมายถึง มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับครอบครัว ญาติพี่น้อง มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อนที่ทำงาน ได้สนทนาเกี่ยวกับประชาธิปไตยกับบุคคลอื่น ๆ ได้สนทนาเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญกับบุคคลอื่น ๆ แสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อทันสมัย เช่น กระทู้ทางอินเตอร์เน็ต INSTAGRAM, LINE FACBOOK เป็นต้น

ตลอดจนแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อชักชวนหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นลงคะแนนเสียงให้กับพรรคการเมืองที่ท่านสนับหนุน

ด้านการร่วมกิจกรรมการเมือง หมายถึง การติดต่อเจ้าหน้าที่หรือผู้นำทางการเมือง เพื่อหาทางเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมพรรคการเมืองชักชวนประชาชนให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ ช่วยโฆษณาหาเสียงให้ผู้สมัครเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง สนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง ตรวจสอบผลการเลือกตั้งร่วมกับพรรคการเมืองที่ท่านเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ตนชอบ ตลอดจนปกป้องชื่อเสียงพรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึง การตรวจสอบรายชื่อผู้ลงสมัครเลือกตั้งตรวจสอบพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง การตรวจสอบรายชื่อผู้ลงสมัครเลือกตั้งตรวจสอบพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่ผ่านมาท่านได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ชักชวนหรือโน้มน้าวให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ยึดถือนโยบายในการหาเสียงเป็นหลัก ตลอดจนการใช้สิทธิ์ถอดถอนนักการเมืองถ้าพบว่ามีการกระทำโดยมิชอบหลังการเลือกตั้ง

2.1.2สาเหตุของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล พยายามที่จะทำให้เป้าหมายประสบความสำเร็จแต่การกระทำของเขาอาจไม่ใช่การกระทำทางการเมือง เพราะอาจเห็นว่าวิธีที่ไม่เป็นการเมือง น่าจะได้ผลดีกว่าวิธีการทางการเมืองแล้ว เขาก็จะทุ่มเทให้กับวิธีการที่ไม่เป็นการเมือง แต่เป้าหมายบางประการจำเป็นต้องใช้วิธีการทางการเมืองเท่านั้นจึงจะบรรลุผลได้ ดังนั้น เมื่อมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองขึ้น พวกนี้จำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

นอกจากนี้ ในสังคมที่มีการขัดแย้งเรื่องเชื้อชาติ มีการช่วงชิงอำนาจทางการเมือง ระหว่างกลุ่มต่างๆ ปัญหาเหล่านี้จะอยู่ในรูปของการเมืองและก่อให้เกิดการปลุกระดม อันจะนำไปสู่การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบที่รุนแรงขึ้นได้ ส่วนปัญหาอื่นๆ ที่สังคมประสบเช่นปัญหาด้านเศรษฐกิจสินค้าราคาแพง ค่าครองชีพตกต่ำเหล่านี้ อาจนำมาซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบใดๆ ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการของรัฐบาลว่าจะมีประสิทธิภาพที่จะแก้ปัญหา และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนั้นๆ มากน้อยเพียงใดเมื่อเทียบกับวิธีอื่นๆ

สรุปได้ว่าสาเหตุที่ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง มีดังต่อไปนี้

1) กระบวนการสร้างความทันสมัย (Modernization) เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างสังคมดั้งเดิมกับสังคมทันสมัย กระบวนการนี้เป็นผลให้สังคมเดิมแปรเปลี่ยนไปมีการกลายสภาพเป็นเมืองพัฒนาอุตสาหกรรม ระดับการศึกษาของคนสูงขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจาก การระดมทางสังคม ในขณะเดียวกันในสังคมที่ระดับของการพัฒนาเศรษฐกิจ อยู่ในอัตราที่ต่ำกว่ากระบวนการระดมทางสังคมแล้วความคับข้องใจก็เกิดขึ้นถ้าไม่สามารถถูกขจัดไปได้แล้วประชาชน จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อสร้างข้อเรียกร้อง และนำเข้าสู่ระบบการเมืองมากยิ่งขึ้น

2) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างชนชั้นทางสังคม การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นผลโดยตรงจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และมีส่วนเชื่อมโยงให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้นอีกด้วย

นี. พาวเวลล์ และ พรีวิท (Nie. Powell and Prewitt)ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 3 ตัว คือ การพัฒนาเศรษฐกิจ โครงสร้างชนชั้น และการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจาก 5 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน อิตาลี และเม็กซิโก พบว่า คนที่มีฐานะทางสังคมที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าชนชั้นอื่นๆ อาจอธิบายได้ว่าผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจจะช่วยเพิ่มการเข้าไปมีส่วนร่วม โดยทำให้เกิดชนชั้นกลางและชนชั้นสูงมากขึ้น และคนพวกนี้มีแนวโน้มว่าเป็นสมาชิกขององค์การใดๆ สูงกว่าชนชั้นอื่น ๆ นอกจากนี้ทั้งสามท่านยังศึกษาพบว่า สมาชิกที่เอาจริงเอาจังขององค์การมีแนวโน้มว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าพวกที่ไม่ได้เป็นสมาชิกองค์การใด ๆ

ดังนั้น เมื่อโครงสร้างของคนเปลี่ยนไปจะเป็นผลให้ทัศนคติ และพฤติกรรมทางการเมืองเปลี่ยนไปด้วย คือ

2.1) มีความสำนึกในหน้าที่ของราษฎรมากขึ้น

2.2) ได้รับข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น

2.3) ตระหนักในผลกระทบที่นโยบายของรัฐที่มีต่อตนเองยิ่งขึ้น

2.4) มีความสำนึกในฐานะนักการเมือง

2.5) ให้ความสนใจอย่างยิ่งยวดในกิจกรรมทางการเมือง

3)อิทธิพลของปัญญาชนและการสื่อสารแบบใหม่ ในสังคมที่เกิดขึ้นใหม่หลายประเทศที่ผู้มีการศึกษาได้เข้ามีบทบาทสำคัญ ในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

นอกจากนี้ อิทธิพลจากวิทยุ โทรทัศน์ ตลอดจนหนังสือพิมพ์ต่างๆ ยังมีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ในบางสังคมจะใช้สื่อมวลชนเพื่อการโฆษณาชวนเชื่อ ในการให้การอบรมทางการเมืองแก่สมาชิกของสังคม และที่สำคัญสื่อมวลชนจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง ซึ่งถ้าผู้ปกครองไร้ประสิทธิภาพไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกในสังคม ก็จะเป็นผล ทำให้ข้อเรียกร้องต่างๆ อันเป็นผลจากการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจะเพิ่มขึ้นด้วย

4) ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำทางการเมือง ก็ถือเป็นสาเหตุประกอบอันสำคัญอันจะนำไปสู่การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา การขัดแย้งมักเป็นความขัดแย้งระหว่างผู้นำที่อยู่ในอำนาจซึ่งไม่ต้องการที่จะเห็นผู้นำหัวก้าวหน้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นเหตุให้กลุ่มผู้นำใหม่จำเป็นต้องหาทางปลุกระดมประชาชน ให้เกลียดชังระบบการเมืองที่เป็นอยู่ สร้างความชอบธรรมให้กับระบบการเมืองใหม่ โดยอ้างความสามารถ ที่จะให้ความยุติธรรมและสิ่งที่ดีกว่า การขัดแย้งนี้มักจะนำไปสู่การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบรุนแรง

5) รัฐบาลเข้าไปมีส่วนเกี่ยวกับเรื่องราวทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของสังคมมากยิ่งขึ้น นับเป็นสาเหตุที่สำคัญที่จะทำให้การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น ในระบบสังคมเดิมนั้น

เรื่องราวในสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม จะตกอยู่ในอิทธิพลของกระบวนการประเพณี ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมมักจะได้รับการแก้ไขกันเอง และมองรัฐบาลเป็นเรื่องของคนชั้นสูงโดยแยกตนเองออกจากการเมือง แต่ในปัจจุบันประเทศได้รับการพัฒนาขึ้น ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และติดต่อกับผู้อื่นได้สะดวกขึ้น ทำให้ประชาชนพยายามเรียกร้องหรือต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่พวกเขาต้องการมากยิ่งขึ้น

6) อิทธิพลของการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่าคนที่ได้รับการศึกษาในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย(นันทนาวรรธนะภูติ,2539,หน้า26)

อัลมอนด์ และเวอร์บา (Almond and Verba) ในหนังสือ The Civic Culture ได้สรุปว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไว้ว่า

1) ผู้ที่มีการศึกษาดี ยิ่งตระหนักในผลกระทบที่รัฐบาลมีต่อบุคคลมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย

2) ผู้ที่มีการศึกษาดีจะติดตามข่าวสารทางการเมือง และให้ความสนใจต่อการรณรงค์หาเสียงมากกว่าผู้มีการศึกษาน้อย

3) ผู้ที่มีการศึกษาดี ยิ่งมีข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมาก

4) ผู้ที่มีการศึกษาดี จะสามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องทางการเมืองได้กว้างขวาง และให้ความสนใจต่อการเมืองอย่างมีเป้าหมาย และมีประเด็นที่กว้างขวาง

5) ผู้ที่มีการศึกษาดี มีแนวโน้มที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการถกเถียง และพูดคุยเกี่ยวกับการเมืองมากขึ้น

6) ผู้ที่มีการศึกษาดี จะรู้สึกว่ามีความอิสระในการสนทนาเรื่องราวทางการเมืองกับบุคคลทั่ว ๆ ไป แต่ผู้มีการศึกษาน้อยมีแนวโน้มที่จะไม่สนใจที่จะพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องทางการเมือง(นันทนาวรรธนะภูติ ,2539,หน้า29)

สรุปได้ว่าระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะจูงใจให้บุคคลที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น ก้าวไปสู่สถานภาพทางสังคมสูงขึ้นมีโอกาสรับรู้ผลกระทบของรัฐบาล และมีโอกาสรับประโยชน์ในทางการเมือง

2.1.3รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

โดยทั่วไปแล้วรูปแบบมีส่วนร่วมทางการเมือง มักจะถูกแบ่งออกไปตามการให้คำนิยามความหมายของการเข้าร่วมทางการเมืองว่าจะมีความครอบคลุมได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งนักวิชาการได้ทำการจัดรูปแบบไว้ค่อนข้างกว้างขวางมาก โดยได้จำแนกออกเป็นมิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

จรูญ สุภาพ(2514,หน้า331–334) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบโบราณไว้ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมแบบกรีก (Greek System) วัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบนี้ ต้องการให้ประชาชนซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศ ได้มีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยตรง ซึ่ง

กำหนดให้ประชาชนทั้งนครรัฐประชุมร่วมกันเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ความต้องการและกำหนดนโยบาย รวมทั้งกำหนดตัวผู้ปกครองด้วย

2) การมีส่วนร่วมแบบโรมัน (Roman System)การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบนี้ได้กำหนดให้มีสภาขึ้นแทนการประชุมประชาชนทั้งหมดส่วนอำนาจหน้าที่สภานั้นครอบคลุมเสมือนการปกครองโดยประชาชนโดยตรง

3) การมีส่วนร่วมแบบศักดินา (Feudal System) เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ในระหว่างเจ้านายกับไพร่ (Vassal) ที่แต่ละฝ่ายมีหน้าที่ต่อกัน เจ้านาย (Lord) มีหน้าที่ให้ความคุ้มครองและปกครองไพร่ ส่วนไพร่มีหน้าที่บริการด้านต่าง ๆ ให้เจ้านาย

4) การมีส่วนร่วมแบบสวิส (Swiss System) มีลักษณะสำคัญคือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง เช่นเดียวกับระบบกรีก

5)การมีส่วนร่วมแบบนิวอิงแลนด์ (New England System) มีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง เช่นเดียวกับแบบสวิส

สำหรับประเทศแรกที่พยายามปฏิรูปการให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบนี้คือ ประเทศอังกฤษ เมื่อค.ศ. 1215 ได้มีการตกลงต่อรองกัน ระหว่างฝ่ายกษัตริย์กับขุนนางเพื่อให้ฝ่ายกษัตริย์ทรงยินยอมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมบ้านเมืองจนเกิดเอกสารสิทธิแมคนา คาร์ต้าขึ้น ซึ่งเป็นเอกสารที่ยินยอมให้ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมรัฐบาล ต่อมา โอลิเวอร์ ครอมเวลล์ ได้ดำเนินการใช้กำลังเพื่อประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศได้มีบทบาททางการเมืองจนทำให้เกิดหลักการที่ว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิในการออกเสียง และประชาชนทุกคนจะมีสิทธิมีตัวแทนในสภานิติบัญญัติ และเมื่อเกิดเหตุการณ์ปฏิวัติในฝรั่งเศส ใน ค.ศ. 1789 สิทธิของการเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนจึงขยายออกไป จนทำให้เกิดหลักเสรีภาพ ความเสมอภาค และการนำเอาเจตนารมณ์ของปวงชนมาใช้ให้ถูกต้องเหมาะสม นอกจากนั้นในสหรัฐอเมริกาก็มีการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตั้งแต่สมัยที่แซมมวล อดัมส์ ร่วมกับประชาชนเรียกร้องสิทธิในการปกครองตนเองจากอังกฤษ และโทมัสเพน ได้มีส่วนช่วยให้ประชาชนระลึกและสำนึกถึงความสำคัญในการที่จะเข้ามาดำเนินการปกครองตนเอง โดยเริ่มจากระดับท้องถิ่นขยายไปจนระดับชาติ

เกษม อุทยานิน(2516,หน้า120–121)ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางตรงของประชาชนในปัจจุบันไว้ดังนี้

1)การแสดงประชามติ (Referendum) มีการให้ประชาชนนั้นมีส่วนร่วมในการพิจารณาและการตัดสินใจที่จะรับหรือไม่รับกฎหมายซึ่งจะออกผลบังคับให้แก่ตนที่ผ่านการพิจารณาของสภาเป็นขั้นต้นมาแล้ว ประชามตินี้ อาจจะมีทั้งแบบบังคับใช้ ประชาชนต้องแสดงประชามติและไม่บังคับให้ต้องแสดงประชามติก็ได้ ขึ้นอยู่ว่าความจำเป็นมากน้อยเพียงใด

2)การริเริ่มให้เสนอกฎมาย (Initiative) ซึ่งเกิดขึ้นในสวิสเป็นเวลามานานแล้วได้แก่การชุมนุมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเหมือนกับวิธีแบบประชุมชาวเมืองในสหรัฐอเมริกา แต่เป็นการเสนอกฎหมายรูปการจะเป็นการทำคำร้อง และลงมติในบัตรเลือกตั้ง จุดประสงค์ของการริเริ่มให้เสนอกฎหมายนี้ เพื่อให้ประชาชนได้ผ่านกฎหมายบางอย่าง ไม่ต้องฟังความคิดเห็นของสภา

3)การเลือกออกใหม่ (Recall) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีอำนาจในการปลดอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลได้ เมื่อเห็นว่าผู้นั้นไม่ดำเนินการตามความต้องการของประชาชนหรือปฏิบัติตนไม่สมควร แต่จะต้องเป็นตำแหน่งที่มาจากการเลือกตั้ง

4)การร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจ (Plebiscite) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในปัญหาที่สำคัญ เมื่อรัฐบาลไม่สามารถตัดสินปัญหานั้น ๆ ได้

ว่าที่ร้อยตรีสัมพันธ์ ภุ่มมาลา(2549,หน้า19–20) ได้รวบรวมบทความจากนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งมีผู้ทำการศึกษาและจำแนกรูปแบบไว้หลายรูปแบบในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่ารูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีอยู่มากมายและแตกต่างกันไปในแต่ละระบบการเมืองดังนี้

1) กิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการรณรงค์หาเสียง (Party and CampaignActivities) กิจกรรมประเภทนี้ได้จัดรวมกันไว้และเรียกรวมกันว่า Campaign Activities กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การชักชวนให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนสนับสนุน การทำงานให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งอย่างกระตือรือร้นการให้ความสนใจเข้าร่วมประชุมทางการเมือง

2) การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง(Voting)ในการวิจัยเชิงวิชาการถือว่าการได้ไปลง คะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นเป็นรูปแบบและกิจกรรมของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุด และสามารถวัดค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ให้ความเที่ยงมากที่สุด

3) กิจกรรมชุมชน (Community Activities) คือการสร้างกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาสังคม การทำตนร่วมกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับปัญหาบ้านเมืองและสังคม บุคคลที่จะเข้าร่วมทำตนเป็นสมาชิกที่กระตือรือร้นในกลุ่มหรือองค์กรเหล่านี้ ซึ่งเป็นองค์การที่ทำงานเกี่ยวกับปัญหาสาธารณะแต่ไม่ใช่องค์การของรัฐบาล

4) การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ(Contacting Official)หมายถึงการกระทำของบุคคลในลักษณะที่เป็นการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาหรือปกป้องผลประโยชน์บางอย่างของตนหรือของกลุ่มตน ปัญหาที่เขาสนใจและนำไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเป็นสิ่งที่มีผลกระทบโดยตรงต่อบุคคลนั้น และมักจะไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองมากนัก ซึ่งเรียกว่าการมีส่วนร่วมแบบคับแคบ (Parochial Participation)

5) การชักจูง (Lobbying) เป็นความพยายามของบุคคลที่พยายามติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำทางการเมือง โดยหาทางที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินนโยบายประเด็นเรื่องที่กระทบต่อประชาชนจำนวนมากจากตัวอย่างจริง ๆ นั้นหมายถึงกิจกรรมที่มุ่งจะก่อให้เกิดแรงสนับสนุนหรือต่อต้านพระราชบัญญัติ หรือการตัดสินนโยบายของฝ่ายบริหาร

6) การประท้วง (Protested) ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับที่ Huntingtonเรียกว่าการใช้ความรุนแรง (Violence) ซึ่งเป็นความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินนโยบายของรัฐบาล โดยการทำร้ายร่างกายหรือทรัพย์สิน

สรุปได้ว่า การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทำให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือผู้นำในแง่ที่ว่าเป็นแรงกดดันที่ทำให้ผู้นำต้องปรับนโยบายของตน เพื่อคะแนนเสียงของตนเอง และทำให้คะแนนเสียงเป็นเสมือนอาวุธที่มีอำนาจควบคุมรัฐบาลดังนั้นบุคคลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นผู้ที่มีความสำนึกในหน้าที่ของพลเมือง มีความสำนึกในบรรทัดฐานของสังคม และวิถีการดำรงชีวิตในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน และยังพบว่าในบางครั้งประชาชนส่วนใหญ่ที่ไปลงคะแนนเสียงนั้นอาจไม่เห็นความสำคัญของการกระทำของตนต่อผลทางการเมืองก็ได้ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นอาจไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองในรูปแบบอื่นใดเลย และในทางกลับกันผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นจะพบว่าจะมีอยู่น้อยหรือมากในแง่ที่ว่า เมื่อไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วก็จะยุติเพียงแค่นั้น และการเลือกตั้งที่ไม่สามารถมีขึ้นได้บ่อยครั้ง ก็เท่ากับว่า เป็นเสมือนข้อจำกัดที่ทำให้บุคคลไม่อาจเข้าร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ได้บ่อยครั้งเหมือนรูปแบบอื่น (สถิต นิยมญาติ,2534,หน้า 23)

2.1.4ระดับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

มิลล์(Mills) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมตามลำดับดังต่อไปนี้

1) การกำหนดเป้าหมาย (Goal – Making) หมายถึง การกำหนดลักษณะและรูปแบบในการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับระบอบการปกครอง เช่น การปกครองในระบอบประชาธิปไตยสังคมนิยมและเผด็จการซึ่งมีลักษณะในการกำหนดเป้าหมายต้องแตกต่างกันอออกไป

2) การแสวงหาวิถีทาง (Means) หนทางไปสู่เป้าหมายของการมีส่วนร่วมที่ดีที่สุดคือการประหยัดระยะทางสั้นและคุ้มค่า วิถีทางแสดงถึงทิศทาง (Orientation) ซึ้งต้องมีข่าวสารในการติดต่อที่ดีแล้วพิจารณาหาหนทางที่ดีที่สุด เพื่อกำหนดระดับของการมีส่วนร่วมให้มาก

3) มีการกระทำ (Action) ความสำเร็จของการเข้าร่วมอยู่ที่การกระทำ ด้วยการประเมินจากสถานการณ์

4) มีตัวเร่ง (Catalyst) ตัวเร่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ดี คือการมีปฏิกิริยากันทางการเมือง (Political Interaction) การสื่อสารทางการเมืองที่ดี และการเข้าถึงเพื่อให้อยู่ใกล้ศูนย์ กลางอำนาจ สำหรับการเจรจาต่อรอง

5) มีการระดมพลัง (Mobilization) คือการเตรียมการในเชิงหาสมัครพรรคพวกเครื่องมือช่องทางสำหรับการเข้าร่วม

6) มีการเปลี่ยนแปลง (Change) หมายถึง ผลของการกระทำที่เกิดจากการเข้าร่วม

7) มีปรากฏการณ์ทางการเมือง (Political Phenomenon) ความสำเร็จหรือล้มเหลวในการเข้าร่วม ให้ดูปรากฏการณ์ทางการเมือง โดยพิจารณาความสำเร็จจากผลทางการเมือง

8) การถดถอย (Regression) จะเกิดกรณีการเข้าร่วมทางการเมืองไม่บรรลุวัตถุ ประสงค์ ทำให้การเข้ามีส่วนร่วมขาดความชอบธรรม พลังการเข้าร่วมอาจสลายไปในช่วงนี้

9) การปะทะ (Counteraction) ผลการถดถอยอาจก่อให้เกิดการปะทะจากกลุ่มอื่น ๆ ที่เหนือกว่าได้(สวนาพรพัฒน์กุล,2520,หน้า30)

สวนา พรพัฒน์กุล(2520,หน้า21) ได้จัดแบ่งระดับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง จากน้อยไปหามาก ดังนี้

1) รับฟังข่าวสารทางการเมือง

2) ออกไปใช้เสียงในการลงคะแนน

3) ชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการเมือง

4) ชักชวนให้ไปเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง

5) ช่วยโฆษณาให้พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยการติดป้ายประกาศสนับสนุนหรือประกาศสนับสนุนให้ผู้อื่นทราบโดยทั่วไป

6) ติดต่อแสดงความคิดเห็นหรือข้อเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมือง หรือนักการเมือง

7) สนับสนุนด้วยการบริจาคให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง

8) ติดตามการหาเสียงของนักการเมือง

9) ช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียง

10) เป็นสมาชิกพรรคที่ทำงานให้พรรคการเมืองเป็นประจำ

11) เข้ามีส่วนร่วมในการวางแผนของแผน

12) ช่วยหาเงินให้พรรคการเมือง

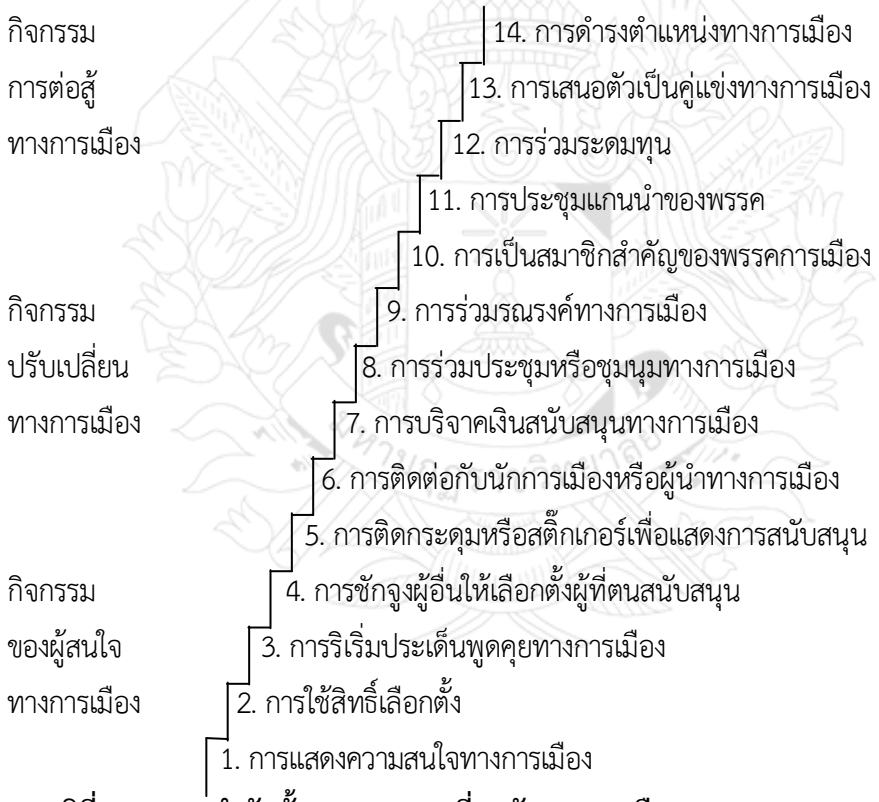
13) สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง

14) เป็นเจ้าหน้าที่ของพรรค หรือได้รับเลือกตั้ง

สมบัติธำรงธัญวงศ์ (2539,หน้า40–42) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยทั่วไปของสมาชิกในสังคม จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ไม่สนใจในการเมืองแต่ละอย่าง กับกลุ่มที่สนใจกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

โดยกลุ่มที่สนใจการมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจจำแนกได้ดังนี้ กลุ่มผู้สนใจติดตามทางการเมือง กลุ่มผู้ที่อยู่ระหว่างกลุ่มผู้สนใจติดตามทางการเมือง และกลุ่มที่ต้องการเข้าไปมีบทบาททางการเมืองกลุ่มที่ต้องการเข้าไปต่อสู้ทางการเมืองโดยตรง ลักษณะเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับปัจจัยกระตุ้นที่แต่ละบุคคลได้รับบทบาทของผู้ที่สนใจทางการเมืองจะเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไปผู้ที่สนใจอาจเปลี่ยนไปเป็นผู้ที่ไม่สนใจ และผู้ที่ไม่สนใจอาจเปลี่ยนผู้

ที่สนใจทางการเมืองก็ได้ หรือในกลุ่มผู้สนใจเองก็อาจเปลี่ยนแปลงจากผู้ที่สนใจจะเข้าไปต่อสู้ทางการเมืองมาเป็นเพียงแค่ผู้สนใจติดตามทางการเมืองเท่านั้น แต่การเปลี่ยนแปลงจากระดับต่ำไปสู่ระดับสูงอาจต้องใช้ปัจจัยผลักดันจากภายนอกมาก อาทิ การได้รับการสนับสนุนการเงินจากเพื่อน หรือตนเอง มีความรู้สึกอย่างรุนแรงต่อประเด็นทางการเมืองที่ต้องการจะผลักดัน จึงทำให้ตัดสินใจเข้าร่วมต่อสู่ทางการเมือง และเมื่อตัดสินใจเข้าร่วมต่อสู้ทางการเมืองแล้วจะทำให้บุคคลต้องขยายบทบาททางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของตนออกไปอย่างกว้างขวางผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองประกอบด้วยฐานคติ สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง มีแนวโน้มที่จะเกี่ยวข้องกับการกระทำอื่นๆ ทางการเมือง มีลักษณะเป็นลำดับขั้น กล่าวคือบุคคลที่อยู่ในลำดับชั้นของการเกี่ยวพันทางการเมืองเดียวกันมีแนวโน้มที่จะมีกิจกรรมทางการเมืองเหมือนกัน ผู้ที่มีลำดับชั้นของการเกี่ยวพันทางการเมืองในลำดับสูงจะครอบคลุมกิจกรรมทางการเมืองในลำดับต่ำกว่าด้วย จากฐานคติดังกล่าว ได้นำเสนอความคิดว่าด้วยลำดับขั้นตอนการเกี่ยวพันทางการเมือง ซึ่งแสดงให้เห็นพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลจะเริ่มต้นจากลำดับต่ำสุด คือการไม่สนใจทางการเมือง และในที่ส่วนของการสนใจทางการเมืองจะแบ่งเป็นลำดับขั้นจากต่ำสุดไปสู่สูงสุด ดังแผนภูมิที่ 2.1

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงลำดับขั้นตอนของการเกี่ยวพันทางการเมือง

กลุ่มผู้ที่ไม่สนใจทางการเมือง

แคมฟ์เบลล์ และมิลเลอร์(Campell& Miller) ได้เสนอแบบการวัดหรือดัชนีการมีส่วนร่วม26 ทางการเมือง (Index of political participation) โดยแบ่งระดับกิจกรรมทางการเมืองออกเป็น 3 ระดับ คือ

1) ระดับสูง ได้แก่ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและทำกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบอื่นด้วย

2) ระดับกลาง ได้แก่ ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

3) ระดับต่ำ ได้แก่ ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่จะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ บ้าง (สมบัติธำรงธัญวงศ์,2439, หน้า28–29)

พเยาว์ เนียะแก้ว(2550,หน้า35-36)ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักสากลที่ทุกประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่ประเทศไทย ให้ความสนใจเพื่อพัฒนาการเมืองการปกครอง “เข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามหลักการธรรมาภิบาล ที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชน และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศ

หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนและทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคราชการ นั่นคือ ประชาชนทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับการพัฒนาประเทศ 5 ประการดังนี้

1) การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคราชการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่างๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การจัดนิทรรศการ จดหมายข่าว การจัดการแถลงข่าว การติดประกาศและการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

2) การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

3) การเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะแนวทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นสาธารณะ ประชาพิจารณ์การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นและนโยบาย เป็นต้น

4) ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะ มีส่วนร่วมโดยเป็นหุ้นส่วนร่วมกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

5) การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นตอนที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่างๆ โรงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด เป็นต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการพัฒนาประเทศ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชานได้รับข้อมูลข่าวสารของทางการเมืองได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม เพื่อให้ประชาชนได้ตัดสินใจเพื่อเป็นทางเลือกในการตัดสินใจ หรือการแก้ปัญหาเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง สร้างความมั่นใจให้ประชาชนในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

สรุปได้ว่าระดับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ยังไม่มีวิธีการใดที่จะบอกถึงขอบข่ายและความเข้มข้นในรูปแบบต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้เป็นลำดับขึ้นได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งหมด เพราะว่าการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดพยายามที่จะทำให้เป้าหมายของพวกเขาได้ประสบผลสำเร็จนั้นถ้าพวกเขาเห็นว่าอาจจะทำโดยวิธีการที่ไม่เป็นวิธีทางการเมืองหรือเห็นว่าวิธีการที่ไม่เป็นการเมืองดังกล่าว สามารถที่จะได้ผลดีกว่าที่วิธีทางการเมืองแล้วก็อาจทุ่มเทให้กับวิธีการที่ไม่เป็นทางการเมืองได้ แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองบางประการจำเป็นต้องใช้วิถีทางการเมืองเท่านั้น จึงจะประสบผลสำเร็จ และยังไม่มีวิธีการใดที่จะบอกถึงขอบข่ายและความเข้มข้นในลักษณะต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้เป็นลำดับขั้นขึ้นได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งหมด

2.1.5 ประเภทของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เลสเตอร์ ดับบลิว มิลแบรธ (Lester W. Milbrath) ได้จัดออกเป็น 14 ระดับ ได้แก่

1) รับฟังหรือรับทราบข่าวสารทางการเมือง (เป็นการเกี่ยวข้องกับการเมืองในระดับต่ำสุดหรือน้อยที่สุดแต่มีคนเกี่ยวข้องด้วยมากที่สุด)

2) ไปออกเสียงลงคะแนน

3) ชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการบ้านการเมือง

4) ชักชวนให้ผู้อื่นใช้สิทธิออกเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง

5) ช่วยโฆษณาให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน

6) ติดต่อแสดงความคิดเห็นหรือข้อเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือนักการเมือง

7) สนับสนุนด้วยการบริจาคเงินให้พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง

8) ติดตามการหาเสียงของนักการเมืองบางคน หรือหลายคน

9) ช่วยสมัครรับเลือกตั้งรณรงค์หาเสียง

10) เป็นสมาชิกพรรคโดยทำงานให้พรรคการเมืองเป็นประจำเสมอ

11) เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนของพรรค

12) ช่วยหาเงินเข้าเป็นกองทุนของพรรค

13) สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเพื่อตำแหน่งทางการเมือง

14) เป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคหรือได้รับการเลือกตั้ง (เป็นการเกี่ยวข้องกับการเมืองในระดับที่มากที่สุด แต่มีผู้เกี่ยวข้องโดยตรงน้อยที่สุด)(จิรโชค บรรพตวีระสัยและคณะ,2538,หน้า445– 446)

ชัยวัฒน์รัฐขจร(2542,หน้า33) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองต้องมีลักษณะ 7ประการดังนี้

1) การกระทำนั้นต้องหวังผลในการที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐบาล หรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือ ต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาล ฉะนั้นผลที่หวังจึงอยู่ที่การเลือกนโยบายหรือเลือกตัวบุคคล หรือเลือกทั้งนโยบายและตัวบุคคล

2) ผลที่หวังจากการกระทำทั้งในเรื่องนโยบาย หรือตัวบุคคลนี้จะเป็นเรื่องการเมืองระดับท้องถิ่น หรือระดับชาติก็ได้

3) การกระทำใด ๆ ก็ตาม เกิดขึ้นโดยความสมัครใจ และ ถือว่าความสมัครใจนี้เป็นเงื่อนไขที่สำคัญ นั้นคือการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมิใช่การกระทำที่เกิดจากการถูกบังคับ

4) การกระทำที่เกิดขึ้นนั้น ไม่เน้นผลลัพธ์ว่า ต้องประสบความสำเร็จเสมอไป

5) การกระทำจะจัดองค์กรขึ้นอย่างเป็นระบบ หรือไม่เป็นระบบก็ได้

6) การกระทำดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว หรือเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องก็ได้

7) การกระทำนี้ใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ถูกต้องก็ได้

การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ผ่านมามักเป็นแบบประชาธิปไตยแบบมีตัวแทน คือ การเลือกผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตน (representative democracy) และต่อมาเริ่มมีความนิยมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม(participatory democracy)ซึ่งมีลักษณะสำคัญตรงที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นในการให้ความคิดเห็นกันต่าง ๆ นานา และมีแนวโน้มว่าการจะตัดสินใจใด ๆ มักมีลักษณะฉันทานุมัติที่คนเกือบทั้งหมดเห็นพ้องต้องกัน มากกว่าการลงคะแนนเสียงชี้ขาด

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการกระทำกิจกรรมของประชาชนในสังคมที่ได้มีส่วนกระทำร่วมกันทางการเมือง พฤติกรรมที่แสดงออกโดยสมัครใจ และถูกต้องตามกฎหมายของสมาชิกในสังคมถึงการให้ความสนใจในทางการเมือง และแสดงบทบาทในฐานะที่เป็นผู้ร่วมอยู่ในกลไกทางการเมืองของสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลและไม่จำเป็นจะต้องมีจุดประสงค์ที่ไปไกลถึงขนาดมุ่งที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล เพียงแต่โดยการแสดงบทบาทง่าย ๆ เช่น การพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง ฟังการอภิปรายทางการเมืองและการหาเสียงเข้าร่วมการรณรงค์ต่าง ๆ ทางการเมือง ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ให้การสนับสนุนการเมืองและพรรคการเมือง ลงสมัครเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรเป็นต้น

2.1.6การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้วางหลักให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นตามความที่บัญญัติไว้ในหลายมาตราโดยเฉพาะในหมวดที่ 3

ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวดที่ 14 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งพอสรุปได้โดยสังเขป ดังนี้

1) สิทธิในการรับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะ

2) สิทธิในการได้รับข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนสำคัญใดในชุมชนหรือท้องถิ่น

3) สิทธิในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และการฟ้องร้องหน่วยงานเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้าง

4) สิทธิในการอนุรักษ์ฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีและมีส่วนร่วมในการจัดการ บำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

5) สิทธิในการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้พ้นจากตำแหน่ง

6) สิทธิในการร้องขอให้พิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการต่าง ๆ (ศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์,2547,หน้า153–154)

โกวิทย์ พวงงามและปรีดีย์ โชติช่วง (2544,หน้า31-39) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลว่าสามารถกระทำได้ดังนี้

1) สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2) เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

3) ให้ข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำ หรือแจ้งปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนแก่องค์การบริหารส่วนตำบล

4) เสียสละแรงงาน ทรัพย์สิน ร่วมในโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล

5) ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ หรือคำแนะนำโดยชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

6) เสียภาษีให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับกำหนด

7) ร่วมกิจกรรมทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะการพัฒนาชนบทและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

8) ร่วมมือกับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชน ในการพัฒนาชนบทตามแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล

9) ร้องขอให้ออกข้อบังคับตำบล โดยราษฎรไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

10) ตรวจสอบพฤติกรรม ควบคุมการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

10.1) ตรวจสอบพฤติกรรมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ

10.2) เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ

10.3) ขอรับทราบข้อมูลข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบลหากเห็นว่าการทำงานไม่โปร่งใส

10.4) ตรวจสอบแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล หากเห็นว่าไม่โปร่งใส

10.5) ตรวจสอบการจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลว่ามีการใช้จ่ายงบประมาณไปทำอะไรบ้าง ตรงตามแผนพัฒนาประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่

10.6) ตรวจสอบ ติดตามการก่อสร้างโครงการและการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าถูกต้อง โปร่งใสและเกิดประโยชน์หรือไม่

10.7) ติดตามข้อมูลข่าวสาร และประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบล

10.8) คัดค้านข้อบังคับหรือมติขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำให้ประชาชนเดือดร้อน

10.9) การดำเนินงานเพื่อให้การตรวจสอบ ควบคุมองค์การบริหารส่วนตำบลบรรลุผล เช่น แจ้งประธานองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีเพิกเฉยต่อการคัดค้านของประชาชนให้ร้องเรียนไปยังนายอำเภอทันที กรณีคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หรือพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้ประชาชนเสียหายสามารถฟ้องศาลได้สามารถถอดถอนคณะกรรมการบริหาร หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามเกณฑ์ที่กำหนดเข้าชื่อร้องต่อผู้ว่าราชการจังหวัด 3ใน4 ของผู้มาลงคะแนนเสียงมีมติให้ถอดถอน

11) เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการซื้อการจ้าง โดยวิธีการสอบราคาประกวดราคาและวิธีพิเศษขององค์การบริหารส่วนตำบล อย่างน้อยคณะละ 2 คน

12) เจตนารมณ์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเงื่อนไขสำคัญในการรวมองค์การบริหารส่วนตำบล

13) เข้าร่วมประชาคมหมู่บ้าน ตำบล เพื่อเป็นฐานกำลังในการพัฒนาท้องถิ่นกับองค์การบริหารส่วนตำบล

14) ได้รับการบริหารสาธารณะ และบำบัดทุกข์บำรุงสุขจากองค์การบริหารส่วนตำบล

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นลักษณะที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องของการตัดสินใจ การค้นหาสาเหตุอันเนื่องมาจากเหตุผลพื้น ฐาน และดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ ตลอดจนการเข้าร่วมในลักษณะของการรับผลประโยชน์ตอบแทนในด้านต่าง ๆ ของชุมชนการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งถือว่า ประชาชนในสังคมมีอิสระที่จะร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยเฉพาะการกำหนดนโยบายบริหารและการปกครองประเทศ

2.1.7ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

โดยทั่วไปแล้วกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่องซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนในการดำเนินการมากพอสมควร อย่างไรก็ตามข้อดีของการมีส่วนร่วมคือก่อให้เกิดการผลิตนโยบายและบริการสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสาธารณชนเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดสรรทรัพยากรของสาธารณะให้สูงขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ ดังนี้

1) เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ กระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนช่วยให้เกิดความกระจ่างในวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบายนั้น ๆได้อยู่เสมอ สาธารณชนสามารถที่จะผลักดันให้เกิดการทบทวนข้อสันนิษฐานที่ปิดบังอยู่ ซึ่งอาจจะปิดบังไม่ให้มองเห็นทางออกที่มีประสิทธิภาพที่สุด

2) ลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา โดยทั่วไปกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบมักจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเสียเวลา แต่ในทางปฏิบัติแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนมาตั้งแต่ต้น สามารถที่จะลดความล่าช้าและลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประชาชนได้การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเกิดผลในการยอมรับอย่างสูงต่อการตัดสินใจโดยกลุ่มซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียในการตัดสินใจนั้น ๆ วิธีการนี้จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่ายซึ่งโดยทั่วไปมักจะแพงกว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดทำหรือดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระยะต้น

3) การสร้างฉันทามติ โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคงและยืนยาวและการยอมรับระหว่างกลุ่มซึ่งก่อนหน้านี้อาจจะมีความเห็นขัดแย้งกันคนละทาง ก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างคู่กรณี ลดความขัดแย้งทางการเมืองและก่อให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

4) ความสำเร็จและผลในการปฏิบัติของโครงการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้คนเรามีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น ตลอดจนรู้สึกกระตือรือร้นในการที่จะช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

5) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าหรือหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่รุนแรง ความขัดแย้งในโครงการอาจนำไปสู่การเป็นปฏิปักษ์อันยากที่จะแก้ไข กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดโอกาสที่คู่กรณีจะแสดงความต้องการของกลุ่มเขา และความห่วงกังวลที่ปราศจากความรู้สึกที่เป็นปฏิปักษ์การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรงที่อาจจะเป็นไปได้อย่างไรก็ดีการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ใช่ยาวิเศษมันไม่อาจที่จะลดหรือกำจัดความขัดแย้งในทุก ๆ กรณีได้(นวลน้อย ตรีรัตน์และคณะ,2545,หน้า380–381)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาและการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น สามารถนำมาซึ่งประโยชน์สุขคืนสู่ประชาชน ได้แก่

1) ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวการดำเนินงานทั้งด้านบุคคล แผนงาน โครงการ ด้านการเงินและระเบียบ กฎหมาย

2) ทำให้การพัฒนา การแก้ไขปัญหา และการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลสอดคล้องตามความต้องการของประชาชน เป็นไปตามความจำเป็นเร่งด่วน

3) เป็นการควบคุมการปฏิบัติงาน การใช้อำนาจของคณะผู้บริหาร ข้าราชการส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง

4) การใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย (โกวิทย์ พวงงาม และปรีดี โชติช่วง,2544,หน้า18–19)

สรุปได้ว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นหลักการที่ขาดเสียมิได้ของระบบประชาธิปไตย และเป็นเครื่องมือสำคัญในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น ซึ่งผู้ปกครองต้องได้รับการยอมรับจากประชาชน การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้น ได้สำคัญยิ่งเพราะประชาธิปไตยจะอยู่ไม่ได้ ถ้าประชาชนไม่ไปออกเสียงเลือกตั้ง

2.2แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.1ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

นักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของการปกครองถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Self Government) ไว้ดังนี้

ชูศักดิ์ เที่ยงตรง(2518,หน้า11) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของตน การที่ท้องถิ่นจะมีอำนาจหน้าที่และมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานมากน้อยเพียงใดนั้น จะขึ้นอยู่กับระบบการปกครองท้องถิ่นที่แต่ละประเทศยึดถือ

อุทัย หิรัญโต (2523,หน้า4) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้หน่วยการปกครองระดับรองของรัฐหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่าง เพื่อผลประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ท้องถิ่นโดยตรงการบริหารงานท้องถิ่นจะมีองค์การที่ปกครองที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งมาทั้งหมดหรือบางส่วนทั้งนี้ มีความอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมโดยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม

ประทาน คงฤทธิศึกษากร(2526,หน้า8) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึงระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิดมี

องค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์กรนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึงการที่ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างอิสระในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยทั้งรูปแบบโครงสร้าง กระบวนการบริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกิจกรรมที่ได้รับหมอบหมายจากรัฐบาลกลาง

2.2.2 องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

อุทัย หิรัญโต (2531,หน้า22) ได้กล่าวไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างโดยดำเนินการเอง เพื่อนำมาบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่น มีการจัดเป็นองค์กร มีเจ้าหน้าที่ ซึ่งประชาชนเลือกตั้งเข้ามาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่ต้องควบคุมด้วยวิธีต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ปราศจากการควบคุมของรัฐหามิได้ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น และแบ่งองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 8ประการ ดังนี้

1) สถานภาพตามกฎหมาย(Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศนั้น การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2)พื้นที่และระดับของตนเอง(Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชนจึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติโดยองค์การอาหารและเกษตรองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม องค์การอนามัยโลก และสำนักกิจการสังคมได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริหารและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ควรมีประชากรประมาณ 50.000คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และบุคลากร

3) การกระจายอำนาจและหน้าที่ของรัฐบาลกลางการที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4) มีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลของกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลาง มีขอบเขตปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5)การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6) มีอิสระในการปกครองตนเองสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเอง ในการปฏิบัติภายในขอบเขตกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7)มีงบประมาณเป็นของตนเองมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษี เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้ก้าวหน้า

8) มีการควบคุมดูแลจากรัฐบาลกลางเมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของประชาชนโดยส่วนรวมโดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่ามีอิสระอย่างเต็มที่ คงมีเฉพาะอิสระในการดำเนินงานเท่านั้น เพราะฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตย รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแล

ชูวงค์ ฉายะบุตร(2539,หน้า8) กล่าวว่า คณะกรรมการปรับปรุงระบบการบริหารงานการปกครองท้องถิ่นได้ศึกษาระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทยที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันในทุกรูปแบบ หาแนวทางข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การคลัง และงบประมาณตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล หน่วยงานส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค กับหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้ข้อสรุปถึงองค์ประกอบการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1)เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง

2)มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง ตามหลักการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ

3)มีอิสระในการปกครองตนเอง

4) มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม

5) มีงบประมาณรายได้ของตนเองอย่างเพียงพอ

6)มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานของตนเอง

7)มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการบริหาร

8)มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่น ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท

9) มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

พรชัย รัศมีแพทย์(2541,หน้า43–45) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบขององค์กรปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1) กำหนดเขตแดนและจำนวนประชากร การปกครองท้องถิ่นเป็นเรื่องของการให้บริการที่จำเป็นกับชีวิตประจำวันของราษฎร เป็นกิจการที่ต้องควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดจึงจะสามารถบริการได้อย่าง

มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ท้องถิ่นจะสามารถจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีพื้นที่และจำนวนราษฎรอยู่กันอย่างหนาแน่นพอสมควร

2) การกำหนดกิจการให้ดำเนินการ กิจการที่มอบให้ท้องถิ่นดำเนินการโดยทั่วไปเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของราษฎร ซึ่งเป็นผลประโยชน์โดยตรงของราษฎรในท้องถิ่น

3) ความเป็นอิสระ (Autonomy) ราชการส่วนท้องถิ่นเกิดจากกฎหมายที่บัญญัติขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจ ท้องถิ่นจึงไม่อาจตัดสินใจกระทำใด ๆ ได้เกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ความเป็นอิสระของท้องถิ่นจึงหมายถึงความเป็นอิสระภายใต้มาตรการ 5 ประการ ซึ่งสัมพันธ์กัน คือ

3.1) มีบุคลากรเป็นของตนเอง

3.2) มีรายได้เป็นของตนเอง

3.3) มีฐานะเป็นนิติบุคคล

3.4) อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลาง

3.5) มีการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการกำกับดูแล

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศนั้นๆ แต่หลักพื้นฐานที่สำคัญคือความเป็นอิสระในการปกครองตนเองของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเป็นหลักการร่วมกัน ที่สำคัญเป็นนิติบุคคลและประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง

2.2.3วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ประหยัด หงส์ทองคำ(2523,หน้า13–17) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายการปกครองท้องถิ่นโดยสากล มีสาระสำคัญที่คล้ายคลึงกันซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1) เพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษา การปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองหรือมีส่วนเข้ามาดำเนินกิจการของท้องถิ่นด้วยตนเองอย่างกว้างขวาง

2)เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง หลักการอันถือได้ว่าเป็นหัวใจที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย ก็คือ การปกครองที่ประชาชนปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่ง คำบังคับบัญชาจากเบื้องบน

3)เพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่นสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

4)เพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่นแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นดำเนินบริการสาธารณะต่าง ๆ สนองความต้องการของประชาชนอันเป็นการแบ่งเบาภาระจากรัฐบาลกลาง

อุทัย หิรัญโต (2531,หน้า28) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายการปกครองท้องถิ่นมีสาระสำคัญที่ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1) ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจำเป็นต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก ดังนั้นการจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ จะมีรายได้มีงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2) เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐอย่างเดียวอาจไม่ตรงความต้องการอย่างแท้จริง หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสนองตอบความต้องนั้นได้

3)เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างกัน ด้วยการจัดตั้งองค์กรท้องถิ่นขึ้นจึงจำเป็น โดยให้อำนาจองค์กรท้องถิ่นจัดเก็บภาษีเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลกลาง ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลกลางไปอยู่บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4)เพื่อให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนจากการที่เราปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ

ดร.โกวิทย์ พวงงาม(2548,หน้า33) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น โดยมีสาระสำคัญพอสรุปได้ ดังนี้

1) การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมือง อันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย

2) การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

3) การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเองเพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน

4) การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ

5) การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต

6) การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงสู่ส่วนอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน กำหนดความต้องการ ร่วมมือกันโดยมีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารและพัฒนา และในการดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ของท้องถิ่นตนเอง โดยส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการดำเนินการ ทั้งนี้จะคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญรวมทั้งมุ่งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการในกิจกรรมการปกครองตัวเอง โดยมีการจัดตั้งองค์การขึ้นทำหน้าที่ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติเป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

2.3แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล

แนวทศบาลถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประวัติความเป็นมายาวนานมากที่สุดในปัจจุบัน (ไม่นับรวมสุขาภิบาลซึ่งได้ปัจจุบันได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลไปหมดแล้ว) เทศบาลในประเทศไทย ถือกำเนิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2476 ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 1 ปี ภายใต้รัฐบาลของพระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ปรีดี พนมยงค์ ถือเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งที่ผลักดันให้เกิดการจัดตั้งเทศบาลขึ้นในปี พ.ศ. 2476 และเป็นผู้นำแนวคิดเรื่องการปกครองท้องถิ่นที่ใช้อยู่แพร่หลายในตะวันตกเข้ามาใช้ในประเทศไทย นอกจากนี้ยังเป็นผู้มีส่วนสำคัญที่สุดคนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. 2475 อีกด้วย ในความเป็นจริงแล้วประเทศไทยมีความพยายามในการจัดตั้งเทศบาลหลายครั้ง ตั้งแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เช่น พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ต้องการให้ประเทศไทยมีการปกครองท้องถิ่น เพื่อทำการปกครองตนเองขึ้นตามแบบอย่างประเทศตะวันตกที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

นอกจากนี้ พิจารณาได้จากข้อเท็จจริงที่ว่า มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเทศบาลในประเทศไทยขึ้นคณะหนึ่งซึ่งมีนายอาร์ ดี เรก เป็นประธาน โดยที่คณะกรรมการชุดดังกล่าวเสนอให้มีการจัดตั้ง “ประชาภิบาล” ภายหลังต่อมาเรียกว่า “เทศบาล” และความพยายามในการจัดตั้งเทศบาลยังปรากฏให้เห็นอีกครั้งในการจัดตั้งคณะกรรมการอีกคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ในการร่างพระราชบัญญัติเทศบาลในปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่ก็มิได้มีการประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใด

หลายคนอาจสงสัยว่าทำไมเทศบาลจึงกลายเป็นการปกครองท้องถิ่นที่มีประวัติความเป็นมายาวนานที่สุดแทนที่จะเป็นสุขาภิบาล ซึ่งถือเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเช่นกัน คำตอบต่อคำถามเหล่านี้ ก็คือ นักวิชาการด้านการปกครองท้องถิ่นส่วนใหญ่มองว่า สุขาภิบาลไม่ใช่การ ปกครองท้องถิ่นที่แท้จริง เพราะ สุขาภิบาล มีองค์ประกอบบางประการที่ไม่เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ กรรมการสุขาภิบาลหลายตำแหน่งมาจากการแต่งตั้งของรัฐบาล ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในท้องถิ่น เช่น การกำหนดให้ประธานสุขาภิบาลบางแห่งเป็นนายอำเภอ เป็นต้น

2.3.1. กำเนิดเทศบาลในประเทศไทย

นักวิชาการส่วนใหญ่ที่ศึกษาเรื่องเทศบาลในประเทศไทยมองว่า เทศบาลมาจาก “พัฒนาการของสุขาภิบาล” กล่าวคือ มองว่าเทศบาลในปัจจุบันจะมีไม่ได้เลย หากไม่มีการเกิดขึ้นของสุขาภิบาล เพราะเทศบาลถือเป็นผลพวงประการสำคัญของสุขาภิบาล ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองคล้ายการปกครองท้องถิ่นรูปแบบแรกก่อนเทศบาลเสียอีก นักวิชาการในกลุ่มนี้ได้ยกตัวอย่างที่น่าสนใจเพื่อสนับสนุนแนวคิดของตนดังกล่าวว่าในระหว่างรัชกาลที่ 5 ถึงรัชกาลที่ 7 ประเทศไทยมีสุขาภิบาลตามหัวเมืองต่าง ๆ จำนวนทั้งสิ้น 35 แห่ง ในระยะนี้สุขาภิบาลแทบจะไม่มีการขยายตัวในแง่ของจำนวนเลย จนทำให้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) ทรงมีพระราชดำริเพื่อกระจายอำนาจให้มากขึ้นดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทั้งนี้ จึงได้ทรงแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเทศบาลขึ้นในประเทศไทย อันเป็นแนวคิดที่ประสงค์ให้เทศบาลขึ้นมาทำหน้าที่แทนสุขาภิบาลที่มีอยู่

2.3.2. เหตุผลในการจัดตั้งเทศบาลขึ้นในประเทศไทย

เหตุผลในการจัดตั้งเทศบาลในประเทศไทยในประเทศไทยมี 3 เหตุผลใหญ่ ๆ ได้แก่ ประการที่หนึ่ง จัดตั้งเทศบาลเพื่อให้สอดคล้องกับการเมืองการปกครองในระดับชาติที่เป็นประชาธิปไตย กล่าวคือ เมื่อการปกครองในระดับชาติเป็นระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎรของตนเข้าไปทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ และทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ มีการแบ่งอำนาจอธิปไตยออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ อำนาจในทางนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ดังนั้น การปกครองในระดับท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนจึงจำเป็นต้องมีขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับระบบประชาธิปไตยในระดับชาติ โดยที่องค์กรเทศบาลเป็นองค์กรทางการเมืองแรกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองได้อย่างเต็มที่ตามหลักการกระจายอำนาจ อีกทั้งยังมีการล้อโครงสร้างของการเมืองในระดับชาติมาจำลองใส่ไว้ในเทศบาลด้วย คือ มีการแบ่งแยกฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภาที่ทำหน้าที่ในการออกเทศบัญญัติออกจากกัน และในทำหน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้ การจัดตั้งเทศบาลยังต้องสอดคล้องกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศ ที่ได้แบ่งการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเทศบาลก็คือการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั่นเอง

ประการที่สอง จัดตั้งเทศบาลเพื่อเป็นการแบ่งเบาภารกิจของรัฐบาล เนื่องจากภารกิจของรัฐบาลมีมากขึ้นเรื่อย ๆ จนไม่สามารถควบคุมดูแล หรือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนครอบคลุมทุกพื้นที่ ดังนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานหรือองค์กรการเมืองอื่น ๆ เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ต่างๆ นี้ลง และทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับการบริการจากภาครัฐได้รวดเร็วและทั่วถึงยิ่งขึ้น

เหตุผลประการนี้ สามารถพิจารณาได้จากคำกล่าวของ ปรีดี พนมยงค์ ที่ว่า “ในประเทศไทยที่มีอาณาเขตกว้างขวางและมีพลเมืองมาก พลเมืองทั้งหมดในประเทศนั้นๆ อาจมีส่วนได้ส่วนเสียเหมือนกันก็มี และกิจการบางอย่างพลเมืองอันอยู่ในท้องถิ่นหนึ่ง อาจมีส่วนได้เสียกับพลเมืองอีกท้องถิ่นหนึ่ง เหตุฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอยู่เองที่จะรวมอำนาจบริหารมาไว้ที่ศูนย์กลาง...แห่งเดียวย่อมจะทำไปไม่ได้ เพราะจะเป็นการเพิ่มความติดขัดและไม่สะดวกแก่ราชการ”

นอกจากการแบ่งเบาภารกิจของรัฐบาลแล้ว ยังก่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างอื่นแก่รัฐบาลได้อีกส่วนหนึ่ง นั้นก็คือ “แรงสนับสนุนทางการเมือง” ที่รัฐบาลในขณะนั้นจะได้รับมากขึ้น เนื่องจากเมื่อรัฐบาลได้แบ่งภาระหน้าที่บางอย่างไปให้แก่เทศบาลแล้ว เทศบาลจะทำหน้าที่ในการให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนในเขตเทศบาล เมื่อประชาชนได้รับการบริการอย่างรวดเร็วจากเทศบาลโดยตรง ก็ไม่จำเป็นต้องรองบประมาณหรือความช่วยเหลือจากรัฐบาล และได้รับการบริการที่รวดเร็ว ซึ่งส่งผลให้ประชาชนมีทัศนคติในแง่บวกต่อรัฐบาล เนื่องจากสามารถบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนได้ เมื่อเปรียบเทียบกับการปกครองในระบบเก่าที่ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาปกครองตนเอง

ประการที่สาม จัดตั้งเทศบาลเพื่อเป็นสถาบันฝึกประชาธิปไตยให้แก่ประชาชน เนื่องจากในขณะนั้น เพิ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยได้เพียง 1 ปี ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครอง ดังนั้น การจัดตั้งเทศบาลที่มีโครงสร้างล้อมาจากการปกครองในระดับชาติ จึงเป็นเสมือนสถาบันหนึ่งที่จะช่วยให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองมากขึ้น

หากพิจารณาถึงเหตุผลต่าง ๆ ของการจัดตั้งเทศบาลแล้ว จะพบว่าเหตุผลในการจัดตั้งเทศบาลในระยะเริ่มต้น มีวัตถุประสงค์ในสร้างความมั่นคงทางการเมืองในระดับชาติ มากกว่าการมีเทศบาลเพื่อทำหน้าที่ด้านการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนตามหลักการจัดการปกครองท้องถิ่นในปัจจุบัน

2.3.3. พัฒนาการของเทศบาลไทย

เทศบาลในประเทศไทย นับว่ามีการพัฒนาการที่ก้าวหน้ามากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบอื่น ๆ อย่างไรก็ตามการพัฒนาของเทศบาลไทยในอดีตที่ผ่านมาก็ไม่ก้าวหน้าเท่าใดนัก เนื่องจากยังมีเทศบาลอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้ และจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลตลอดเวลา

หากนับตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลมาแล้วกว่า 70 ปี มีกฎหมายแม่บทเทศบาล (ที่ไม่นับรวมกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม) ทั้งสิ้น 4 ฉบับ และยังมีกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลอีก เช่น กฎหมายว่าด้วยรายได้เทศบาล กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรรายได้ประเภทภาษีให้แก่เทศบาล และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล รวมอีกหลายฉบับ

1. ประเภทของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดให้เทศบาลในประเทศไทยมีทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ซึ่งเทศบาลแต่ละประเภทก็มีลักษณะและองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไปดังมีรายละเอียดดังนี้

1) เทศบาลนคร

เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลนคร การจัดตั้งเทศบาลนครจะกระทำได้โดยการประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร (มาตรา 11 พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546)

เทศบาลนครประกอบไปด้วยสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี (หรือนายกเทศมนตรี) แล้วแต่กรณี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ 24 คน (มาตรา 15) โดยมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 4 คน (มาตรา 48 อัฏฐ) นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้เทศบาลนครมีหน้าที่แตกต่างไปจากเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลอีกด้วย

2) เทศบาลเมือง

เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลเมือง การจัดตั้งเทศบาลเมืองจะกระทำได้โดยการประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง (มาตรา 10)

เทศบาลเมืองประกอบไปด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ 18 คน (มาตรา 15) และมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 3 คน (มาตรา 48 อัฏฐ)

3) เทศบาลตำบล

เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล (มาตรา 9) (เทศบาลตำบลไม่ได้กำหนดจำนวนราษฎรในพื้นที่ไว้อย่างชัดเจนเหมือนกับเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร)

เทศบาลตำบลประกอบไปด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ 12 คน (มาตรา 15) โดยมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน (มาตรา 48 อัฏฐ)

2. โครงสร้างของเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรี

ก่อนปี พ.ศ. 2543 เทศบาลในประเทศไทยมีเพียงรูปแบบเดียว คือ เทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรี แต่ในปัจจุบันภายหลังปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา กฎหมายได้เปิดโอกาสให้เทศบาลมีรูปแบบเพิ่มขึ้นได้อีกรูปแบบหนึ่งก็คือ เทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรี ซึ่งเทศบาลใดจะใช้รูปแบบคณะเทศมนตรีหรือ เทศบาลรูปแบบนายกเทศมนตรีให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเทศบาล

อย่างไรก็ตาม ในปลายปี พ.ศ. 2546 มีการแก้ไขกฎหมายเทศบาลอีกครั้ง เป็นผลให้เทศบาลคงเหลือเพียงรูปแบบเดียว คือ เทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรี หรือ นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรง และเป็นจุดสิ้นสุดเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรี

สำหรับเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรี มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบคณะเทศมนตรี คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโครงสร้างในรูปแบบสภา กับ ฝ่ายบริหาร กล่าวคือ มีการแยกฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติออกจากกัน แต่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ ฝ่ายบริหาร (ในที่นี้หมายถึงนายกเทศมนตรีและเทศมนตรี) มาจากการเลือกของสภาเทศบาล และสภาเทศบาลยังมีอำนาจในการควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหารได้อย่างใกล้ชิด และในบางกรณีอาจกำหนดการดำรงอยู่ของฝ่ายบริหารได้

มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 กำหนดไว้ว่า “ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นนายกเทศมนตรีและเทศมนตรี ด้วยความเห็นชอบของสภาเทศบาล” ขณะเดียวกันก็กำหนดสถานะของนายกเทศมนตรีให้เป็นหัวหน้าในการบริหารงานของเทศบาล โดยมีเทศมนตรีเป็นผู้ช่วย

กฎหมายยังได้กำหนดผู้ที่มีคุณสมบัติของนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีไว้ด้วยว่าต้องเป็นสมาชิกสภาเทศบาล นั้นก็หมายถึง นายกเทศมนตรีและเทศมนตรีจะทำหน้าที่ในสองสถานะ คือ สถานะของฝ่ายบริหารและสถานะของสมาชิกสภาเทศบาล ดังนั้น ความเกี่ยวพันกันของฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาจึงมีอยู่อย่างใกล้ชิด

การดำรงอยู่ของฝ่ายบริหารขึ้นอยู่กับฝ่ายสภาไม่ได้หมายความว่าสภาเทศบาลจะสามารถอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจคณะเทศมนตรีได้ แต่สภาเทศบาลยังมีเครื่องมืออื่น ๆ ในการทำให้ฝ่ายบริหารไม่สามารถบริหารงานต่อไปได้ และในบางกรณีอาจถึงการพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีและเทศมนตรี

เครื่องมือที่สำคัญในการตรวจสอบและถ่วงดุลที่ฝ่ายสภาเทศบาลมีต่อฝ่ายบริหาร ในรูปแบบคณะเทศมนตรี ก็คือ เครื่องมือในการควบคุมงบประมาณ ซึ่งได้ระบุไว้ในมาตรา 62 ทวิ และมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 เกี่ยวกับการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณ เห็นได้ว่า สภาเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรีนั้น มีอำนาจค่อนข้างมากโดยเฉพาะในประเด็นเรื่องการพิจารณารับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี ซึ่งหากสภาเทศบาลไม่รับหลักการแล้ว โอกาสที่คณะเทศมนตรีทั้งคณะจะต้องพ้นออกจากตำแหน่งมีสูงมาก

อย่างไรก็ตาม กฎหมายไม่ได้กำหนดให้สภาเทศบาลเป็นเพียงองค์กรเดียวที่จะทำให้ฝ่ายบริหารของเทศบาลต้องพ้นจากตำแหน่ง เพราะกฎหมายยังกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความถูกต้องในการตัดสินใจของสภาเทศบาลอีกชั้นหนึ่ง หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับการตัดสินใจของสภาเทศบาลแล้ว ร่างเทศบัญญัตินั้นก็ตกไป แต่หากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นด้วย สภาเทศบาลต้องกลับไปพิจารณาใหม่อีกครั้ง และหากยังยืนยันตามการตัดสินใจในครั้งแรกต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ในการลงมติครั้งที่สอง

กลไกนี้ ทำให้การดำรงอยู่ของนายกเทศมนตรีและคณะเทศมนตรี ต้องขึ้นอยู่กับสภาเทศบาล จนในบางครั้งทำให้เทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรีนี้มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อยครั้งเพราะสภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ดังนั้น ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาในรูปแบบคณะเทศมนตรีนี้ เป็นรูปแบบ “ฝ่ายบริหารอ่อนแอ”

3. โครงสร้างของเทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรี

สำหรับโครงสร้างของเทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรีนั้น มีโครงสร้างหลักที่คล้ายกับเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรี แต่ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารของเทศบาลกับฝ่ายสภาเทศบาลเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ เทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรี หัวหน้าฝ่ายบริหาร(นายกเทศมนตรี) และสมาชิกสภาเทศบาล มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงทั้งคู่ และในขณะเดียวกันนายกเทศมนตรีสามารถมี “ผู้ช่วย” ได้เช่นกัน แต่ผู้ช่วยของนายกเทศมนตรีในรูปแบบนี้จะไม่เรียกว่า “เทศมนตรี” แต่จะเรียกว่า “รองนายกเทศมนตรี” ซึ่งจำนวนของรองนายกเทศมนตรีจะมีได้เท่าใดขึ้นอยู่กับขนาดของเทศบาล

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาเทศบาล เป็นไปด้วยความห่างเหินเมื่อเปรียบเทียบกับเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรี กล่าวคือ ความสัมพันธ์มีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) นายกเทศมนตรีจะต้องไม่เป็นสมาชิกสภาเทศบาล

(2) รองนายกเทศมนตรีมาจากการแต่งตั้งของนายกเทศมนตรี

(3) รองนายกเทศมนตรีจะต้องไม่เป็นสมาชิกสภาเทศบาล

จากความสัมพันธ์ทั้ง 3 ด้านดังกล่าว ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสภาเทศบาลกับฝ่ายบริหารห่างเหินกัน มีการแบ่งแยกฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาออกจากกันอย่างชัดเจน และต่างมีสถานะเพียงสถานะเดียวคือถ้าไม่เป็นฝ่ายบริหารก็ต้องเป็นฝ่ายสภาเทศบาล ซึ่งผิดกับเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรีที่นายกเทศมนตรีและเทศมนตรีจะมีสถานะเป็นสมาชิกสภาเทศบาลด้วยเช่นกัน

สำหรับสาระสำคัญในประการอื่นของเทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรี มีดังนี

(1) นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรง

(2) การดำรงอยู่ของนายกเทศมนตรี ไม่ขึ้นอยู่กับสภาเทศบาล

(3) สภาเทศบาลไม่ได้ทำหน้าที่ในการเลือกฝ่ายบริหาร เพราะประชาชนเป็นผู้เลือกฝ่ายบริหารโดยตรง

(4) ในกรณีการรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาล มีกลไกที่แตกต่างจากเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรี ดังที่ปรากฏในมาตรา 62 ตรี ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการ จำนวน 15 คน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง โดยแก้ไขปรับปรุง และยืนยันสาระสำคัญในร่างเทศบัญญัตินั้น ทั้งนี้ ให้ยึดถือตามหลักเกณฑ์กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประโยชน์ของท้องถิ่นและประชาชนเป็นสำคัญ

เมื่อสภาเทศบาลได้รับร่างเทศบัญญัติจากนายกเทศมนตรีแล้ว ให้สภาเทศบาลพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน หากสภาเทศบาลพิจารณาไม่แล้วเสร็จ หรือไม่เห็นชอบกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าว ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นตกไป แล้วให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายปีที่แล้วไปพลางก่อน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาล (มาตรา 62 จัตวา)

จะเห็นได้ว่า เทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรีมีกลไกในการประนีประนอมระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาเทศบาล นอกจากนี้กฎหมายยังได้เปิดโอกาสให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยุบสภาเทศบาลได้ และรวมถึงให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งได้อีกด้วย

4. บทบาทหน้าที่ของสภาเทศบาล และคณะเทศมนตรี/นายกเทศมนตรี

1) หน้าที่ของสภาเทศบาล

สำหรับหน้าที่ของสภาเทศบาลโดยหลักการแล้วมีสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ (1) หน้าที่ในการเลือกฝ่ายบริหาร (2) หน้าที่ในการสะท้อนความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาล (3) หน้าที่ในการออกเทศบัญญัติ และ (4) หน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลฝ่ายบริหาร

สำหรับหน้าที่แรก คือ หน้าที่ในการเลือกตั้งฝ่ายบริหารนั้น สภาเทศบาลจะทำหน้าที่ในการเลือกนายกเทศมนตรี และเทศมนตรีด้วยเสียงข้างมากของสภาเทศบาล ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวนี้จะไม่มีในเทศบาลที่ใช้รูปแบบนายกเทศมนตรี เพราะหน้าที่ดังกล่าวนี้จะถูกกระทำโดยประชาชนในเขตเทศบาลแทน

หน้าที่ในประการที่สอง คือ หน้าที่ในการสะท้อนความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้นเป็นหน้าที่โดยทั่วไปของผู้แทนประชาชนอยู่แล้ว เช่น รับฟังปัญหา ความต้องการ ความเดือดร้อน ตลอดจนข้อร้องเรียนต่าง ๆ ของประชาชนในเทศบาล แล้วนำข้อเรียกร้องเหล่านั้นเสนอต่อฝ่ายบริหารให้ฝ่ายบริหารดำเนินการแก้ไขให้ หรือในบางเรื่องที่สมาชิกสภาเทศบาลสามารถกระทำได้เอง สมาชิกสภาเทศบาลก็จะดำเนินการแก้ไขได้เลย หรือหากในบางเรื่องอยู่เกินขอบเขตอำนาจที่เทศบาลจะดำเนินการได้ สมาชิกสภาเทศบาลก็จะทำหน้าที่ในการประสานไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป การดำเนินการเพื่อให้ฝ่ายบริหารกระทำตามข้อเรียกร้องของตนนั้น อาจกระทำได้ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การทำหนังสือยื่นแสดงปัญหาของประชาชนในเทศบาลผ่านไปยังนายกเทศมนตรี เป็นต้น และรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น การใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวของตนกับผู้มีอำนาจ ร้องขอให้ผู้มีอำนาจดำเนินการให้ เป็นต้น

หน้าที่ในประการที่สาม คือ หน้าที่ในการออกกฎหมายหรือเทศบัญญัติ หน้าที่นี้เป็นหน้าที่ที่ชัดเจนที่สุดในการทำงานของสภาเทศบาล กล่าวคือ สภาเทศบาลทำหน้าที่เป็นองค์กรทางนิติบัญญัติในเทศบาล ทำหน้าที่ในการพิจารณา กลั่นกรอง และอนุมัติกฎหมายต่าง ๆ ว่าควรบังคับใช้ในเขตเทศบาลหรือไม่ อย่างไร และเมื่อพิจารณากันอย่างรอบคอบแล้ว สมาชิกสภาเทศบาลจึงจะมีมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในร่างเทศบัญญัติเพื่อบังคับใช้เป็นเทศบัญญัติต่อไปหรือไม่ หน้าที่ในประการนี้ถูกกำหนดไว้ในมาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 ที่กำหนดว่า “เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมาย...”

และหน้าที่ในประการสุดท้าย คือ หน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานของฝ่ายบริหารนั้น สภาเทศบาลมีวิธีการในการตรวจสอบและถ่วงดุลอย่างน้อย 3 วิธีได้แก่

(1) การตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหาร

เพื่อให้ฝ่ายบริหารตอบกระทู้ที่ตนเห็นว่าเป็นปัญหาและให้ฝ่ายบริหารชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแนวทางเพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป ดังมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546

(2) การตรวจสอบการทำงานโดยคณะกรรมการสามัญและวิสามัญของสภาเทศบาล

คณะกรรมการสามัญและวิสามัญของสภาเทศบาล มีหน้าที่หลักในการกระทำกิจการใด ๆ ตามที่สภามอบหมายให้ดำเนินการ เช่น สืบสวน สอบสวนข้อเท็จจริง ศึกษาถึงความเป็นไปได้ หรือลงไปเก็บข้อมูลในพื้นที่เทศบาล เป็นต้น และเมื่อได้ดำเนินการไปเช่นไร กรรมการดังกล่าวต้องรายงานผลการดำเนินงานนั้นให้สภาเทศบาลรับทราบด้วย

การดำเนินงานของคณะกรรมการในลักษณะเช่นนี้ ก็คือ การตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในลักษณะหนึ่งด้วยเช่นกัน เช่น หากสภาเทศบาลไม่เห็นด้วยกับการทำงานของฝ่ายบริหาร สภาเทศบาลอาจจะตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาและพิจารณาว่าในประเด็นดังกล่าว ควรมีแนวทางในการตัดสินใจหรือดำเนินการอย่างไร ตลอดจนสามารถเรียกให้ฝ่ายบริหารมาชี้แจงว่าเหตุใดฝ่ายบริหารจึงตัดสินใจเช่นนั้น ซึ่งหากฝ่ายบริหารไม่สามารถชี้แจงให้คณะกรรมการดังกล่าวเข้าใจหรือไม่สามารถตอบคำถามได้อย่างกระจ่างชัดแล้ว ผลเสียย่อมเกิดแก่ตัวผู้บริหารเอง และอาจมีผลในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

มาตรา 32 วรรค 1 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 ได้ให้อำนาจแก่สภาเทศบาลไว้โดยกำหนดว่า “สภาเทศบาลมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาล และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาล เพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล แล้วรายงานต่อสภาเทศบาล”

(3) การเสนอเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในเขตเทศบาล

การตรวจสอบการทำงานในประการนี้ถูกกำหนดไว้ในมาตรา 32 ทวิ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 ว่า “ในกรณีกิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของเทศบาลหรือประชาชนในท้องถิ่น สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่หรือคณะเทศมนตรีอาจเสนอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในท้องถิ่นได้ และประกาศให้ประชาชนทราบ

การออกเสียงประชามติต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการขอปรึกษาความเห็นของประชาชนว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกิจการสำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามวรรคหนึ่ง...”

ซึ่งกฎหมายได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิเข้ามาช่วยฝ่ายบริหารตัดสินใจในประเด็นที่สำคัญต่อเทศบาลได้ง่ายขึ้น ซึ่งการให้ความเห็นของประชาชนนี้จะสามารถกระทำได้ก็ต้องได้รับการเสนอจากสมาชิกสภาเทศบาลเสียก่อน

- การรับฟังการแถลงนโยบายโดยไม่มีการลงมติ และ ผลการดำเนินงานของนายกเทศมนตรี การตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานของฝ่ายบริหารวิธีการหนึ่งก็คือ การฟังการแถลงนโยบายและผลการดำเนินงานของนายกเทศมนตรี ซึ่งวิธีการดังกล่าวแม้จะไม่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของฝ่ายบริหารมากนัก แต่ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่แสดงให้เห็นได้ว่าฝ่ายบริหารต้องทำงานอยู่ภายใต้การควบคุมและตรวจสอบของสภาเทศบาลซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในเขตเทศบาล

ตามมาตรา 48 ทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 กำหนดไว้ว่า ก่อนนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่ ให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล โดยไม่มีการลงมติ ทั้งนี้ ภายใน 30 วันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และให้นายกเทศมนตรีจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาลเป็นประจำทุกปี

- การขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ (เฉพาะเทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรี) ในเรื่องการขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ กฎหมายได้กำหนดรายละเอียดไว้ในมาตรา 48 ทวาทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 ให้สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการเทศบาลโดยไม่มีการลงมติ

2) หน้าที่ของนายกเทศมนตรี และรองนายกเทศมนตรี

ตามกฎหมายได้กำหนดหน้าที่ของนายกเทศมนตรี (มาตรา 48 เตรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543) ดังนี้

(1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาล

(2) ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติและนโยบาย

(3) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

(4) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี

(5) วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(6) รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

(7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

ลักษณะการใช้อำนาจของนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงนี้แตกต่างจากการใช้อำนาจของนายกเทศมนตรีในรูปแบบคณะเทศมนตรีในสมัยก่อน กล่าวคือ นายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงมีลักษณะการใช้อำนาจที่เด็ดขาดกว่า และเป็นผู้ใช้อำนาจแต่เพียงคนเดียว ไม่จำเป็นต้องใช้อำนาจร่วมกับรองนายกเทศมนตรี ซึ่งสามารถสร้าง “ภาวะผู้นำ” ให้แก่นายกเทศมนตรีได้มากกว่านายกเทศมนตรีในรูปแบบคณะเทศมนตรี ที่นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกของสภาเทศบาล

5. โครงสร้างภายในของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 ได้กำหนดเรื่องโครงสร้างภายในองค์กรของเทศบาลไว้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้

(1) สำนักปลัดเทศบาล

(2) ส่วนราชการอื่นตามที่นายกเทศมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

การกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักปลัดเทศบาลและส่วนราชการอื่นในข้างต้น ให้เป็นไปตามที่นายกเทศมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทย โดยคณะกรรมการกลางเทศบาล (ก.ท.) ยังได้ประกาศกำหนดการแบ่งโครงสร้างส่วนราชการในเทศบาล ให้เทศบาลมีการแบ่งส่วนราชการดังต่อไปนี้

(1) สำนักปลัดเทศบาล

(2) กองหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งประกอบด้วย

(2.1) ส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือกอง

- การคลัง - การช่าง - การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม - การศึกษา - วิชาการและแผนงาน - การประปา - การแพทย์ - การช่างสุขาภิบาล - สวัสดิการสังคม

(2.2) หน่วยงานตรวจสอบภายใน

นอกจากนี้ในประกาศดังกล่าว ยังได้กำหนดรายละเอียดและหลักเกณฑ์ในการแบ่งส่วนราชการไว้เพิ่มเติม ดังนี้

(1) เทศบาลอาจเปลี่ยนแปลงส่วนราชการต่าง ๆ (ที่เป็นสำนักหรือกอง) ได้ตามความ จำเป็นและเหมาะสมของเทศบาล ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.จ.) และ

ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกำหนด (ก.กลาง เทศบาล) (2) สำนักปลัดเทศบาลมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาล และราชการที่มิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนัก กอง หรือส่วนราชการใดในเทศบาลโดยเฉพาะ (3) สำนัก กอง หรือส่วนราชการให้มีหน้าที่ตามที่เทศบาลกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.จ.) (4) การแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักปลัด สำนัก กอง หรือส่วนราชการให้กำหนดเป็นประกาศเทศบาล โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.จ.) (5) การจัดตั้ง การปรับปรุง การรวมหรือยุบส่วนราชการ ให้เทศบาลพิจารณาเสนอความเห็นและพิจารณาอัตรากำลัง การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกันแล้วเสนอต่อคณะกรรมการพนักงานเทศบาลพิ

2.3.4. พระราชบัญญัติเทศบาล

กฎหมายแม่บทของเทศบาลที่สำคัญทั้งหมดมี 4 ฉบับดังต่อไปนี้

1) พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 (สมัยรัฐบาลของพระยาพหลพลพยุหเสนา)

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2476 ถือกำเนิดขึ้นในยุคระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ภายใต้การผลักดันของปรีดี พนมยงค์ เป็นสำคัญ และผู้มีส่วนผลักดันที่สำคัญอีกท่านหนึ่งก็คือ หม่อมเจ้าสกลวรรณากร วรวรรณ (ผู้รจนา หนังสือเรื่อง “สากลเทศบาล” ซึ่งถือเป็นตำราเรียนเกี่ยวกับเทศบาลเล่มแรกของประเทศไทย โดยรจนาร่วมกับ พระยาสุนทรพิพิธ) ในสมัยรัฐบาลของพระยาพหลพลพระยุหเสนาเป็นนายกรัฐมนตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้ประเทศไทยมีการปกครองท้องถิ่นเหมือนกับที่อารยประเทศมี และได้รับอิทธิพลจากฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก โดยจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยมุ่งให้การปกครองภายในเทศบาล (การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น) มีลักษณะจำลองมาจากการปกครองในระดับชาติ เพื่อให้เทศบาลเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นความคาดหวังที่ไม่ประสบความสำเร็จมากนัก เนื่องจากเทศบาลไม่ได้ทำให้ประชาชนรู้จักหรือเข้าใจการปกครองในระดับชาติมากขึ้นเท่าใดนัก

อย่างไรก็ตาม กว่ารัฐบาลของพระยาพหลฯ จะประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาลได้ก็ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะได้รับการต่อต้านจาก “พวกอำนาจเก่า” ที่ยังไม่เข้าใจในรูปแบบการปกครองแบบกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเอง รัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมาธิการขึ้นมาคณะหนึ่งเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2476 เพื่อดำเนินการเตรียมร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล และมีคณะอนุกรรมการอีก 4 คณะเพื่อให้การดำเนินการร่างกฎหมายเทศบาลเป็นไปด้วยความละเอียดรอบคอบ การร่างกฎหมายเทศบาลในครั้งนั้น เป็นการนำเอาร่างกฎหมายเทศบาลที่เคยร่างไว้แล้วเมื่อปี พ.ศ. 2473 รัฐบาลในรัชสมัยสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มาปรับปรุงแก้ไขใหม่ และเข้าสู่การพิจารณาของสภา

ผู้แทนราษฎรในปีเดียวกัน และประกาศใช้ในที่สุด ซึ่งเป็นการประกาศใช้ในสมัยที่ปรีดี พนมยงค์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ผลของการประกาศใช้กฎหมายเทศบาลฉบับแรกปรากฏว่า ได้ก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารเทศบาลอย่างน้อยในสองประการ ได้แก่

(1) ปัญหาในเรื่องความเข้มแข็งและเสถียรภาพของฝ่ายบริหารเทศบาล กล่าวคือ คณะเทศมนตรีไม่สามารถบริหารเทศบาลได้อย่างราบรื่น เนื่องจากต้องเผชิญกับการตีรวนของสภาเทศบาลอย่างหนักหน่วง โดยเฉพาะการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะเทศมนตรี จนทำให้มีการเปลี่ยนแปลงนายกเทศมนตรีและคณะเทศมนตรีหลายชุด โดยที่แต่ละชุดมีอายุในการทำงานเฉลี่ยเพียง 6 เดือนเศษเท่านั้น เช่น เทศบาลเมืองนครราชสีมา ช่วง พ.ศ. 2478 - 2481 มีคณะเทศมนตรีทั้งสิ้น 6 ชุด (ไม่รวมชุดที่แต่งตั้งจากข้าหลวงประจำจำหวัด) ซึ่งมีอายุเฉลี่ยเท่ากับชุดละ 6 เดือน 15 วัน เท่านั้น

(2) ปัญหาเรื่องฐานะทางการคลังของเทศบาลไม่มั่นคงเพียงพอ กล่าวคือ เทศบาลแต่ละแห่งที่จัดตั้งขึ้นไม่มีงบประมาณเพียงพอในการบริหารและเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เทศบาลไม่สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง ปัญหาฐานะทางการคลังของเทศบาลนี้รุนแรงมากจนมีหลายฝ่ายมองว่าเป็นปัญหาใหญ่จนอาจทำให้การบริหารเทศบาลในประเทศไทยไม่ประสบความสำเร็จและอาจต้องยุบเทศบาลไปในที่สุด เนื่องจากการจัดตั้งเทศบาลขึ้นในแต่ละแห่งเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ และเทศบาลเองก็ไม่สามารถเลี้ยงตัวเองได้

(3) ปัญหานักการเมืองท้องถิ่นและประชาชนในเทศบาล ขาดความรู้ความเข้าใจในการเมืองท้องถิ่น กล่าวคือ สมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี ยังมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนค่อนข้างน้อย จนเป็นเหตุให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารเทศบาล เช่น ปัญหาในการบริหารงานทั่วไป ปัญหาการตีรวนของสมาชิกสภาเทศบาล ปัญหาการขาดความรู้ความสามารถในการบริหารงานของคณะเทศมนตรี และท้ายที่สุด ประชาชนเองก็ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลอย่างเพียงพอ

2) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2481 (สมัยรัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม) พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ได้บังคับใช้อยู่เพียง 5 ปีเท่านั้น จากนั้นรัฐบาลของจอมพล แปลก พิบูลสงคราม ซึ่งเห็นปัญหาในการบริหารเทศบาลเป็นอย่างดี จึงเสนอให้มีการออกพระราชบัญญัติเทศบาลฉบับใหม่ และเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเปลี่ยนแปลงไป

เนื่องมาจากปัญหาฐานะทางการคลังของเทศบาลมีสูง เพราะเทศบาลต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากไปกับการให้ค่าตอบแทนแก่สมาชิกสภาเทศบาล ดังนั้น พระราชบัญญัติเทศบาลฉบับนี้จึงได้มีการปรับลดจำนวนของสมาชิกสภาเทศบาลลง เพื่อให้เทศบาลมีเงินไปใช้จ่ายในการพัฒนามากขึ้น โดยที่เทศบาลตำบลมีสมาชิกสภาตำบล 9 คน (เดิมกำหนดให้หมู่บ้านละ 1 คน ถ้าหมู่บ้านใดมีราษฎรเกิน 200 คน ให้มีสมาชิกเพิ่มได้อีก 1 คน) เทศบาลเมืองมีสมาชิกสภาเมือง 24 คน (เดิม กำหนดเงื่อนไขของจำนวนสมาชิก

สภาเมืองไว้เช่นเดียวกับสภาตำบล) และเทศบาลนครมีสมาชิกสภานครได้ 36 คน (เดิมกฎหมายกำหนดให้มีสมาชิกตำบลละ 1 คน ถ้าตำบลใดมีราษฎรเกิน 2,000 คน ให้มีสมาชิกเพิ่มได้อีก 1 คนในทุก ๆ 2,000 คน)

การแก้กฎหมายในลักษณะเช่นนี้ก็เพื่อต้องการให้เทศบาลทราบจำนวนที่แน่นอนว่าเทศบาลของตนจะมีสมาชิกสภาเทศบาลกี่คน และมีความแน่นอนในการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละปี

(2) โครงสร้างของเทศบาลเปลี่ยนแปลงไป

กล่าวคือ มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของเทศบาลให้ฝ่ายบริหารเทศบาลมีความเข้มแข็งมากขึ้น เนื่องจากเทศบาลในรูปแบบเดิมประสบผลปัญหาความอ่อนแอของฝ่ายบริหารของเทศบาล ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหานี้ กฎหมายได้กำหนดให้ “สภาเทศบาลมีประธานซึ่งได้แก่นายกเทศมนตรีโดยตำแหน่ง และให้สภาเลือกตั้งเทศมนตรีที่เป็นสมาชิกของสภาคนหนึ่งเป็นรองประธาน” (มาตรา 18)

เงื่อนไขดังกล่าวต้องการให้นายกเทศมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร เป็นประธานของฝ่ายสภาด้วย เพื่อให้สามารถควบคุมสมาชิกสภาได้ในเวลาเดียวกัน อันเป็นความต้องการให้ฝ่ายบริหารเข้มแข็งมากขึ้นเพราะนายกเทศมนตรีเป็นประธานที่ประชุมสภาเทศบาล นอกจากนี้ กฎหมายยังไม่ให้อำนาจสภาเทศบาลในการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกเทศมนตรีและคณะเทศมนตรีอีกด้วย

การกำหนดเงื่อนไขเช่นนี้นักรัฐศาสตร์บางท่านมองว่าเป็นการรวมองค์กรทางการบริหารและนิติบัญญัติเข้ามาเป็นองค์กรเดียว ในขณะที่นักนิติศาสตร์บางท่านมองว่า เทศบาลในรูปแบบนี้ก็ยังเป็นเทศบาลที่มี 2 องค์กรเช่นเดิมเพียงแต่มีประธานหรือหัวหน้าเป็นคนเดียวกันเท่านั้น

(3) การควบคุมเทศบาล

กฎหมายได้กำหนดให้อำนาจแก่ข้าหลวงประจำจังหวัดและนายอำเภอเพิ่มขึ้นในการควบคุมฐานะทางการเงินของเทศบาล และยังกำหนดให้มีคณะกรรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งทำหน้าที่ในการควบคุมดูแล และให้คำปรึกษาทางการเงินแก่เทศบาล ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวประกอบไปด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน ผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนจากกระทรวงการคลัง ผู้แทนจากกระทรวงธรรมการ กระทรวงละ 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน 5 คน (มาตรา 48)

(4) ประเด็นที่น่าสนใจ

พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้กำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลมี 2 ประเภทอีกต่อไป โดยกำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลคงเหลือแต่เพียงที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลเท่านั้น และมีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี

ในขณะเดียวกัน กฎหมายก็เปลี่ยนชื่อเรียกฝ่ายบริหารของเทศบาล เป็น “คณะเทศมนตรี” และเปลี่ยนฝ่ายนิติบัญญัติเป็น “สภาเทศบาล” ในเทศบาลทุกประเภท

3) พระราชบัญญัติเทสบาล พุทธสักราช 2486 (สมัยรัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม)

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2481 ซึ่งเกิดขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหา บังคับใช้ได้เพียง 5 ปี เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ที่รัฐบาลในขณะนั้นคิดว่าจะบรรเทาลงไปได้จากการตรากฎหมายใหม่ แต่ในทาง

ปฏิบัติกลับพบว่า ปัญหาต่าง ๆ ไม่ได้บรรเทาลงเท่าใดนัก อีกทั้งในบางกรณียังเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย เช่น ปัญหาของนักการเมืองท้องถิ่นที่ตีรวนฝ่ายบริหาร กระทั่งฝ่ายบริหารเทศบาลทำงานไม่ได้ หลายฝ่ายเริ่มวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลว่าแก้ไขปัญหาของเทศบาลไม่ได้ผล เป็นเหตุให้รัฐบาลต้องกลับมาพิจารณาแก้ไขกฎหมายเทศบาลอีกครั้งในช่วงกลางปี พ.ศ. 2485 โดยอาศัยเค้าโครงของพระราชบัญญัติเทศบาลเมื่อปี พ.ศ. 2476 มาปรับปรุงแก้ไขใหม่ ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) ประเภทของสมาชิกสภาเทศบาล

กฎหมายกำหนดให้สภาเทศบาลกลับมามีสมาชิกสภาเทศบาล 2 ประเภทเช่นเดิมตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 โดยที่ประเภทแรกมาจากการเลือกตั้ง และประเภทที่สองมาจากการแต่งตั้ง (มาตรา 76) ทั้งมีเจตนารมณ์เพื่อต้องการแก้ไขข้อบกพร่องของกฎหมายเทศบาล พ.ศ. 2481 ที่สมาชิกสภาเทศบาลไม่เข้าใจบทบาทของตนอย่างดีเพียงพอ และขาดความรู้ความสามารถในการบริหารกิจการเทศบาล อีกทั้งยังตีรวนฝ่ายบริหารจนเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ฝ่ายบริหารไม่สามารถบริหารกิจการเทศบาลได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่องเพียงพอ

(2) โครงสร้างเทศบาลและการตรวจสอบถ่วงดุล

กฎหมายกำหนดให้สภาเทศบาลเป็นผู้เลือกนายกเทศมนตรี โดยผู้ที่จะได้รับการเลือกให้เป็นนายกเทศมนตรีต้องได้เสียงสนับสนุนในสภาเทศบาลเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด โดยที่ข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง ด้วยเหตุผลที่ต้องการให้รัฐบาลสามารถควบคุมและยุติความขัดแย้งในเทศบาลได้ และกฎหมายเทศบาลยังคงยืนยันการให้เทศบาลมีโครงสร้างเช่นเดียวกับกฎหมายเทศบาลปี พ.ศ. 2481 ที่ประธานสภาเป็นนายกเทศมนตรีโดยตำแหน่ง (มาตรา 18) และให้ข้าหลวงประจำจังหวัดแต่งตั้งเทศมนตรีคนหนึ่งด้วยความยินยอมของสภาเทศบาลเป็นรองประธานสภาเทศบาล เพื่อให้ฝ่ายคณะเทศมนตรีมีอำนาจต่อรองที่เหนือกว่าฝ่ายสมาชิกสภาเทศบาล และเป็นการทำให้ฝ่ายคณะเทศมนตรีมีเสถียรภาพในการบริหารเทศบาลมากขึ้น

ในขณะที่ เทศมนตรี (ผู้ที่ไม่ได้เป็นรองประธานสภาเทศบาล) ไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเพื่อเปิดโอกาสให้คนที่มีความรู้ความสามารถ สามารถเข้ามาเป็นฝ่ายบริหารของ เทศบาลได้ และหากพิจารณาในทางกลับกัน เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ส่วนกลางสามารถแทรกแซงการทำงานของฝ่ายบริหารได้ (ส่งคนของส่วนกลางเข้าไปเป็นเทศมนตรี) ในกรณีที่เห็นว่าจำเป็น

นอกจากนี้กฎหมายยังไม่เปิดโอกาสให้สภาสามารถอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะเทศมนตรีได้ในขณะที่ฝ่ายบริหารก็ไม่สามารถยุบสภาได้เช่นกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาเสถียรภาพและความเข้มแข็งของฝ่ายบริหาร

(3) การควบคุมเทศบาล

กฎหมายเปิดโอกาสให้กระทรวงมหาดไทยสามารถควบคุมเทศบาลได้โดยตรง (มาตรา 63 วรรคหนึ่ง) โดยเฉพาะเทศบาลขนาดใหญ่ เช่น เทศบาลนคร โดยทำเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งกฎหมาย

เทศบาลฉบับก่อน ๆ ไม่มีการกำหนดในลักษณะเช่นนี้แต่อย่างใด ทั้งนี้ ก็เพื่อให้รัฐบาลกลางโดยกระทรวงมหาดไทยสามารถเข้าควบคุมการทำงานของเทศบาลได้โดยตรง โดยเฉพาะในกรณีเพื่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งกันภายในเทศบาล ระหว่างคณะเทศมนตรีกับสมาชิกสภาเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2486 มีการแก้ไข 1 ครั้ง ได้แก่ การแก้ไขในปี พ.ศ. 2487 ในสมัยของนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งแก้ไขเพียงมาตราเดียว คือ มาตรา 14 โดยมีการกำหนดว่าในเรื่องสมาชิกสภาเทศบาล เหตุที่ต้องมีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวสืบเนื่องมาจากสถานการณ์ในขณะนั้นเป็นช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งรัฐบาลเห็นว่าไม่ควรที่จะให้มีการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น เพราะอาจกระทบต่อความมั่นคงแห่งรัฐได้

4) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

(1) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (สมัยรัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม)

ภายหลังจากที่บังคับใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2486 ได้ 10 ปี รัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม มีนโยบายต้องการกระจายอำนาจให้แก่การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นมากขึ้น กอปรกับรัฐบาลเห็นว่าปัญหาของเทศบาลที่พยายามแก้ไขมาโดยตลอดยังไม่สำเร็จลุล่วงเท่าใดนัก ความจริงแล้วรัฐบาลชุดก่อนหน้านั้นมีความพยายามในการปรับปรุงกฎหมายเทศบาลหลายครั้ง แต่การปรับปรุงดังกล่าวกว่าจะเป็นผลสำเร็จได้ก็ประสบปัญหามากพอสมควร เนื่องจากปัญหาความไร้เสถียรภาพของรัฐบาล และมีการรัฐประหารเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2494

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้แก่

- จำนวนของสมาชิกสภาเทศบาลมีการเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มีการเปลี่ยนจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลให้ลดลง ดังนี้ เทศบาลนครให้มีสมาชิกสภาเทศบาลเหลือเพียง 24 คน เทศบาลเมืองให้มีสมาชิกสภาเทศบาลเหลือเพียง 18 คน และเทศบาลตำบลให้มีสมาชิก 12 คน เหตุผลที่ต้องลดจำนวนสมาชิกลงเนื่องจาก เกิดความวุ่นวายภายในสภาเทศบาลหลายแห่ง สมาชิกสภาตีรวน และมีการเล่นพรรคเล่นพวก ก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการประชุมและไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ต่อการบริหารงานเทศบาล จึงเห็นควรให้ลดจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลลง

- โครงสร้างของเทศบาลและการตรวจสอบถ่วงดุล มีการนำระบบสภา กับ คณะเทศมนตรีกลับมาใช้ใหม่ ทดแทนระบบที่ให้นายกเทศมนตรีเป็นประธานสภาเทศบาลที่ใช้มากว่า 15 ปี ซึ่งก็ไม่ได้แก้ไขปัญหาอะไรได้มากนัก จึงเห็นควรให้เปลี่ยนกลับมาเป็นระบบเดิม นอกจากนี้นายกเทศมนตรีและเทศมนตรีทุกคนต้องเป็นสมาชิกสภาเทศบาล แต่ก็ไม่ได้หมายความว่ารัฐบาลจะไม่สามารถแต่งตั้งคนของตนให้เข้ามาเป็นคณะเทศมนตรีหรือสมาชิกสภาเทศบาลได้ เพราะกฎหมายยังเปิดโอกาสให้สภาเทศบาลมีสมาชิกประเภท 2 อยู่

การตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภานั้น กฎหมายไม่เปิดโอกาสให้สภาเทศบาลเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะเทศมนตรี ในขณะที่นายกเทศมนตรีก็ไม่มีอำนาจยุบสภาเทศบาลหรือ

เสนอยุบสภาเทศบาลเช่นกัน นอกจากนี้สภาเทศบาลอาจถูกยุบได้ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะที่คณะเทศมนตรีต้องออกจากตำแหน่งเมื่อสภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

- ประเภทของสมาชิกสภาเทศบาล กฎหมายกำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลยังคงมีอยู่ 2 ประเภทเช่นเดิม โดยที่กฎหมายมีเจตนารมณ์ให้ สมาชิกสภาประเภทที่สอง เป็นเสมือน “พี่เลี้ยง” ให้แก่สมาชิกสภาเทศบาล และในบางกรณีอาจรวมไปถึงคณะเทศมนตรีอีกด้วย โดยที่สมาชิกประเภทที่สองนี้มาจากการแต่งตั้งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นจำนวนถึงครึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด

- การควบคุมเทศบาล กฎหมายเพิ่มอำนาจในการควบคุมสมาชิกสภาเทศบาลให้มากขึ้น โดยการให้อำนาจแก่ข้าหลวงประจำจังหวัดในการ “สั่งให้ออก” แก่สมาชิกสภาเทศบาล หากสมาชิกผู้นั้นมีความประพฤติอันอาจจะเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ศรีตำแหน่งหรือแก่ราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อควบคุมสมาชิกสภาท้องถิ่นให้อยู่ในระบบระเบียบมากขึ้น และเพื่อป้องกันปัญหาเรื่องความศรัทธาเชื่อมั่นในตัวองค์กรเทศบาลต่อสายตาประชาชน

(2) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2498 (สมัยรัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม)

กฎหมายฉบับนี้ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นการแก้ไขเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ในเรื่องเกี่ยวกับประเภทรายได้และประเภทรายจ่ายของเทศบาล โดยมีเหตุผลในการแก้ไขว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ยังไม่มีความเหมาะสม เช่น ให้เทศบาลกู้เงินได้เฉพาะจากกระทรวง ทบวง กรมหรือองค์การต่าง ๆ เท่านั้น แต่ไม่ได้กำหนดความรับผิดชอบผูกพันชำระเงินกู้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันไว้ให้แน่นอน จึงมีการแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมและรัดกุมยิ่งขึ้น

(3) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2499 (สมัยรัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม)

กฎหมายฉบับนี้เป็นความพยายามให้เทศบาลมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น โดยที่กฎหมายกำหนดให้ยกเลิกสมาชิกสภาเทศบาลประเภทที่สองที่มาจากการแต่งตั้งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยลง คงไว้แต่สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

(4) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2505 (สมัยรัฐบาลของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์)

กฎหมายฉบับนี้เป็นการเพิ่มความรอบคอบรัดกุมให้แก่การดำเนินงานของเทศบาล โดยที่กฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาเทศบาลขึ้น ซึ่งกรรมการเป็นตัวแทนจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่เทศบาลในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการของ

เทศบาลโดยทั่วไป และเพื่อกำหนดรายจ่ายของเทศบาลให้สอดคล้องกับหลักการงบประมาณ ซึ่งต่อมาในภายหลังคณะกรรมการที่ปรึกษาดังกล่าวไม่มีบทบาทในทางปฏิบัติมากนัก

(5) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2510 (สมัยรัฐบาลของจอมพลถนอม กิตติขจร)

กฎหมายฉบับนี้เป็นการแก้ไขให้การปฏิบัติงานในการเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติของเทศบาลมีความสะดวกและคล่องตัวมากขึ้น

(6) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2511 (สมัยรัฐบาลของจอมพลถนอม กิตติขจร)

กฎหมายฉบับนี้เป็นการเพิ่มเติมให้เทศบาลสามารถทำกิจการในหน้าที่บางอย่างนอกเขตเทศบาล หรือลงทุนร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นหรือกับบุคคลอื่นได้ (สหการเทศบาล)

(7) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 336 (พ.ศ. 2515) (สมัยคณะปฏิวัติของจอมพลถนอม กิตติขจร)

กฎหมายฉบับนี้เป็นการเปิดโอกาสให้คณะเทศมนตรีต้องออกจากตำแหน่งได้ยากขึ้นในกรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ กฎหมายได้เพิ่มเติมเงื่อนไขในประการหนึ่งว่า หากสภาไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว คณะเทศมนตรียังไม่ต้องออกจากตำแหน่ง แต่ให้นำร่างเทศบัญญัตินั้นส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณา หากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับสภา เทศบาลที่ไม่รับหลักการ ให้ส่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นไปให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ หากสภายืนยันตามร่างเดิม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณา หากรัฐมนตรียังไม่เห็นชอบกับสภาเทศบาลให้รัฐมนตรีส่งคืนกลับไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงชื่ออนุมัติบังคับใช้ต่อไป แต่หากรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยตามมติของสภาเทศบาล ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็เป็นอันตกไป ซึ่งส่งผลให้คณะเทศมนตรีต้องออกจากตำแหน่ง

จะเห็นได้ว่ากฎหมายได้กำหนดเงื่อนไขแห่งการออกจากตำแหน่งของคณะเทศมนตรีในเรื่องไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้ออกจากตำแหน่งได้ยากขึ้น กล่าวคือ เรื่องดังกล่าวต้องส่งไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาเสียก่อน แต่หากสภายังยืนยันตามมติเดิม ก็ต้องส่งไปให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอีก ซึ่งหากผลการพิจารณาของรัฐมนตรีเห็นด้วยกับมติของสภา คณะเทศมนตรีจึงจะออกจากตำแหน่ง

(8) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2517 (สมัยรัฐบาลของสัญญา ธรรมศักดิ์)

กฎหมายฉบับนี้เปิดโอกาสให้เทศบาลสามารถประกอบกิจการโรงรับจำนำและกิจการสถานสินเชื่อได้ เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในเขตเทศบาล โดยเฉพาะเทศบาลที่มีประชาชนยากจนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

(9) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2519 (สมัยรัฐบาลของธานินทร์ กรัยวิเชียร)

กฎหมายฉบับนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 366 ที่กำหนดให้ต้องส่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้พิจารณาในขั้นสุดท้าย ซึ่งก่อให้เกิดความล่าช้าและส่งผลเสียหายต่อเทศบาล ดังนั้น กฎหมายจึงได้กำหนดเงื่อนไขใหม่ดังต่อไปนี้

กรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้ส่งเรื่องดังกล่าวไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นด้วยกับมติของสภา ก็ให้ร่างเทศบัญญัติฯ นั้นตกไป (ซึ่งเป็นผลให้คณะเทศมนตรีต้องออกจากตำแหน่ง) แต่หากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบตามมติของสภา ให้ส่งกลับไปให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ หากสภาเทศบาลยืนยันมติเดิมด้วยเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดให้ร่างเทศบัญญัติฯ นั้นตกไป (ซึ่งเป็นผลให้คณะเทศมนตรีต้องออกจากตำแหน่ง) แต่หากเสียงของสภาเทศบาลยืนยันตามมติเดิมโดยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสาม ให้ประธานสภาส่งร่างเทศบัญญัติดังกล่าวไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงชื่ออนุมัติต่อไป

จะเห็นได้ว่ากฎหมายได้กำหนดให้ขั้นตอนต่าง ๆ เสร็จสิ้นในระดับจังหวัด โดยไม่ต้องส่งเรื่องไปที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งก่อให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน ในขณะเดียวกันกฎหมายก็แสวงหาเครื่องมือชนิดใหม่มาทดแทน โดยการใช้ระบบเสียงข้างมากแบบพิเศษ (สองในสามของสมาชิกสภาทั้งหมด) เป็นเครื่องมือในการคานอำนาจของฝ่ายบริหารที่มีต่อสภาเอง

(10) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2523 (สมัยรัฐบาลของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์)

กฎหมายฉบับนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงจำนวนเทศมนตรีของเทศบาล โดยให้เทศบาลเมืองมีเทศมนตรีได้ 2 คน หากเทศบาลเมืองใดมีรายได้จัดเก็บตั้งแต่ยี่สิบล้านบาทขึ้นไป ให้มีเทศมนตรีได้ทั้งหมด 3 คน

(11) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 (สมัยรัฐบาลของชวน หลีกภัย)

กฎหมายฉบับนี้เป็นการปรับปรุงกฎหมายเทศบาลให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่ได้จัดระเบียบการปกครองท้องถิ่นใหม่ โดยกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลเปลี่ยน เป็นคราวละ 4 ปี - ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลสามารถลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาล เทศมนตรีและ

นายกเทศมนตรีได้ - คณะเทศมนตรีทั้งคณะต้องออกจากตำแหน่งเมื่อมีการยุบสภาเทศบาล ซึ่งอำนาจในการยุบสภาเทศบาลเป็นของผู้ว่าราชการจังหวัดโดยสมบูรณ์ - หากเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งด้วยการถูกลงคะแนนเสียงจากประชาชนในถอดถอน เทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรีผู้นั้นจะกลับมาเป็นเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรีในวาระของสภาเทศบาลนั้นอีกไม่ได้ - ให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นเพื่อให้สอดรับกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

(12) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 (สมัยรัฐบาลของชวน หลีกภัย)

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเทศบาลฉบับที่ 11 นี้ เป็นการแก้ไขโครงสร้างและรูปแบบของเทศบาลอย่างขนานใหญ่ โดยเป็นการเปิดโอกาสให้เทศบาลสามารถมีนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงได้ ซึ่งนับเป็นวิวัฒนาการครั้งสำคัญของเทศบาลไทยที่ยอมรับให้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเก่าที่ใช้มานานกว่า 50 ปี

เหตุผลในการออกพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2496 มีเจตนารมณ์ที่สำคัญประการหนึ่งที่ต้องการแก้ไขปัญหาที่เรื้อรังของเทศบาลไทยมาตลอดระยะเวลากว่า 60 ปี ก็คือ ปัญหาความไร้เสถียรภาพของฝ่ายบริหาร ซึ่งมีความพยายามในการแก้ไขหลายต่อหลายครั้ง แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ เช่น การออกพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 การออกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 336 พ.ศ. 2515 และการออกพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2496 เป็นต้น

โครงสร้างของเทศบาลถือเป็นสาระที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของกฎหมายเทศบาลฉบับนี้ กล่าวคือ กฎหมายฉบับดังกล่าวเปิดโอกาสให้เทศบาล มีนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนได้ โดยกฎหมายได้เพิ่มเติมและแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 14 ให้ “องค์กรเทศบาล ประกอบด้วยสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี หรือนายกเทศมนตรี แล้วแต่กรณีเทศบาลแห่งใดจะมีการบริหารในรูปแบบคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรี ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลแต่ละแห่งตามวิธีการที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติมาตรานี้”

แสดงให้เห็นว่าเทศบาลประกอบไปด้วย 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่หนึ่ง ได้แก่ ฝ่ายบริหารของเทศบาลในรูปแบบ “คณะเทศมนตรี” และ รูปแบบที่สอง ได้แก่ ฝ่ายบริหารของเทศบาลในรูปแบบ “นายกเทศมนตรี” ทั้งนี้ เทศบาลใดจะมีฝ่ายบริหารรูปแบบใด ขึ้นอยู่กับเจตนารมณ์และความต้องการของประชาชนในเทศบาลเป็นสำคัญ

(13) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 (สมัยรัฐบาลของ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร)

ในปลายปี พ.ศ. 2546 ได้มีการแก้ไขกฎหมายเทศบาลขึ้นอีกครั้งและมีการกำหนดสาระสำคัญ ๆ ดังนี้

- กฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติขึ้นมาเพื่อยกเลิกเทศบาลให้เหลือไว้เพียงรูปแบบเดียว คือ รูปแบบนายกเทศมนตรี หรือ นายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง จึงเป็นผลให้เทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรีที่ใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 ต้องสิ้นสุดลง

- สาระสำคัญอื่น ๆ เช่น จำนวนของรองนายกเทศมนตรี วาระการดำรงตำแหน่ง อำนาจในการยื่นญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจ การตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาเทศบาลยังคงใช้สาระสำคัญเช่นเดียวกับกฎหมายเทศบาล ฉบับที่ 11

- นายกเทศมนตรียังคงจะต้องแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลเสียก่อนเช่นเดียวกับเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายเทศบาลฉบับก่อน และกฎหมายยังกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมอีกด้วยว่า หากนายกเทศมนตรีไม่สามารถแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลได้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งให้นายกเทศมนตรีจัดทำนโยบายแจ้งเป็นหนังสือส่งให้สมาชิกสภาเทศบาลทุกคนภายในเจ็ดวัน และให้ถือว่านายกเทศมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลแล้ว ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้สภาเทศบาลใช้ช่องว่างทางกฎหมายเป็นเครื่องมือในการต่อรองกับฝ่ายบริหาร คิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

สรุป การเลือกตั้งหมายถึง การที่ประชาชนประชาชนใช้สิทธ์ของตนเลือกตั้งผู้แทนประชาชนที่มีความรู้ความสามารถมาดำรงตำแหน่ง ผู้ใดได้คะแนนเสียงส่วนใหญ่ก็จะได้เป็นตัวแทนของประชาชน ทำหน้าที่บริหารงานและทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน การเลือกตั้ง จึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการปกครองของประชาชนนั่นเอง

2.4.แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

2.4.1 ความหมายของการเลือกตั้ง

นักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งไว้ดังนี้

พิมลจารย์ นามวัฒน์ และคณะ(2534,หน้า716) ให้ความหมายการเลือกตั้งไว้ว่า การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตนเองโดยอิสระว่า จะเลือกผู้ใดเป็นผู้แทนตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยบริหารกิจการของประเทศ ผู้ที่จะได้รับการเลือกตั้งนั้น จะเป็นผู้สมัครใจเสนอตัวเข้ามาให้ประชาชนเลือก และผู้ที่ได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่า เป็นผู้แทนของประชาชนทั้งหมด มีสิทธิตามที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคล ดำเนินการบริหารและปกครอง

วิสุทธิ์ โพธิแท่น(2524,หน้า63)ให้ความหมายการเลือกตั้งว่า การที่บุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่งหรือบุคคลจำนวนหนึ่งจากหลายๆคน หรือเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าสมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง หรือบัญชีจำนวนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลายๆบัญชี เพื่อให้ไปกระทำการอันหนึ่งอันใดแทนตน

วัชรา ไชยสาร(2541,หน้า8) ให้ความหมายการเลือกตั้งว่า เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง อันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของ

ประชาชนที่เรียกร้องหรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง หรือการตัดสินในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์นโยบาย และวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตน ด้วยความคาดหวังว่า ผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้น จะนำอุดมการณ์และนโยบายไปเป็นแนวทางในการบริหารประเทศและทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน การเลือกตั้ง จึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการปกครองของประชาชนนั่นเอง

สรุปได้ว่า การเลือกตั้งเป็น การร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนจะต้องตัดสินใจเลือกบุคคลที่จะเป็นตัวแทน โดยการเลือกตั้ง คะแนนเสียงส่วนใหญ่จะแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเลือกที่ได้รับการยอมรับจากเสียงของประชาชน การเลือกตั้งคือ การเลือกสรรบุคคล หรือกลุ่มบุคคลเพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนที่เป็นผู้เลือก แนวคิดในการปกครองแบบประชาธิปไตยของประชาชนที่จะเห็นเป็นรูปธรรมได้จากการที่ประชานใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนผ่านทางกระบวนการเลือกตั้ง ฉะนั้นสิทธิในการเลือกตั้ง จึงเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนต้องมี เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ของประชาชน

2.4.2 ความสำคัญของการเลือกตั้ง

ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตัวเอง ให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรม เพื่อลดภาวะตึงเครียด ขจัดความขัดแย้ง หรือการสืบต่ออำนาจและเป็นกลไกที่ควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักอยู่เสมอว่า ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เพราะประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมืองของตนด้วยการเลือกหรือไม่เลือกตนกลับมาทำหน้าที่ผู้แทนอีกครั้ง

ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมีผลต่อการพัฒนาบ้านเมือง ซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทน เลือกรัฐบาล เลือกรูปแบบและวิธีดำเนินการปกครอง เลือกนโยบายสาธารณะ เลือกระบบเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยต่างๆเหล่านี้ จะเอื้อต่อการธำรงไว้และบูรณการทางการเมืองที่พึงปรารถนาและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน และบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละประเทศ จึงต้องพัฒนาปรับปรุงหรือปฏิรูประบบและกระบวนการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ โดยสรุป การเลือกตั้งมีความสำคัญต่อไปนี้

1) เป็นการเลือกตั้งผู้ปกครองหรือรัฐบาลที่จะมาทำการปกครอง
2) เป็นกลไกเชื่อมโยงความต้องการของประชาชนเข้ากับนโยบายสาธารณะ
3) สร้างความชอบธรรมทางการเมือง
4) ลดความตึงเครียดและความขัดแย้งทางการเมืองและสังคม
5) ทำให้เกิดบูรณาการทางการเมือง

6) ทำให้เกิดการระดมมวลชนเข้าสู่กระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในลักษณะของความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองที่ดี (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และคณะ,2521,หน้า203)

สรุปได้ว่า การเลือกตั้งเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวไกล นั้นหมายถึงความรับผิดชอบต่อประเทศ ผู้ทำหน้าที่จะมีคุณธรรมในการบริหารประเทศ หรือได้พัฒนาเศรษฐกิจสังคม ให้ดีขึ้นและเป็นไปตามวัตถุประสงค์และตามเจตนารมณ์ของประชาชน สร้างความชอบธรรมทางการเมือง และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยต่อไป

2.4.3 หลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งจะมีความหมายและถือว่าเป็นที่มาของความชอบธรรมในอำนาจของรัฐบาลและผู้ปกครอง นั้นต้องมีหลักเกณฑ์สำคัญ ๆ ที่ยอมรับเป็นสากลดังนี้

1) หลักความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้ง กล่าวคือ การออกเสียงเลือกตั้งจะต้องเป็นไปโดยอิสระปราศจากการบังคับหรือการกระทำใด ๆ ที่เป็นเหตุให้การเลือกตั้งถูกบิดเบือนจากเจตจำนงที่แท้จริงของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง

2) หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา โดยต้องมีการกำหนดเวลาการเลือกตั้งที่แน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งโดยปกติทุก 4ปี

3) หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง หรือการเลือกตั้งที่ยุติธรรม กล่าวคือ รัฐบาลมีหน้าที่สำคัญว่าจะต้องดำเนินการให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ตามตัวบทกฎหมาย และจัดให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการดำเนินการเลือกตั้งของตนเองให้ได้มากที่สุด รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ หากการเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยบริสุทธิ์อย่างแท้จริง

4) หลักการออกเสียงทั่วไป เป็นการเปิดโอกาสให้มีการออกเสียงเลือกตั้งอย่างทั่วถึง เว้นแต่มีข้อจำกัดอันเป็นที่ยอมรับทั่วไป เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่เด็ก และบุคคลที่มีจิตบกพร่องเป็นต้น

5) หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค หมายความว่า บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีสิทธิคนละหนึ่ง และคะแนนเสียงทุกคนมีน้ำหนักเท่ากัน (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และคณะ, 2521,หน้า204)

สรุปได้ว่า หลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง ต้องเป็นไปอย่างเที่ยงตรง บริสุทธิ์ ยุติธรรม ตามหลักเกณฑ์ และตรงไปตรงมา ประชาชนได้รู้หลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง และเลือกผู้ที่พัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญรุ่งเรือง ประชาชนยังจะได้ทราบตัวบทกฎหามายในการออกเสียงเลือกตั้ง ในแต่ละครั้งตามระบอบประชาธิปไตย

2.4.4 วิธีการเลือกตั้ง

วิธีการเลือกตั้งมี 2 วิธี คือ

1) การเลือกตั้งโดยตรง (Direct Election) หมายถึง การเลือกตั้งที่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ได้ใช้วิจารณญาณของตนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละตำแหน่งโดยตรง คะแนนเสียงที่

ได้รับจากการเลือกตั้งจะเป็นเครื่องวัดว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งจะชนะการเลือกตั้งในครั้งนั้นๆ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรของประเทศไทยเป็นการเลือกตั้งโดยตรง

2) การเลือกตั้งโดยอ้อม (Indirect Election) หมายถึง การที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งคณะบุคคลคณะหนึ่งเข้าไปทำหน้าที่เลือกตั้งแทนตน (Electoral College) เป็นการมอบหมายสิทธิในการเลือกตั้งให้แก่คณะบุคคลที่เข้าไปทำการเลือกตั้งโดยเด็ดขาด การเลือกตั้งวิธีนี้ใช้กรณีที่เห็นบุคคลที่เข้าไปทำการเลือกตั้งนั้น จะมีสติปัญญา ความรู้ ความสามารถในการใช้วิจารณญาณได้ดีกว่า ซึ่งเป็นหลักประกันได้ว่า ประชาชนจะได้ผู้แทนที่ดี มีความสามารถอย่างแน่นอน ประเทศไทยเคยมีการเลือกตั้งโดยอ้อมเพียงครั้งเดียว คือการเลือกตั้งครั้งแรกในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 (พิมลจารย์ นามวัฒน์ และคณะ,2534,หน้า 726)

สรุปได้ว่า การเลือกตั้งเป็นการแสดงออกโดยใช้หลักประชาธิปไตย และตามหลักผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามกฎหมาย มีความสำคัญ โดยอิสระไม่มีการบังคับ หรือการซื้อเสียง และเป็นหน้าที่ของประชาชนโดยการเลือกตั้งมีทั้งทางตรงและทางอ้อม เน้นให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำหน้าที่ของตน เพราะการเลือกตั้งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงถือได้ว่าการเลือกตั้งเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ดีที่สุดของการเลือกตั้ง

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ(2548,หน้า217-220) ให้ความหมายการใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นสิทธิที่รัฐให้แก่บุคคลตามที่กำหนดไว้อย่างชัดแจ้ง เพื่อให้สิทธิมีส่วนร่วมเลือกบุคคลหรือตัดสินแก้ปัญหาที่มอบให้กระบวนการยอมรับสิทธิเลือกตั้งเรียกว่า **การใช้สิทธิเลือกตั้ง** ส่วนกระบวนการไม่ใช้สิทธิเลือกตั้งเรียกว่าการตัดสิทธิเลือกตั้ง สำหรับการใช้สิทธิเลือกตั้งแยกพิจารณาได้ 4 ประเด็น คือ

1)ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง ทฤษฎีที่สำคัญที่มีบทบาทกำหนดกฎหมายการใช้สิทธิเลือกตั้งที่ปรากฏในประวัติศาสตร์โลกมีดังนี้

(1) ทฤษฎีที่ถือว่าการใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นคุณสมบัติของการเป็นพลเมืองซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นผลโดยธรรมชาติจากการเป็นสมาชิกของเมือง หรือ เผ่า ทฤษฎีนี้เป็นการพื้นฐานทางการเมืองของสังคมการเมืองกรีก โรมันและชาวเยอรมันนิในสมัยโบราณ

(2) ในยุคศักดินา การใช้สิทธิเลือกตั้งถือเป็นอภิสิทธิ์ที่สัมพันธ์กับสถานภาพทางสังคม การใช้สิทธิเลือกตั้งกำหนดตามการถือครองที่ดินและรวมถึงตำแหน่งในสมาคมการค้าสมัยโบราณ หรือถ้ามองย้อยขึ้นไปอีกก็จะเห็นว่าการใช้สิทธิเลือกตั้งตามทรัพย์สินนี้เป็นคุณสมบัติที่มีมาตั้งแต่สมัยกลางแล้ว

(3) ทฤษฎีการใช้สิทธิตามธรรมชาติ ถือว่าการใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นไปตามหลักความเสมอภาคตามธรรมชาติและความเสมอภาคของผลประโยชน์ของประชาชนในกิจการสาธารณะ

(4) ทฤษฎีจริยธรรม ถือว่าการมีส่วนร่วมในการปกครองเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาปัจเจกชนให้เป็นตนโดยสมบูรณ์

(5) ทฤษฎีกฎหมาย ซึ่งเป็นพื้นฐานของการกระทำของรัฐบาลในปัจจุบัน กล่าวไว้ว่าการใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิทางการเลือกตั้งที่กฎหมายมอบให้และการเลือกตั้งก็เป็นกลไกลกาปกครองที่กำหนดโดยกฎหมายของรัฐ

2)การขยายสิทธิในการเลือกตั้ง

การกำหนดการใช้สิทธิเลือกตั้งตามคุณสมบัติทางทรัพย์สินมีผลอยู่เป็นเวลานานหลายปีหลังการปฏิวัติอเมริกันและฝรั่งเศส หลักการสำคัญ คือการเป็นเจ้าของทรัพย์สินเป็นตัวกำหนดการมีส่วนการเป็นเจ้าของสังคมและเป็นความรับผิดชอบที่เหมาะกับการมีสิทธิ ทฤษฎีที่ต่อต้านหลักการอันนี้ได้แก่ ทฤษฎีตามธรรมชาติ และทฤษฎีจริยธรรม ทฤษฎีทั้งสองโต้แย้งว่าคนที่เสียภาษี หรือเป็นทหารก็มีส่วนร่วมทางการเมืองเท่ากับคนที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินยิ่งกว่านั้น การใช้สิทธิเลือกตั้งยังเป็นเรื่องของความไว้เนื้อเชื่อใจของส่วนรวมและการศึกษามากกว่าคุณสมบัติของทรัพย์สิน การกำหนดการใช้สิทธิเลือกตั้งตามทรัพย์สินก็สร้างความไม่พอใจให้กับคนจำนวนมากในขณะนั้น ในฝรั่งเศส การกำหนดการใช้สิทธิเลือกตั้งตามคุณสมบัติทางทรัพย์สินเปลี่ยนมาดูจากการจ่ายภาษีในปี ค.ศ. 1814 และต่อมาก็เปลี่ยนเป็นการให้ใช้สิทธิเลือกตั้งแก่ผู้ชายในปี ค.ศ. 1848 ส่วนสหรัฐอเมริกาการใช้สิทธิเลือกตั้งถูกกำหนดโดยรัฐแต่ละรัฐและต่อมาก็เปลี่ยนตามแบบฝรั่งเศส สำหรับในอังกฤษ การกำหนดการใช้สิทธิเลือกตั้งตามทรัพย์สินค่อย ๆ ลดลงตามกฎหมายปฏิรูปในปี ค.ศ.1867 และ 1884 ในที่สุดก็หายไปในปี ค.ศ. 1918 ส่วนที่ยุโรป เมื่อมีการใช้สิทธิเลือกตั้งกฎหมายก็ยังกำหนดตามทรัพย์หรือการให้เลือกตั้งได้หลายเสียงหรือให้เลือกตัวแทนตามการมีทรัพย์สินจนสิ้นสุดศตวรรษที่ 19 ผู้ชายจึงมีสิทธิเลือกตั้งดังที่ปรากฏในหลายประเทศในยุโรปตะวันตกส่วนผู้หญิงยังไม่ปรากฏว่าประเทศใดให้สิทธิเลือกตั้งจนถึงศตวรรษที่ 20 เหตุผลที่อ้างได้แก่ การใช้สิทธิของผู้หญิงจะทำลายความเป็นภรรยาและมารดา ผู้หญิงออกเสียงตามอารมณ์มากกว่าเหตุผล ผู้หญิงไม่ค่อยสนใจกิจการสาธารณะและไม่ทันสมัยหรือถ้าหากให้ผู้หญิงเลือกตั้งผู้หญิงก็จะเลือกสามีหรือบิดาของตัวเอง แต่ข้อโต้แย้งนี้ก็ไม่อาจฝืนความจริงได้ เพราะผู้หญิงมีการศึกษาทำงานหาเงินและช่วยเหลือให้บริการต่าง ๆ ในช่วงสงคราม ปี ค.ศ. 1918 อังกฤษจึงเริ่มให้สิทธิเลือกตั้งแก่ผู้หญิงที่อายุเกิน 30 ปี และอีกสิบปีต่อมาก็ให้สิทธิแก่ผู้หญิงที่อายุ 20 ปี ส่วนสหรัฐอเมริกามีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในปี ค.ศ. 1920 ห้ามกีดกันการเลือกตั้งโดยยกข้ออ้างเรื่อง เพศส่วนสภาพโซเวียตให้สิทธิเลือกตั้งแก่ผู้หญิงที่ใช้แรงงานเมื่อต้นทศวรรษ 1930 ต่อมา ค.ศ. 1936 ก็ให้สิทธิแก่ผู้หญิงทุกคน หลังใกล้สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง ฝรั่งเศส อิตาลี และประเทศอื่นในยุโรปเกือบทั้งหมดก็ให้สิทธิเลือกตั้งเป็นการทั่วไป

3) คุณสมบัติในการใช้สิทธิเลือกตั้ง

คุณสมบัติของการใช้สิทธิเลือกตั้งกำหนดตามเกณฑ์ต่าง ๆ หลายเกณฑ์ที่สำคัญได้แก่

(1) อายุ มีการกำหนดอายุขั้นต่ำไว้สำหรับการใช้สิทธิเลือกตั้ง ตามปกติ คือ อายุ 20 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุตามเกณฑ์ทั่วไปของกฎหมาย แต่บางประเทศกำหนดไว้ต่ำกว่าเกณฑ์ เช่น สหภาพโซเวียต 18 ปี สหรัฐอเมริกาบางรัฐ 18-19 ปี และไทย 18 ปี

(2) ความเป็นพลเมือง ประเทศต่าง ๆ จำกัดสิทธิเลือกตั้งไว้ให้พลเมือง วัตถุประสงค์ในอดีตก็เพื่อจูงใจให้ตั้งหลักแหล่งเร็วขึ้น หลายรัฐในสหรัฐอเมริกาให้สิทธิแก่คนต่างด้าวที่ประกาศว่าเป็นพลเมือง แต่ความเป็นพลเมืองไม่ทำให้ได้สิทธิเลือกตั้งเสมอไปต้องคำนึงถึงการมีสิทธิตามหลักเกณฑ์อื่นด้วย พลเมืองหลายคนไม่มีสิทธิเลือกตั้งเพราะขัดกับเกณฑ์อื่น

(3) ที่อยู่อาศัย เกือบทุกรัฐในสหรัฐอเมริกากำหนดว่าผู้เลือกตั้งจะต้องอยู่อาศัยในสถานที่กำหนดในระยะเวลาตามเงื่อนไขและอาจเลือกตั้งได้เฉพาะเขตที่อยู่อาศัยตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้เพื่อเตรียมการลงทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและตรวจสอบระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการโกงการเลือกตั้ง

(4) การรู้หนังสือ การทดสอบการรู้หนังสือมาจากพื้นฐานความคิดว่าคนที่อ่านหนังสือไม่ออกไม่สามารถรับข่าวสารเกี่ยวกับสาธารณะหรือกาบัตรเลือกตั้งไม่เป็น ทำหน้าที่เป็นกรรมการเพื่อตัดสิทธิเลือกตั้งผู้อื่นไม่ได้ จึงต้องใช้คนที่มีการศึกษามากกว่าให้ดุลพินิจแทน

(5) คุณสมบัติอย่างอื่น เป็นคุณสมบัติทางสมองและ ศีลธรรม เช่น ห้ามคนวิกลจริต คนปัญญาอ่อน คนเป็นอาชญากรและละเมิดกฎหมายเลือกตั้งใช้สิทธิ โดยเฉพาะการติดสินบน เป็นต้น

4) อิสรภาพในการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ในขบวนการการต่อสู้เพื่อสิทธิเลือกตั้งนั้น มุ่งไปที่ความเสมอภาคในการเลือกตั้งแต่สนใจเสรีภาพในการเลือกตั้งค่อนข้างน้อย อันที่จริงระบอบประชาธิปไตยต้องอาศัยทั้งเสรีภาพทางการเมืองและความเสมอภาค พูดง่ายๆ ว่าต้องให้ความสำคัญกับเสรีภาพที่เท่าเทียมกันในการเลือกตั้ง เพื่อเลือกคนไปเป็นรัฐบาล และช่วงที่เว้นว่างไม่มีรัฐบาลก็ต้องหาคนมาแทน ถ้าการเลือกตั้งไม่มีอิสระหรือคนที่ได้เลือกนั้นไม่ได้ควบคุมรัฐบาล เสรีภาพในการเลือกตั้งก็เป็นเรื่องหลอกล้วงหากมีการบีบบังคับหรือโกง ความเสมอภาคและเสรีภาพก็ไม่มีด้วยกัน ปัจจุบันการเลือกตั้งมีอยู่ทั่วโลก แต่จะเป็นประชาธิปไตยหรือเผด็จการอยู่ที่ว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นเป็นอิสระหรือไม่ระบอบเผด็จการมีคนใช้สิทธิมากไม่แพ้ระบอบประชาธิปไตย แต่เป็นการออกเสียงเพื่อยืนยันความศรัทธาที่มีต่อรัฐบาลเท่านั้น

2.5สภาพพื้นที่ทำวิจัย

2.5.1ประวัติของเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

เทศบาล ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหลวง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ 2มีนาคม พ.ศ. 2538 ภายหลังที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤาฎีกาเล่ม11 ตอน 53 ลงวันที่ 2ธันวาคม 2537 ตำบลสวนหลวงได้รับการแต่งตั้งเป็นเทศบาลตำบลสวนหลวง โดยที่กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่ามีองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสภาพเหมาะสม สมควรให้จัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล อาศัยอำนาจตามความในมาตรา42 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล(ฉบับที่5) พ.ศ. 2546 และมาตรา 7 แห่ง

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นเทศบาลตำบลสวนหลวง เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2551

2.5.2สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ก.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลคลองมะเดื่อ ตำบลแคราย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลท่าไม้ ตำบลตลาดกระทุ่มแบน อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ข.สภาพลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่มมีคลองภาษีเจริญไหลผ่านกลางตำบลทำให้หมู่บ้านตั้งอยู่สองฝั่งคลอง

ค.ประชากร (ข้อมูล เดือน กันยายน 2559)

มีประชากรรวมทั้งสิ้น 31,463 คน แยกเป็น ชาย 15,722 คน หญิง 15,741 คน

ง.อาชีพ

อาชีพของประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสวนหลวง ส่วนใหญ่ประกอบ

อาชีพหลัก คือ รับจ้างตามโรงงานอุตสาหกรรม

อาชีพรอง คือ การเกษตรกรรม ได้แก่ ทำสวนผัก ทำสวนผลไม้ ทำสวนดอกไม้ ไม้ประดับ เพาะพันธุ์ไม้ขาย ปลูกไม่ยืนต้น ทำนา เลี้ยงปลา เป็นต้น

จ.การปกครอง แบ่งการปกครองออกเป็น 13หมู่บ้าน และ 14ชุมชนดังนี้

หมู่ที่ 1ชุมชนบ้านวัดนางสาว

หมู่ที่ 2ชุมชนบ้านโต้ล้ง

หมู่ที่ 3ชุมชนบ้านสวนหลวง หมู่ที่ 3

หมู่ที่ 3ชุมชนค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน

หมู่ที่ 4ชุมชนบ้านสวนหลวง หมู่ที่ 4

หมู่ที่ 5ชุมชนบ้านรางน้ำใส

หมู่ที่ 6ชุมชนบ้านหนองพะอง

หมู่ที่ 7ชุมชนบ้านหลักสี่

หมู่ที่ 8ชุมชนบ้านท้ายตลาดเตาอิฐ

หมู่ที่ 9ชุมชนบ้านคลองแนวลิขิต

หมู่ที่ 10ชุมชนบ้านสะแกงาม

หมู่ที่ 11 ชุมชนบ้านหนองทองหลาง

หมู่ที่ 12 ชุมชนบ้านรางปลาซิว

หมู่ที่ 13 ชุมชนบ้านตลาดเตาอิฐ

ฌ.การเมือง/การปกครอง

ฝ่ายการเมือง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ สภาเทศบาลตำบลสวนหลวง มีจำนวนสมาชิกสภาฯ 12 คน แบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น 2 เขตเลือกตั้งและ คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลสวนหลวง มีนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

การบริหารราชการ ภารกิจหน้าที่และการบริหารงานของเทศบาลตำบลสวนหลวง ได้กำหนดส่วนราชการและหน้าที่ความรับผิดชอบ เป็น 8 กอง 1 หน่วยงาน ภายใต้การกำกับดูแลของนายกเทศมนตรีและปรัดเทศบาล

1) สำนักปลัดอำเภอ 2)กองคลัง 3)กองช่าง 4)กองสาธารณสุขและสิ่งแวอล้อม 5)กองวิชาการ 6)กองการศึกษา 7)กองการประปา 8)กองสวัสดิการสังคม และ หน่วยงานตรวจสอบระบบบัญชี

ช.การศึกษา ประกอบด้วย

สถาบันการศึกษา มีโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 แห่ง

1) โรงเรียนบ้านสวนหลวง เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล-ระดับมัธยมศึกษาปีที่3

2) โรงเรียนวัดใหม่หนองพระอง เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษาปีที่ 6

มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสวนหลวง จำนวน 3 ศูนย์

1)ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโต้ล้ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2

2)ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กค่ายกำแพงเพชรอัครโยธิน ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3

3)ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคลองภาษีเจริญ ตั้งอยู่หมู่ที่ 5

มีระดับอนุบาล จำนวน 1 แห่ง คือ โรงเรียนเทศบาลสวนหลวง

ซ.การสาธารณสุขฯ

มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2 แห่ง

1)โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสวนหลวง

2)โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านรางปลาซิว

2.6งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหลวง เขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้างานวิจัยเชิงสำรวจหรืองานวิจัยภาคสนาม (SurveyResearch or Field Research) ดังต่อไปนี้

พระนิกุลปชุโชโต (โพธิจิตร), (2556,บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอเกษตรวิลัย จังหวัดร้อยเอ็ด”

ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนอำเภอเกษตรวิลัย จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง รองลงมา คือ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการตรวจสอบและประเมินผลทางการเมือง

2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอเกษตรวิลัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น อำเภอเกษตรวิลัย จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและร้ายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอเกษตรวิลัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยเรียงลำดับจากทากไปหาน้อย สามลำดับแรก คือการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข่าวสารทางการเมืองท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการกระตุ้น รณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นให้มากขึ้น และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาทางการเมืองท้องถิ่น

ดวงณภัทรศรีทอง (2557,บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด”

ผลการวิจัยพบว่า 1) สตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า อยู่ในระดับมากและปานกลาง ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และด้านบทบาททางการเมืองของสตรี

2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สตรี ที่มีอายุ อาชีพ โดยรวมต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน สตรีที่มีระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3) สตรีมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ลำดับตามความถี่มีไปหาน้อย สามลำดับแรก คือ ควรมีนักการเมืองที่ดีมีคุณธรรมลงสมัครรับเลือกตั้ง ควรได้รับความปลอดภัยจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองในทุกกิจกรรม ควรได้รับการยอมจากสังคมในเรื่องความรู้และความสามารถของสตรีในการช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญรุ่งเรืองได้

พระมหาฉลองกลฺยาณเมธี (เพียรหมอ) (2556,บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสูงวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช”

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสูงวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการรณรงค์หาเสียงและการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้าน

การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ระดับชั้นปี อาชีพ ผู้ปกครอง และรายได้ผู้ปกครอง พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เกรดเฉลี่ย ระดับชั้นปี อาชีพ ผู้ปกครอง และรายได้ผู้ปกครอง ต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสูงวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ปัญหา คือ เสียงตามสายของเทศบาลไม่ชัดเจน ไม่สนใจข่าวสารทางการเมืองด้วยเบื่อ บางคนไม่ค่อยได้เข้าร่วมประชุม อบรม อภิปรายกิจกรรมทางการเมือง ร่วมติดแผ่นป้ายโฆษณาติดสติ๊กเกอร์หรือร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง แนวทางการแก้ไข คือ หน่วยราชการควรผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งแจกนักศึกษา เทศบาลควรปรับปรุงเสียงตามสายให้ใช้งาน และรับฟังได้ดี ควรให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นผ่านทางสื่ออินเตอร์เน็ตของวิทยาลัย ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ควรปรับทัศนคติของนักศึกษาเรื่องการชุมนุมทางการเมืองที่ถูกต้อง ควรปรับทัศนคติของนักศึกษาเรื่องการพูดคุยเกี่ยวกับการเมืองที่ถูกต้อง

อัจฉราจันทรวิเศษ (2556,บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 หน้าตามแนวคิดมาตรา 291”

ผลวิจัยพบว่า ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 .ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการพิจารณาเป็นรายด้านไม่ว่าจะเป็น ด้านความสนใจทางการเมือง และด้านการรณรงค์กิจกรรมทางการเมือง ด้านการปรึกษาหารือทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง และในภาพรวม โดยที่ประชาชนที่มีประเด็น เพศ รายได้ การศึกษา แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ที่แตกต่างกัน และการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ทั้งด้านสื่อมวลชน (วิทยุ. โทรทัศน์. หนังสือพิมพ์. นิตยสาร/หนังสือรายสัปดาห์. สื่อพิมพ์ต่าง ๆ และ Internet) และสื่อบุคคล (ญาติพี่น้อง. มิตรสหาย. คนรู้จักที่มีความรู้ความสนใจ. สมาชิก สสร.. การอภิปรายในสภา) ไม่ส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ของประชาชนแตกต่างกัน

พงศ์กวีคนไว (2556,บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดมุกดาหาร”

ผลการวิจัยพบว่า1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดมุกดาหารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและพิจารณารายด้านทั้ง13ด้านมีดังนี้ (1) ด้านการแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก(2) ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้งอยู่ในระดับมากที่สุด(3) ด้านการเริ่มประเด็นพูดคุย

ทางการเมืองอยู่ในระดับมาก(4) ด้านการชักจูงให้ผู้อื่นให้เลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุนอยู่ในระดับมาก(5) ด้านการติดข้อความหรือสัญลักษณ์เพื่อแสดงการสนับสนุน(6) ด้านการติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมืองอยู่ในระดับมาก(7) ด้านการบริจาคเงินสนับสนุนทางการเมืองและการร่วมระดมทุนอยู่ในระดับมาก (8) ด้านการร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก(9) ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง(10) ด้านการเป็นสมาชิกสำคัญของพรรคการเมืองอยู่ในระดับมาก(11) ด้านการร่วมประชุมแกนนำพรรคการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง (12) ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยที่สุด(13) ด้านการดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดมุกดาหารตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช2550มี4ประการดังนี้

2.1การสนับสนุนการศึกษาให้กับประชาชนทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมุ่งเน้นให้ทุกสถาบันการศึกษาให้ความรู้ความเข้าใจและจัดกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยมากขึ้น

2.2การรณรงค์เพื่อให้ข้อมูลความรู้ปรับเปลี่ยนทัศนคติสร้างวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมให้กับประชาชนโดยการนำเอาหลักการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการหรือ IMC (Integrated Marketing Communication) ใช้สื่อโฆษณาทั้งทางโทรทัศน์วิทยุและหนังสือพิมพ์อื่นๆที่เข้าถึงประชาชนได้เพิ่มเนื้อหาวิชาการโดยตรงอาจเป็นสื่อที่ไม่เป็นทางการเช่นนวนิยายหรือการ์ตูนจัดกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์อาทิการจัด Road Show ให้ความรู้เรื่องประชาธิปไตยโดยใช้บุคคลที่เป็นที่สนใจของสังคมเช่นนักร้องนักแสดงเป็นผู้ช่วยนำความรู้ความเข้าใจไปให้กับประชาชน

2.3การสนับสนุนองค์การภาคประชาสังคมโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการเมืองปัจจุบันผมมองว่าภาคประชาสังคมยังมีสิ่งที่ขาดอยู่ 3 อย่างได้แก่กำลังคนกำลังทรัพย์และทักษะในการบริหารจัดการให้ความรู้และทักษะในการบริหารจัดการให้กับอาสาสมัครและผู้บริหารขององค์การภาคประชาสังคมในส่วนของกำลังทรัพย์สนับสนุนโดยการจัดสรรงบประมาณรัฐควรสนับสนุนโดยการใช้มาตรการทางภาษีเพื่อจูงใจให้ประชาชนหรือเอกชนที่บริจาคเงินเพื่อสนับสนุนองค์การภาคประชาสังคมสามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้

2.4การเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้นหน่วยงานราชการจะต้องมีเว็บบอร์ดที่เปิดโอกาสให้กับประชาชนในการเข้ามาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายต่างๆของรัฐบาลจัดทีมผู้ดูแลระบบตรวจสอบตอบคำถามชี้แจงประเด็นต่างๆให้ชัดเจนและเข้าใจเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาองค์การได้ (12) ด้านการเสนอตัวเป็นผู้แข่งขันทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยที่สุด(13) ด้านการดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สงวนศรีไส (2557,บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลังประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท เอช. บี. นิตติ้ง จำกัด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร”

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลังประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท เอช. บี. นิตติ้ง จำกัด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

2) ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า พนักงานบริษัท เอช. บี. นิคติ้ง จำกัด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลังประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนพนักงานบริษัท ที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลังประชาธิปไตย โดยรวม แตกต่างกัน

3) แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลังประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท เอช. บี. นิตติ้ง จำกัด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีดังนี้ 3.1 ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ได้แก่ นักการเมืองหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศควรนำเสนอนโยบายการทำงานมากกว่าการโจมตรีฝ่ายตรงข้ามหรือคู่แข่งทางการเมือง ภาครัฐควรให้อิสระกับสื่อสาธารณะประเภทโทรทัศน์และวิทยุในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองแก่ประชาชน และบริษัทควรจัดมุมการเรียนรู้ และเผยแพร่ข่างสารทางการเมืองการปกครองแก้พนักงาน 3.2 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ บริษัทควรเป็นศูนย์กลางในการรณรงค์ให้พนักงานเห็นคุณค่า และความสำคัญของการเลือกตั้ง และควรร่วมมือกันรณรงค์ต่อต้าน สอดส่อง และแจ้งเบาะแสพฤติกรรมการซื้อสิทธิ์ขายเสียงทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับประเทศแก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และ 3.3 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ได้แก่ บริษัทควรกำหนดมาตรการลงโทษทางวินัยที่เด็ดขาดแก่พนักงานที่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่ขัดต่อกฎหมายของบ้านเมือง

ณัฐชญาทองดี (2552,บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่ที่ 3 ตำบลบึงมะลู อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ”

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนหมู่ที่ 3 ตำบลบึงมะลู อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า (1) ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ย 4.60 (2) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับนาน ๆ ครั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.16 และ (3) ด้านการตรวจสอบพฤติกรรมควบคุมการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับไม่เคย มีค่าเฉลี่ย 1.43

2)ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนหมู่ที่ 3 ตำบลบึงมะลู อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

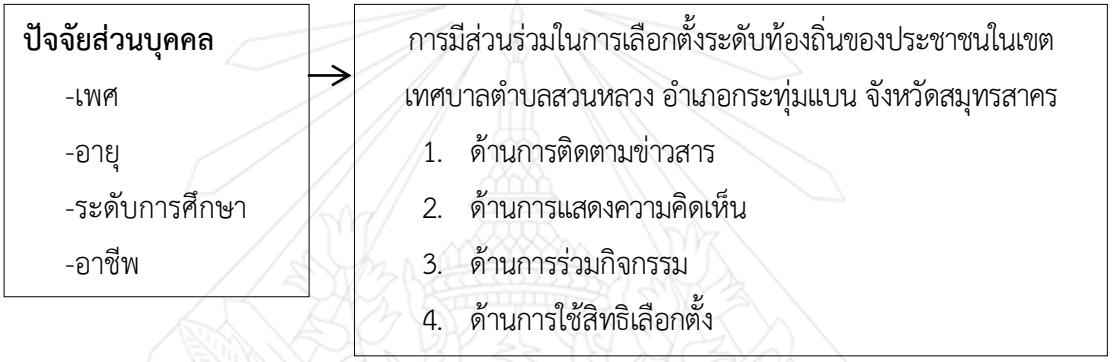
แต่ที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ประชาชน หมู่ที่ 3 ตำบลบึงมะลู อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้(1) ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลของเทศบาล สถานที่ทำการเลือกตั้งมีอุปกรณ์ในการความอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนน้อย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยการเลือกตั้ง ควรจัดหาอุปกรณ์เพิ่ม เพื่อความสะดวกให้กับประชาชนที่มาใช้สิทธิเลือก (2)ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น ประชา ชนอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดกิจกรรมอย่างอื่นขึ้นในชุมชน เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดกิจกรรมให้มากกว่านี้ เช่น จัดกิจกรรมในวันสำคัญ เช่น วันแม่ วันพ่อ หรือวันเข้าพรรษา ฯลฯ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชนได้มากขึ้น และ (3) ด้านการตรวจสอบพฤติกรรม ควบคุมการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนไม่กล้าที่จะทำการตรวจสอบโครงการต่าง ๆ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น ประชาชนจึงควรกล้าที่จะตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนำมาพัฒนาในชุมชน ว่ามีความโปร่งใสมากน้อยแค่ไหน เพื่อผลประโยชน์ของของชุมชน และประชาชนโดยตรง

2.7สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนใน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมืองด้านการชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุนด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการทำกิจกรรมทางการเมือง ของ **สมบัติธำรงธัญวงศ์**,การตรวจสอบพฤติกรรม ควบคุมการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ของ**โกวิทย์ พวงงามและปรีดีย์ โชติช่วง** สามารถสรุปกรอบแนวคิดและตัวแปรในการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (IndependentVariables) ตัวแปรตาม(DependentVariables)

แผนภูมิที่ 2.2 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร นี้ การวิจัยเชิงปริมาณ (QuantitativeResearch)โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6การวัดค่าตัวแปร

3.7การวิเคราะห์ข้อมูล

3.8สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ประชาชนที่มีสิทธิไปเลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปในเขตพื้นที่ของเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครมี 13 หมู่บ้าน 14 ชุมชน มีผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 22,907 คน และมีประชากรที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 19,898 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 392 คน

การคำนวณขนาดของตัวอย่าง (Sample size) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยนำจำนวนประชากรมาหาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ยามาเน่ (Taro Yamane) ดังนี้ (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ์, 2543, หน้า 79)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e =ความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05)

แทนค่า $n = \frac{19,898}{1 + 19,898 \times (0.05)^2}$

$= 392$

ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่าง 392 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่การคำนวณและตัวอย่างที่ได้สามารถเป็นตัวแทนประชากรได้อย่างสมบูรณ์ จึงใช้การสุ่มตัวอย่างดังนี้

แทนค่า $n = \frac{19,898}{1 + 19,898 \times (0.05)^2}$

$= 392$

ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่าง 392 คน

3.2.1 เทคนิคการสุ่มตัวอย่างการหาอัตราส่วน เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 392 คน นำกลุ่มตัวอย่างมาหาอัตราส่วนของประชากรแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล (Proportional Size) ตามสูตรดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548, หน้า 19) จากประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของ **Garol Patman** และได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยข้อคำถาม ได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่1 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิดเป็นคำถามเกี่ยวกับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านการติดตามข่าวสาร 2) ด้านการแสดงความคิดเห็น 3) ด้านการร่วม

กิจกรรม 4) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับโดยใช้หลักของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดโดยกำหนดเป็นตัวเลข และความหมาย คือ

5 หมายถึง มีส่วนร่วม มากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วม มาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วม ปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วม น้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์ของเบสท์ (Best) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.21 - 5.00	มากที่สุด
3.41–4.20	มาก
2.61–3.40	ปานกลาง
1.81–2.60	น้อย
1.00–1.80	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษา วิจัยโดยใช้คำถาม 1 ประเภท คือแบบปลายปิด

3.4.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

3.4.4 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม

3.4.5 นำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC) ตามสูตรดังนี้ (ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ, 2549, หน้า 65)

สูตร $IOC = \frac{\sum x}{N}$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่คะแนน + 1 แน่ใจว่าสอดคล้อง

คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

คะแนน 1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 30 ข้อ ซึ่งใช้ได้ทั้งหมด ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.80 - 1.00

3.4.6 นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.4.7 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3.4.8 เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องเสร็จแล้ว นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (TryOut) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร **จำนวน 30 คน** แล้วนำผลการตอบแบบสอบถาม ไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ดังนี้ (กัลยา วานิชบัญชา, 2548, หน้า 35)

สูตร $r_{tt} = \frac{k}{} \left(\frac{1 - s^2_1}{K - 1 s^2_x} \right)$

เมื่อ k = จำนวนข้อสอบทั้งฉบับ

s^2_1 =ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s^2_x = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผลจากการทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.86

3.4.9 นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการวิจัยและในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตพื้นที่

3.5.2 ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

3.5.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง

3.5.4 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้วจำนวน 392 ชุดคิดเป็นร้อยละ 100 และตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

3.5.5 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

3.6 การวัดค่าตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดการวัดค่าตัวแปร ซึ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร (รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร, 2548, หน้า 43)

คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด= 5–1=4= 0.80

จำนวนระดับ 55

ระดับคะแนน	ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลผล
5	4.21–5.00	ระดับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากที่สุด
4	3.41–4.02	ระดับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมาก
3	2.61–3.40	ระดับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งปานกลาง
2	1.81–2.60	ระดับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งน้อย
1	1.00–1.80	ระดับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งน้อยที่สุด

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.7.1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.7.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบล สวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.7.3 ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที(t-test) ส่วนด้าน อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

3.7.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ในการทำวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

3.8.1 สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป

3.8.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage) (นิภา เมธธาวีชัย, 2543, หน้า 128)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

2) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) (ส่งศรี ชมพูวงศ์, 2547, หน้า 55)

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\overline{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ล้วน สายยศ และอังคนา สายยศ, 2540,หน้า 53)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

S = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fX$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนประชากร

4) การทดสอบสมมติฐาน (t-test) (นิภา เมธธาวีชัย,2543,หน้า 238)

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} - \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t =ค่าที-เทสท์ (t- test)

$\overline{X}_1 . \overline{X}_2$=ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

$S_1^2 . S_2^2$=ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

$N_1 . n_2$= จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

5) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE WAY ANOVA) หรือ (F-test) (นิภา เมธธาวีชัย,2543, หน้า 110)

$$F = \frac{\mathbf{MS_b}}{\mathbf{MS_w}}$$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b= ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w= ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง“การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร”เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research)ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย(ResearchObjectives)ไว้ 3 ประการคือ

1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน

3) เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 392 คน โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ สำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t – distribution)

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F – distribution)

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

SS แทน ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)

MS แทน ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)

Sig. แทน นัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์หาความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และเปรียบเทียบหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนแต่ละหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครจำนวน 392 คน ซึ่งมีคุณลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	231	58.9
หญิง	161	41.1
รวม	**392**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 58.90 และเพศหญิง จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
25 ปีลงมา	15	3.8
26- 35 ปี	161	44.1
36- 45 ปี	144	36.7
46 ปีขึ้นไป	72	18.4
รวม	392	**100.00**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอายุ 26- 35 ปี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 รองลงมามีอายุ 36- 45 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 น้อยที่สุดมีอายุ25 ปีลงมา จำนวน 15 คิดเป็นร้อยละ 3.8

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษา/ปวช.	57	14.4
อนุปริญญา/ปวส.	240	61.2
ปริญญาตรี	44	11.2
ปริญญาตรีขึ้นไป	51	13.1
รวม	**392**	**100.00**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส.จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5 รองลงมามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 น้อยที่สุดมีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 44 คิดเป็นร้อยละ 11.1

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรม	14	3.5
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	121	30.9
รับจ้าง / พนักงาน	33	8.4
รับราชการ	224	57.1
รวม	**392**	**100.00**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอาชีพ รับราชการจำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมามีระยะ 1-2 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 และน้อยที่สุด มีระยะเกษตรกรรม จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

การศึกษาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

คุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่น	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการติดตามข่าวสาร	3.57	1.09	มาก
2. ด้านการแสดงความคิดเห็น	3.63	1.11	มาก
3. ด้านการร่วมกิจกรรม	3.66	1.09	มาก
4. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	3.60	1.14	มาก
รวม	**3.62**	**1.08**	**มาก**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร สรุปโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการติดตามข่าวสาร

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร

ด้านการติดตามข่าวสาร		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1	ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุ โทรทัศน์ เสียงประชาสัมพันธ์	3.64	1.19	มาก
2	ท่านร่วมฟังการอภิปรายหาเสียงอยู่เสมอ	3.58	1.27	มาก
3	ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากอินเตอร์เน็ต เช่น INSTAGRAM, LINE FACEBOOK เป็นต้น	3.58	1.19	มาก
4	ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ ใบปลิว และป้ายประกาศ เป็นต้น	3.48	1.08	ปานกลาง
5	ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากครอบครัว ญาติ พี่น้อง	3.60	1.27	มาก
รวม		**3.58**	**1.09**	**มาก**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สูงที่สุด คือ ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุ โทรทัศน์ เสียงประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือ มีท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากครอบครัว ญาติ พี่น้อง และต่ำที่สุด คือ ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ ใบปลิว และป้ายประกาศ เป็นต้น

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็น

ด้านการแสดงความคิดเห็น		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1	ท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับครอบครัว ญาติพี่น้อง	3.75	1.28	มาก
2	ท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อนที่ทำงาน	3.55	1.14	มาก
3	ท่านได้สนทนาเกี่ยวกับประชาธิปไตยกับบุคคลอื่น ๆ	3.62	1.19	มาก
4	ท่านได้สนทนาเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญกับบุคคลอื่น ๆ	3.64	1.27	มาก
5	ท่านแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อทันสมัย เช่น กระทู้ทางอินเตอร์เน็ต INSTAGRAM,LINE FACBOOK เป็นต้น	3.63	1.20	มาก
รวม		**3.63**	**1.11**	**มาก**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สูงที่สุด คือ ท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับครอบครัว ญาติพี่น้อง รองลงมาคือ ท่านได้สนทนาเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญกับบุคคลอื่น ๆ และต่ำที่สุด คือ ท่านได้สนทนาเกี่ยวกับประชาธิปไตยกับบุคคลอื่น ๆ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมือง

ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมือง		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1	ท่านช่วยติดต่อเจ้าหน้าที่หรือผู้นำทางการเมือง เพื่อหาทางเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมพรรคการเมือง	3.69	1.10	มาก
2	ท่านชักชวนประชาชนให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ	3.67	1.29	มาก
3	ท่านช่วยโฆษณาหาเสียงให้ผู้สมัครเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง	3.61	1.08	มาก
4	ท่านให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง	3.69	1.22	มาก
5	ท่านตรวจสอบผลการเลือกตั้งร่วมกับพรรคการเมืองที่ท่านเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ตนชอบ	3.64	1.25	มาก
รวม		**3.66**	**1.09**	**มาก**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สูงที่สุด คือ ท่านให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง รองลงมาคือ ท่านชักชวนประชาชนให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ และต่ำที่สุด คือ ท่านช่วยโฆษณาหาเสียงให้ผู้สมัครเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1	ท่านตรวจสอบรายชื่อผู้ลงสมัครเลือกตั้งตรวจสอบพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง	3.68	1.24	มาก
2	ที่ผ่านมาท่านได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	3.58	1.17	มาก
3	ท่านได้ชักชวนหรือโน้มน้าวให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	3.58	1.36	มาก
4	การที่ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ท่านยึดถือนโยบายในการหาเสียงเป็นหลัก	3.51	1.19	มาก
5	การใช้สิทธิ์ถอดถอนนักการเมืองถ้าพบว่ามีการกระทำโดยมิชอบหลังการเลือกตั้ง	3.68	1.21	มาก
รวม		**3.60**	**1.14**	**มาก**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สูงที่สุด คือ ท่านตรวจสอบรายชื่อผู้ลงสมัครเลือกตั้งตรวจสอบพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง รองลงมาคือ การใช้สิทธิ์ถอดถอนนักการเมืองถ้าพบว่ามีการกระทำโดยมิชอบหลังการเลือกตั้ง และต่ำที่สุด คือ การที่ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ท่านยึดถือนโยบายในการหาเสียงเป็นหลัก

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครโดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย2กลุ่มในเรื่องเพศและ F-test (One–Way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ในเรื่อง อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จะเปรียบเทียบโดยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	231	3.71	1.09	มาก
หญิง	161	3.48	1.05	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	231	3.71	1.09	2.04	0.04*
หญิง	161	3.48	1.05		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	231	3.65	1.08	มาก
หญิง	161	3.46	1.09	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการติดตามข่าวสาร อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	231	3.65	1.08	1.63	0.11
หญิง	161	3.47	1.09		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการติดตามข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	231	3.73	1.12	มาก
หญิง	161	3.49	1.08	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	231	3.73	1.12	2.12	0.03*
หญิง	161	3.51	1.08		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	231	3.75	1.10	มาก
หญิง	161	3.52	1.06	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	231	3.76	1.10	2.10	0.03*
หญิง	161	3.53	1.06		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	231	3.70	1.16	มาก
หญิง	161	3.45	1.09	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	231	3.70	1.16	2.12	0.03*
หญิง	161	3.45	1.09		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
20 ปีลงมา	15	2.54	1.22	ปานกลาง
26- 35 ปี	161	3.69	1.08	มาก
36- 45 ปี	144	3.73	1.00	มาก
46 ปีขึ้นไป	72	3.44	1.08	ปานกลาง
รวม	**392**	**3.62**	**1.08**	**มาก**

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อายุ 26- 35 ปี รองลงมา ได้แก่ อายุ 36- 45 ปี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ อายุ 20 ปีลงมา

ตารางที่ 4.21 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	22.37	3	7.45	6.62	0.00*
ภายในกลุ่ม	436.84	388	1.12		
รวม	**459.21**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.21 พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นโดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.22 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

อายุ	20 ปีลงมา ($\overline{X}$ =2.54)	26- 35 ปี ($\overline{X}$ =3.69)	36- 45 ปี ($\overline{X}$ =3.73)	46 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.44)
20 ปีลงมา($\overline{X}$ =2.54)	-	-1.15*	-1.19*	-0.90*
26- 35 ปี ($\overline{X}$ =3.69)		-	-0.04	0.24
36- 45 ปี ($\overline{X}$ =3.73)			-	0.28
46 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.44)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้านจำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ อายุ 20 ปีลงมา แตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่ 26- 35 ปี 36- 45 ปี และ 46 ปีขึ้นไป แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
20 ปีลงมา	15	2.49	1.26	น้อย
26- 35 ปี	161	3.69	1.09	มาก
36- 45 ปี	144	3.70	0.95	มาก
46 ปีขึ้นไป	72	3.28	1.15	ปานกลาง
รวม	**392**	**3.57**	**1.09**	**มาก**

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการติดตามข่าวสาร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อายุ 26- 35 ปี รองลงมา ได้แก่ อายุ 36- 45 ปี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ อายุ 20 ปีลงมา

ตารางที่ 4.24 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	28.63	3	9.54	8.21	0.00*
ภายในกลุ่ม	440.53	388	1.12		
รวม	**469.16**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการติดตามข่าวสาร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.25 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

อายุ	20 ปีลงมา ($\overline{X}$ =2.49)	26- 35 ปี ($\overline{X}$ =3.69)	36- 45 ปี ($\overline{X}$ =3.70)	46 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.28)
20 ปีลงมา($\overline{X}$ =2.49)	-	-1.19*	-1.20*	0.79
26- 35 ปี ($\overline{X}$ =3.69)		-	-0.00	0.40
36- 45 ปี ($\overline{X}$ =3.70)			-	0.41
46 ปีขึ้นไป($\overline{X}$ =3.28)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ อายุ 20 ปีลงมา แตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ 26- 35 ปี และ 36- 45 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
20 ปีลงมา	15	2.52	1.28	ปานกลาง
26- 35 ปี	161	3.65	1.10	มาก
36- 45 ปี	144	3.79	1.04	มาก
46 ปีขึ้นไป	72	3.49	1.11	ปานกลาง
รวม	**392**	**3.63**	**1.11**	**มาก**

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อายุ 26- 35 ปี รองลงมา ได้แก่ อายุ 36- 45 ปี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ อายุ 20 ปีลงมา

ตารางที่ 4.27 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	23.88	3	7.96	6.70	0.00*
ภายในกลุ่ม	460.57	388	1.18		
รวม	**484.46**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.27 พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.28 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

อายุ	20 ปีลงมา ($\overline{X}$ =2.52)	26- 35 ปี ($\overline{X}$ =3.65)	36- 45 ปี ($\overline{X}$ =3.79)	46 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.49)
20 ปีลงมา ($\overline{X}$ =2.52)	-	-1.13*	-1.27*	0.97*
26- 35 ปี ($\overline{X}$ =3.65)		-	-0.14	0.15
36- 45 ปี ($\overline{X}$ =3.79)			-	0.30
46 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.49)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านความบทบาทความเป็นผู้นำ จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ อายุ 20 ปีลงมา แตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่26- 35 ปี 36- 45 ปี และ 46 ปีขึ้นไป แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
20 ปีลงมา	15	2.58	1.24	ปานกลาง
26- 35 ปี	161	3.76	1.09	มาก
36- 45 ปี	144	3.74	1.02	มาก
46 ปีขึ้นไป	72	3.50	1.06	มาก
รวม	**392**	**3.66**	**1.09**	**มาก**

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อายุ 26- 35 ปี รองลงมา ได้แก่ อายุ 36- 45 ปี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ อายุ 20 ปีลงมา

ตารางที่ 4.30 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	21.81	3	7.27	6.35	0.00*
ภายในกลุ่ม	443.70	388	1.14		
รวม	**465.52**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.30 พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

อายุ	20 ปีลงมา ($\overline{X}$ =2.58)	26- 35 ปี ($\overline{X}$ =3.76)	36- 45 ปี ($\overline{X}$ =3.74)	46 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.50)
20 ปีลงมา ($\overline{X}$ =2.58)	-	-1.17*	-1.15*	0.91*
26- 35 ปี ($\overline{X}$ =3.76)		-	0.01	0.26
36- 45 ปี ($\overline{X}$ =3.74)			-	0.24
46 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.50)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ อายุ 20 ปีลงมา แตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่ 26- 35 ปี 36- 45 ปี และ 46 ปีขึ้นไป แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
20 ปีลงมา	15	2.57	1.21	ปานกลาง
26- 35 ปี	161	3.66	1.14	มาก
36- 45 ปี	144	3.70	1.09	มาก
46 ปีขึ้นไป	72	3.50	1.12	มาก
รวม	**392**	**3.60**	**1.14**	**มาก**

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อายุ 26- 35 ปี รองลงมา ได้แก่ อายุ 36- 45 ปี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ อายุ 20 ปีลงมา

ตารางที่ 4.33 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	18.65	3	6.21	4.90	0.00*
ภายในกลุ่ม	492.13	388	1.26		
รวม	**510.78**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

อายุ	20 ปีลงมา ($\overline{X}$ =2.57)	26- 35 ปี ($\overline{X}$ =3.66)	36- 45 ปี ($\overline{X}$ =3.70)	46 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.50)
20 ปีลงมา ($\overline{X}$ =2.57)	-	-1.09*	-1.12*	0.92*
26- 35 ปี ($\overline{X}$ =3.66)		-	-0.03	0.16
36- 45 ปี ($\overline{X}$ =3.70)			-	0.20
46 ปีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.50)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ อายุ 20 ปีลงมา แตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่ 26- 35 ปี 36- 45 ปี และ 46 ปีขึ้นไป แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษา/ปวช.	57	3.79	0.85	มาก
อนุปริญญา/ปวส..	240	3.71	1.10	มาก
ปริญญาตรี	44	3.53	1.23	มาก
ปริญญาตรีขึ้นไป	51	3.05	0.87	ปานกลาง
รวม	**392**	**3.62**	**1.08**	**มาก**

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. รองลงมา ได้แก่ ระดับอนุปริญญา/ปวส.. ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.36 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	20.36	3	6.78	6.00	0.00*
ภายในกลุ่ม	438.85	388	1.13		
รวม	**459.21**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นโดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา/ปวช. ($\overline{X}$ =3.79)	อนุปริญญา/ปวส. ($\overline{X}$ =3.71)	ปริญญาตรี ($\overline{X}$ =3.53)	ปริญญาตรีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.05)
มัธยมศึกษา/ปวช. ($\overline{X}$ =3.79)	-	0.08	0.26	0.73*
อนุปริญญา/ปวส..($\overline{X}$ =3.71)		-	0.17	0.65*
ปริญญาตรี ($\overline{X}$ =3.53)			-	0.47
ปริญญาตรีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.05)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.37 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้านจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่อนุปริญญา/ปวส..แตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ปริญญาตรีขึ้นไป อนุปริญญา/

ปวส. และอนุปริญญา/ปวส..แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษา / ปวช.	57	3.74	0.85	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	240	3.67	1.09	มาก
ปริญญาตรี	44	3.48	1.33	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	51	2.98	0.88	ปานกลาง
รวม	**392**	**3.57**	**1.09**	**มาก**

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการติดตามข่าวสาร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ระดับมัธยมศึกษา / ปวช. รองลงมาได้แก่ ระดับอนุปริญญา/ปวส.. ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.39 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	22.05	3	7.35	6.41	0.00*
ภายในกลุ่ม	444.72	388	1.14		
รวม	**466.77**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการติดตามข่าวสาร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา / ปวช. ($\overline{X}$ =3.74)	อนุปริญญา/ปวส.. ($\overline{X}$ =3.67)	ปริญญาตรี ($\overline{X}$ =3.48)	ปริญญาตรีขึ้นไป ($\overline{X}$ =2.98)
มัธยมศึกษา / ปวช. ($\overline{X}$ =3.74)	-	0.06	0.25	0.75*
อนุปริญญา/ปวส.. ($\overline{X}$ =3.67)		-	0.19	0.68*
ปริญญาตรี ($\overline{X}$ =3.48)			-	0.49
ปริญญาตรีขึ้นไป ($\overline{X}$ =2.98)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.40 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ ปริญญาตรีขึ้นไป แตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อนุปริญญา/ปวส.. แตกต่างกัน และมัธยมศึกษา/ปวช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.41 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษา / ปวช.	57	3.82	0.87	มาก
อนุปริญญา/ปวส..	240	3.71	1.15	มาก
ปริญญาตรี	44	3.61	1.15	มาก
ปริญญาตรีขึ้นไป	51	3.07	0.96	ปานกลาง
รวม	**392**	**3.63**	**1.11**	**มาก**

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มัธยมศึกษา / ปวช. รองลงมาได้แก่ ระดับอนุปริญญา/ปวส.. ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.42 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	19.60	3	6.53	5.60	0.00*
ภายในกลุ่ม	464.86	388	1.19		
รวม	**484.46**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.43

ตารางที่ 4.43 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา / ปวช. ($\overline{X}$ =3.82)	อนุปริญญา/ปวส. ($\overline{X}$ =3.71)	ปริญญาตรี ($\overline{X}$ =3.61)	ปริญญาตรีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.07)
มัธยมศึกษา / ปวช. ($\overline{X}$ =3.82)	-	0.11	0.20	0.75*
อนุปริญญา/ปวส. ($\overline{X}$ =3.71)		-	0.09	0.63*
ปริญญาตรี ($\overline{X}$ =3.61)			-	0.54
ปริญญาตรีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.07)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.43 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ ปริญญาตรีขึ้นไป แตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อนุปริญญา/ปวส.. แตกต่างกัน และมัธยมศึกษา/ปวช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.44 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษา / ปวช.	57	3.80	0.90	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	240	3.74	1.10	มาก
ปริญญาตรี	44	3.58	1.29	มาก
ปริญญาตรีขึ้นไป	51	3.19	0.91	ปานกลาง
รวม	**392**	**3.66**	**1.09**	**มาก**

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มัธยมศึกษา / ปวช. รองลงมา ได้แก่ ระดับอนุปริญญา/ปวส.. ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.45 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	14.18	3	4.72	4.06	0.00*
ภายในกลุ่ม	451.33	388	1.16		
รวม	**465.52**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.46

ตารางที่ 4.46 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา / ปวช.($\overline{X}$ =3.80)	อนุปริญญา/ปวส.. ($\overline{X}$ =3.74)	ปริญญาตรี ($\overline{X}$ =3.58)	ปริญญาตรีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.19)
อนุปริญญา/ปวส.. ($\overline{X}$ =3.80)	-	0.05	0.21	0.60*
อนุปริญญา/ปวส.. ($\overline{X}$ =3.74)		-	0.15	0.55*
ปริญญาตรี ($\overline{X}$ =3.58)			-	0.39
ปริญญาตรีขึ้นไป ($\overline{X}$ =3.19)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.46 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ ปริญญาตรีขึ้นไป แตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อนุปริญญา/ปวส.. แตกต่างกัน และมัธยมศึกษา/ปวช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.47 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มัธยมศึกษา / ปวช.	57	3.81	0.88	มาก
อนุปริญญา/ปวส..	240	3.72	1.15	มาก
ปริญญาตรี	44	3.44	1.26	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	51	2.97	1.01	ปานกลาง
รวม	**392**	**3.60**	**1.14**	**มาก**

จากตารางที่ 4.47 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มัธยมศึกษา / ปวช. รองลงมา ได้แก่ ระดับอนุปริญญา/ปวส.. ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.48 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	27.19	3	9.06	7.27	0.00*
ภายในกลุ่ม	483.59	388	1.24		
รวม	**510.78**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.48 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.49

ตารางที่ 4.49 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา / ปวช. ($\overline{X}$ =3.81)	อนุปริญญา/ปวส. ($\overline{X}$ =3.72)	ปริญญาตรี ($\overline{X}$ =3.44)	ปริญญาตรีขึ้นไป ($\overline{X}$ =2.97)
มัธยมศึกษา / ปวช. ($\overline{X}$ =3.81)	-	0.08	0.36	0.83*
อนุปริญญา/ปวส.. ($\overline{X}$ =3.72)		-	0.27	0.74*
ปริญญาตรี ($\overline{X}$ =3.44)			-	0.47
ปริญญาตรีขึ้นไป ($\overline{X}$ =2.97)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.49 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ ปริญญาตรีขึ้นไป แตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อนุปริญญา/ปวส.. แตกต่างกัน และมัธยมศึกษา/ปวช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.50 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกรรม	14	4.13	1.04	มาก
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	121	4.01	0.98	มาก
รับจ้าง / พนักงาน	33	3.34	0.92	ปานกลาง
รับราชการ	224	3.41	1.09	ปานกลาง
รวม	**392**	**3.62**	**1.08**	**มาก**

จากตารางที่ 4.50 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ อาชีพ รับราชการ รองลงมา ได้แก่ อาชีพ 1-2 ปี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม

ตารางที่ 4.51 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	34.37	3	11.45	10.46	0.00*
ภายในกลุ่ม	424.84	388	1.09		
รวม	**459.21**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.51 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นโดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.52

ตารางที่ 4.52 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

อาชีพ	เกษตรกรรม ($\overline{X}$ =4.13)	ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ($\overline{X}$ =4.01)	รับจ้าง / พนักงาน ($\overline{X}$ =3.34)	รับราชการ ($\overline{X}$ =3.41)
เกษตรกรรม ($\overline{X}$ =4.13)	-	0.11	0.78	0.71
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ($\overline{X}$ =4.01)		-	0.67*	0.59*
รับจ้าง / พนักงาน ($\overline{X}$ =3.34)			-	-0.07
รับราชการ ($\overline{X}$ =3.41)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.52 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอาชีพโดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขายแตกต่างกับ อาชีพ รับจ้าง / พนักงาน และ รับราชการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.53 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกรรม	14	4.07	1.06	มาก
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	121	4.04	0.99	มาก
รับจ้าง / พนักงาน	33	3.19	0.89	ปานกลาง
รับราชการ	224	3.34	1.07	ปานกลาง
รวม	**392**	**3.57**	**1.09**	**มาก**

จากตารางที่ 4.53 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีระยะเวลาที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการติดตามข่าวสาร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ อาชีพ รับราชการ รองลงมาได้แก่ อาชีพ 1-2 ปีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม

ตารางที่ 4.54 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	47.28	3	15.76	14.58	0.00*
ภายในกลุ่ม	419.48	388	1.08		
รวม	**466.77**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.54 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีระยะเวลาที่อาศัยแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการติดตามข่าวสารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.55

ตารางที่ 4.55 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการติดตามข่าวสาร จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

อาชีพ	เกษตรกรรม ($\overline{X}$ =4.07)	ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ($\overline{X}$ =4.04)	รับจ้าง / พนักงาน ($\overline{X}$ =3.19)	รับราชการ ($\overline{X}$ =3.34)
เกษตรกรรม ($\overline{X}$ =4.07)	-	0.02	0.87	0.72
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ($\overline{X}$ =4.04)		-	0.85*	0.70*
รับจ้าง / พนักงาน ($\overline{X}$ =3.19)			-	-0.15
รับราชการ ($\overline{X}$ =3.34)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.55 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอาชีพ ด้านการติดตามข่าวสารแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อาชีพ 1-2 ปี แตกต่างกับ อาชีพ รับจ้าง / พนักงาน และรับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.56 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกรรม	14	4.20	1.01	มาก
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	121	4.00	0.98	มาก
รับจ้าง / พนักงาน	33	3.37	1.03	ปานกลาง
รับราชการ	224	3.44	1.13	ปานกลาง
รวม	**392**	**3.63**	**1.11**	**มาก**

จากตารางที่ 4.56 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาชีพ รับราชการ รองลงมา ได้แก่ อาชีพ 1-2 ปีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม

ตารางที่ 4.57 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	31.15	3	10.38	8.88	0.00*
ภายในกลุ่ม	453.30	388	1.16		
รวม	**484.46**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.57 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.58

ตารางที่ 4.58 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการแสดงความคิดเห็น จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

อาชีพ	เกษตรกรรม ($\overline{X}$ =4.20)	ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ($\overline{X}$ =4.00)	รับจ้าง / พนักงาน ($\overline{X}$ =3.37)	รับราชการ ($\overline{X}$ =3.44)
เกษตรกรรม ($\overline{X}$ =4.20)	-	0.20	0.82	0.75
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ($\overline{X}$ =4.00)		-	0.62*	0.55*
รับจ้าง / พนักงาน ($\overline{X}$ =3.37)			-	-0.06
รับราชการ ($\overline{X}$ =3.44)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.58 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอาชีพ ด้านการแสดงความคิดเห็น แตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย แตกต่างกับ อาชีพ รับจ้าง / พนักงาน และ รับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.59 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกรรม	14	4.17	1.12	มาก
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	121	4.01	0.99	มาก
รับจ้าง / พนักงาน	33	3.36	0.88	ปานกลาง
รับราชการ	224	3.48	1.10	ปานกลาง
รวม	**392**	**3.66**	**1.09**	**มาก**

จากตารางที่ 4.59 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาชีพ รับราชการ รองลงมาได้แก่ อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม

ตารางที่ 4.60 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	29.38	3	9.79	8.71	0.00*
ภายในกลุ่ม	436.13	388	1.12		
รวม	**465.52**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.60 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.61

ตารางที่ 4.61 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองจำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

อาชีพ	เกษตรกรรม ($\overline{X}$ =4.17)	ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ($\overline{X}$ =4.01)	รับจ้าง / พนักงาน ($\overline{X}$ =3.36)	รับราชการ ($\overline{X}$ =3.48)
เกษตรกรรม ($\overline{X}$ =4.17)	-	0.15	0.80	0.69
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ($\overline{X}$ =4.01)		-	0.65*	0.53*
รับจ้าง / พนักงาน ($\overline{X}$ =3.36)			-	-0.11
รับราชการ ($\overline{X}$ =3.48)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.61 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอาชีพ ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ อาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย แตกต่างกับอาชีพ รับจ้าง / พนักงาน และ รับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.62 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกรรม	14	4.08	1.10	มาก
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	121	3.98	1.01	มาก
รับจ้าง / พนักงาน	33	3.44	0.99	ปานกลาง
รับราชการ	224	3.39	1.17	ปานกลาง
รวม	**392**	**3.60**	**1.14**	**มาก**

จากตารางที่ 4.62 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาชีพ รับราชการ รองลงมา ได้แก่ อาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม

ตารางที่ 4.63 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	31.89	3	10.63	8.61	0.00*
ภายในกลุ่ม	478.89	388	1.23		
รวม	**503.78**	**391**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.63 พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.64

ตารางที่ 4.64 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

อาชีพ	เกษตรกรรม ($\overline{X}$ =4.08)	ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ($\overline{X}$ =3.98)	รับจ้าง / พนักงาน ($\overline{X}$ =3.44)	รับราชการ ($\overline{X}$ =3.39)
เกษตรกรรม ($\overline{X}$ =4.08)	-	0.09	0.64	0.69
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ($\overline{X}$ =3.98)		-	0.54	0.59*
รับจ้าง / พนักงาน ($\overline{X}$ =3.44)			-	0.04
รับราชการ ($\overline{X}$ =3.39)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.64 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอาชีพ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง แตกต่างกัน จำนวน 1 คู่ ได้แก่ อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย แตกต่างกับ อาชีพ รับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.65 สรุปผลการทดสอบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของประชาชนเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

สมมติฐาน	สถิติ	โดยรวม	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4
1. เพศ	T - test	0.91	0.10	0.77	0.48	0.60
2. อายุ	F - test	0.8	0.04*	0.4*	0.48	0.00*
3.ระดับการศึกษา	F - test	0.00*	0.00*	0.03*	0.68	0.01*
4. อาชีพ	F - test	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05**

จากตารางที่ 4.65 สรุปได้ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง โดยรวม 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง ด้านการติดตามข่าวสารด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง แตกต่างกัน และประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวงด้านการติดตามข่าวสารด้านการแสดงความคิดเห็นด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองและด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ข้อเสนอแนะแนวทางมีการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าความ(Frequency)และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4.66 ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการติดตามข่าวสาร

ปัญหา	ความถี่	แนวทางการปรับปรุง	ความถี่
เครือข่ายอินเตอร์เนตมีน้อย	49	ควรเพิ่มเครือข่ายอินเตอร์ที่ให้ใช้ฟรีให้ทั่วถึง	49

จากตารางที่ 4.66 พบว่า ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นด้านการติดตามข่าวสารคือ เครือข่ายอินเตอร์เนตมีน้อย ควรเพิ่มเครือข่ายอินเตอร์ที่ให้ใช้ฟรีให้มากขึ้นและทั่งถึง

ตาราง 4.67 ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน ด้านการแสดงความคิดเห็น

ปัญหา	ความถี่	แนวทางการปรับปรุง	ความถี่
เวทีพูดคุยแสดงความคิดเห็นประชาธิปไตยมีน้อย	61	ควรจัดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นประชาธิปไตยให้มากขึ้นและทั่วถึง	61

จากตารางที่ 4 67 พบว่า ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นด้านการแสดงความคิดเห็น คือ เวทีพูดคุยแสดงความคิดเห็นประชาธิปไตยมีน้อยจึงควรจัดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นประชาธิปไตยให้มากขึ้นและทั่วถึง

ตาราง 4.68 ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมือง

ปัญหา	ความถี่	แนวทางการปรับปรุง	ความถี่
ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการช่วยโฆษณาหาเสียง	79	จึงควรให้ส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการโฆษณาหาเสียง	79

จากตารางที่ 4.68 พบว่า ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองคือ ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการช่วยโฆษณาหาเสียงจึงควรส่งเสริมประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการช่วยพรรคการเมืองโฆษณาหาเสียง

ตาราง 4.69 ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ปัญหา	ความถี่	แนวทางการปรับปรุง	ความถี่
ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการชักชวนกันไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	78	ส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการชักชวนกันไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	78

จากตารางที่ 4.69 พบว่า ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้งคือประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการชักชวนกันไปใช้สิทธิเลือกตั้งจึงควรส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการชักชวนกันไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สรุปประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง ได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นด้านการติดตามข่าวสารคือ เครือข่ายอินเตอร์เนตมีน้อย ควรเพิ่มเครือข่ายอินเตอร์ที่ให้ใช้ฟรีให้มากขึ้นและทั่งถึง ด้านการแสดงความคิดเห็น คือ เวทีพูดคุยแสดงความคิดเห็นประชาธิปไตยมีน้อยจึงควรจัดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นประชาธิปไตยให้มากขึ้นและทั่วถึง ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองคือ ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการช่วยโฆษณาหาเสียงจึงควรส่งเสริมประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการช่วยพรรคการเมือง

โฆษณาหาเสียง และด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้งคือประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการชักชวนกันไปใช้สิทธิเลือกตั้งจึงควรส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการชักชวนกันไปใช้สิทธ์เลือกตั้ง

บทที่ 5
สรุปผลอภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร”ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด ในการศึกษาขอบเขตเนื้อหาในการวิจัย รวมถึงการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ 3 ประการ คือ

1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน

3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

โดยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครแตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครจำนวน 392 คนโดยวิธีการใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (TaroYamane) และใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ซึ่งสามารถสรุปผลของการวิจัย ตามข้อค้นพบ (Fact Findings) ได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 58.9 ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอายุ 26- 35 ปี จำนวน 161 คนคิดเป็นร้อยละ 44.1 ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวสจำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 61.2 ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอาชีพ รับราชการจำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1

5.1.2 ผลการศึกษาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครพบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร สรุปโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากและจำแนกในแต่ละด้าน มีผลดังนี้

1) ด้านการติดตามข่าวสารพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

2) ด้านการแสดงความคิดเห็น พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

3) ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

4) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่าประชาชนอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ ต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันดังนี้

จากสมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นแตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ แต่ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการ

ติดตามข่าวสารและด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน

จากสมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ด้านการติดตามข่าวสารการแสดงความคิดเห็น ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองและด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากสมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ด้านการติดตามข่าวสารการแสดงความคิดเห็น ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองและด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากสมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น แตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ด้านการติดตามข่าวสารการแสดงความคิดเห็น ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองและด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.2.1 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล คุณลักษณะของการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นทั้งด้านการติดตามข่าวสารการแสดงความคิดเห็น ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมืองและด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พงศ์กวี คนไว** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัย

พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดมุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ด้านการชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

และแบ่งเป็นรายด้านในการอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1) ด้านการติดตามข่าวสารพบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนมีความกระตือรือร้นในการส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นติดตามข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุ โทรทัศน์ เสียงประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ ใบปลิว และป้ายประกาศซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ณัฐชญา ทองดี** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่ที่ 3 ตำบลบึงมะลู อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนหมู่ที่ 3 ตำบลบึงมะลู อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวม อยู่ในระดับบางครั้ง(ปานกลาง)

2) ด้านการแสดงความคิดเห็น พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนเห็นความสำคัญของการชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้ง เพราะการชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งเป็นการแสดงออกร่วมกันของผู้ที่สนใจการเมือง และจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความมั่นใจและมีความรู้สึกที่ดีต่อการเมือง เช่น ชักชวนให้สมาชิกในครอบครัวไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ความรู้/ข้อมูลเกี่ยวกับนักการเมืองระดับท้องถิ่นผู้ที่ตนสนับสนุน ช่วยแนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน โดยการแจกแผ่นพับหรือติดป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พงศ์กวี คนไว** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดมุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ด้านการชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

3) ด้านการร่วมกิจกรรม พบว่า การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนยังให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยในแบบตัวแทน มีความร่วมมือในด้านกิจกรรมทางการเมืองซึ่งส่งผลให้ประชาชนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งกันน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สงวน ศรีไส** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลังประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท เอช. บี. นิตติ้ง จำกัด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลังประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท เอช. บี. นิตติ้ง จำกัด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

4) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนมีประสบการณ์ ผลของการศึกษาทำให้ความรู้ความเข้าใจท่านตรวจสอบรายชื่อผู้ลงสมัครเลือกตั้งตรวจสอบพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง รองลงมาคือ การใช้สิทธิ์ถอดถอนนักการเมืองถ้าพบว่ามีการกระทำโดยมิชอบหลังการเลือกตั้ง และต่ำที่สุด คือ การที่ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ท่านยึดถือนโยบายในการหาเสียงเป็นหลักไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พงศ์กวี คนไว** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดมุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย **พระนิกุล ปชฺโชโต (โพธิจิตร)** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอเกษตรวิลัย จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอเกษตรวิลัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด

5.2.2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขต และรายได้ต่อเดือน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะของการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขต และรายได้ต่อเดือนพบว่า “คุณลักษณะของการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ” โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์โดยรวมไม่แตกต่างกันดังนี้

1) จากสมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะของการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์โดยรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง ไม่แตกต่างกัน

เพราะในปัจจุบันประชาชนที่เพศต่างกันมีสิทธิ์ต่างๆ ในการรับรู้ข่าวสาร ในการเลือกตั้งเท่าเทียมกันจึงส่งผลให้มีส่วนร่วมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวงไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย **สงวน ศรีไส** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลังประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท เอช. บี. นิตติ้ง จำกัด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ผลการวิจัย พบว่า พนักงานบริษัท เอช.บี. นิตติ้ง จำกัด อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักประชาธิปไตย โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) จากสมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีคุณลักษณะของการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก คนที่มีอายุต่างกัน ย่อมมีความคิด จิตนาการ ประสบการณ์ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ต่างกันตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวงซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย **พระนิกุล ปชฺโชโต (โพธิจิตร)** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) จากสมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะของการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง โดยรวมทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวชมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง แตกต่างกันกับประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส.และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ทั้งนี้เนื่องจาก ระดับการศึกษาอาจเป็นตัวตัดสินความคิดของประชาชน การศึกษาย่อมมีผลในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล ตามระดับสติปัญญาและการศึกษาที่ได้เรียนรู้กันมา ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาฉลอง กลฺยาณเมธี (เพียรหมอ)** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร

วิชาชีพสูงวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช” นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสูงวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) จากสมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครโดยรวม แตกต่างกัน จำนวน 4 คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง แตกต่างกัน กับประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และรับราชการ ประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง แตกต่างกัน ได้แก่ รับจ้าง/พนักงาน และ รับจ้าง/พนักงานมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง แตกต่างกัน ได้แก่ ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ทั้งนี้เนื่องจาก อาชีพของแต่ละบุคคลมีผลต่อความคิดความตัดสินใจเพราะแต่ละอาชีพให้ความสำคัญกับการเมืองต่างกันทำให้มีทัศนะคติที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย **พระนิกุล ปชฺโชโต (โพธิจิตร)** ได้ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอเกษตรวิลัย จังหวัดร้อยเอ็ด”ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น อำเภอเกษตรวิลัย จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและร้ายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลดังกล่าวมาแล้ว สามารถสรุปผลเป็นข้อเสนอแนะ โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 คือ ด้านการติดตามข่าวสารพบว่าอยู่ในระดับมากดังนั้น ควรรักษา และพัฒนาโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จัดให้มีการสำรวจและวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนให้มากขึ้น และพัฒนาข้อบกพร่องให้ดีขึ้น

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 คือ ด้านการร่วมกิจกรรมพบว่า อยู่ในระดับมากดังนั้น ควรรักษา และยกระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จัดให้มีการสำรวจและวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนให้มากขึ้น และพัฒนาข้อบกพร่องให้ดีขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป ดังนี้

1) การศึกษาวิจัยเรื่องการติดตามข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

2) การศึกษาวิจัยเรื่องการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อทันสมัย

3) การศึกษาวิจัยเรื่องการตรวจสอบการใช้งบประมาณ,

4) การศึกษาวิจัยเรื่องการใช้สิทธิของประชาชนในการสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกท้องถิ่น

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือ

เกษม อุทยานิน. (2516). *รัฐศาสตร์* กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

กัลยา วานิชบัญชา. (2548). *สถิติสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จรูญ สุภาพ. (2514). *หลักรัฐศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

จิรโชค (บรรพต) วีระสัย และคณะ. (2538). *รัฐศาสตร์ทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร : พิฆเณศพริ้นติ้ง.

ชูศักดิ์ เที่ยงตรง. (2518). *การปกครองท้องถิ่นไทย.* กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.

ณรงค์ สินสวัสดิ์. (2539). *จิตวิทยาการเมือง*. กรุงเทพมหานคร : วัชรินทร์การพิมพ์

ทิพาพร พิมพิสุทธิ์. (2542). *พัฒนาการเมือง*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. (2549). *เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา การสร้างและการพัฒนา*. นครปฐม ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นวลน้อย ตรีรัตน์ และคนอื่น ๆ.(2545). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล*. กรุงเทพมหานคร : บริษัทธรรมดาเพรสจำกัด.

นันทวัฒน์บรมานันท์, ศาสตราจารย์ ดร (2547) *การปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.

นิภา เมธาวีชัย. (2543*). วิทยาการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี.

บุญธรรม นวธนพงศ์. (2537). *อบต. คืออะไร* เพชรบุรี : บริษัทเฟื่องฟ้าพริ้นติ้ง จำกัด.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2526) *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพมหานคร : พีระพัธนา.

ประหยัด หงส์ทองคำ. (2523). *การปกครองท้องถิ่นไทย.* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

พรชัย รัศมีแพทย์.(2541). *หลักกฎหมายการปกครองท้องถิ่นไทย* นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และคณะ. (2521). *เอกสารสอนชุดวิชาปัญหาการพัฒนาทางการเมืองไทย*. นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.

พิมลจารย์ นามวัฒน์ และคณะ. (2534). *เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมือง*. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เพยาว์ เนียะแก้ว. (2550). *การปกครองระบอบประชาธิปไตย*. นครปฐม องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม

ยุทธพงษ์ กัยวรรณ์. (2543). *พื้นฐานการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร : สุรีริยาสาส์น.

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2548). *หลักรัฐศาสตร์*. อุบลราชธานี : สำนักพิมพ์บพิธการพิมพ์จำกัด

ล้วน สายยศ และอังคนา สายยศ. (2540). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

วัชรา ไชยสาร. (2541). *ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองยุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม.

วิสุทธิ์ โพธิแท่น. (2524). *ประชาธิปไตย แนวความคิดและตัวแบบประเทศประชาธิปไตยในอุดมคติ*. กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ส่งศรี ชมภูวงศ์. (2547*). การวิจัย*. นครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

สถิต นิยมญาติ. (2534*). สังคมวิทยาการเมือง*. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช

สรชัย พิศาลบุตร.รองศาสตราจารย์ ดร. (2548) *เรียนรู้สถิติและการวิจัยด้วยกรณีศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่บริษัทจูนพับลิซซิ่ง จำกัด.

สวนา พรพัฒน์กุล. (2520). *ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

อุทัย หิรัญโต. (2531). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

2) บทความในวารสาร

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์. (10 มกราคม 2539). *“ลำดับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง”.มติชนรายวัน.*

3) วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ / รายงานการวิจัย

ชัยวัฒน์ รัฐขจร. (2542). “ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนอำเภอเมืองชลบุรี”. *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงณภัทร ศรีทอง. (2557). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด”. *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.*

นางสาวณัฐชญา ทองดี. (2552). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่ที่ 3 ตำบลบึงมะลู อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ”.*สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.*

นางอัจฉรา จันทรวิเศษ. (2556). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามแนวคิดมาตรา 291”. *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*

นายพงศ์กวี คนไว. (2556). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดมุกดาหาร”. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.*

พระนิกุล ปชฺโชโต. (2556). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน อำเภอเกษตรวิลัย จังหวัดร้อยเอ็ด”. *วิทยานิพนธ์ศาสนศาตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.*

พระมหาฉลอง กลฺยาณเมธี (เพียรหมอ). (2556). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสูงวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช”. *วิทยานิพนธ์ศาสนศาตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.*

สงวน ศรีไส. (2557). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลังประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท เอช.บี.นิตติ้ง จำกัด. อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร”. *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.*

สัมพันธ์ ภุ่มมาลา, ว่าที่ร้อยตรี. (2549). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่”. *สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.*

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชียวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ดร.บานชื่น นักการเรียน

วุฒิการศึกษา PH.D. (POLITICAL SCIENCE)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม

2. นางชลดา หนูกระจ่าง

วุฒิการศึกษา มัธยมวัดหนองแขม

ตำแหน่งปัจจุบัน กำนันตำบลสวนหลวง

3. นางสาวศรีสุดา มีชำนาญ

วุฒิการศึกษา ปริญญาโท หลักสูตรศิลปะศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา

ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ภาคผนวก ค
แบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

เรื่อง : การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

****

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1) แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

2) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการวิจัยเชิงวิชาการเท่านั้น

3) แบบสอบถามฉบับนี้ใช้ 1 ฉบับ ต่อ 1 คน ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

สำหรับผู้วิจัย

เลขที่แบบสอบถาม..... 1 2 3 ☐☐☐

1. เพศ
   1. ☐ ชาย 2. ☐ หญิง ☐ 4
2. อายุ
   1. ☐ 25 ปีลงมา 2. ☐ 26 - 35 ปี ☐ 5
   3. ☐ 36 - 45 ปี 4. ☐ 46 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
   1. ☐ มัธยมศึกษา/ปวช. 2. ☐ อนุปริญญา/ปวส. ☐ 6
   3. ☐ ปริญญาตรี 4. ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4.อาชีพ

1. ☐ เกษตรกรรม 2. ☐ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ☐ 7

3 ☐ รับจ้าง/พนักงาน 4. ☐ รับราชการ

ตอนที่ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

5 มีค่าเท่ากับ ทุกครั้ง
4 มีค่าเท่ากับ เกือบทุกครั้ง
3 มีค่าเท่ากับ ครั้งเว้นครั้ง
2 มีค่าเท่ากับ บางครั้ง
1 มีค่าเท่ากับ ไม่เคย

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1. ด้านการติดตามข่าวสาร							
1	ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุ โทรทัศน์ เสียงประชาสัมพันธ์						☐ 8
2	ท่านร่วมฟังการอภิปรายหาเสียงอยู่เสมอ						☐ 9
3	ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากอินเตอร์เน็ต เช่น INSTAGRAM, LINE FACEBOOK เป็นต้น						☐ 10
4	ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ ใบปลิว และป้ายประกาศ เป็นต้น						☐ 11
5	ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากครอบครัว ญาติ พี่น้อง						☐ 12
2. ด้านการแสดงความคิดเห็น							
1	ท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับครอบครัว ญาติพี่น้อง						☐ 14
2	ท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อนที่ทำงาน						☐ 15
3	ท่านได้สนทนาเกี่ยวกับประชาธิปไตยกับบุคคลอื่น ๆ						☐ 16
4	ท่านได้สนทนาเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญกับบุคคลอื่น ๆ						☐ 17
5	ท่านแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อทันสมัย เช่น กระทู้ทางอินเตอร์เน็ต INSTAGRAM,LINE FACEBOOK เป็นต้น						☐ 18

3. ด้านการร่วมกิจกรรมการเมือง							
1	ท่านช่วยติดต่อเจ้าหน้าที่หรือผู้นำทางการเมือง เพื่อหาทางเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมพรรคการเมือง						☐ 20
2	ท่านชักชวนประชาชนให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ						☐ 2 21
3	ท่านช่วยโฆษณาหาเสียงให้ผู้สมัครเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง						☐ 22
4	ท่านให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง						☐ 23
5	ท่านตรวจสอบผลการเลือกตั้งร่วมกับพรรคการเมืองที่ท่านเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ตนชอบ						☐ 24
4. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง							
1	ท่านตรวจสอบรายชื่อผู้ลงสมัครเลือกตั้งตรวจสอบพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง						☐ 26
2	ที่ผ่านมาท่านได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง						☐ 27
3	ท่านได้ชักชวนหรือโน้มน้าวให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง						☐ 28
4	การที่ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ท่านยึดถือนโยบายในการหาเสียงเป็นหลัก						☐ 29
5	การใช้สิทธิ์ถอดถอนนักการเมืองถ้าพบว่ามีการกระทำโดยมิชอบหลังการเลือกตั้ง						☐ 32

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

3.1 ด้านการติดตามข่าวสาร

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

.....

3.2 ด้านการแสดงความคิดเห็น

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

.....

3.3 ด้านการร่วมกิจกรรมพรรคการเมือง

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

.....

3.4 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

ศิริรัตน์ โชติกเสถียร

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน ($\sum R$)	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่2	คนที่ 3			
1) ด้านการติดตามข่าวสาร						
1	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2) ด้านการแสดงความคิดเห็น						
1	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3) ด้านการร่วมกิจกรรม						
13	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
4) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง						
13	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค(Cronbaach)

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุ โทรทัศน์ เสียงประชาสัมพันธ์	54.00	214.414	.404	.914
ท่านร่วมฟังการอภิปรายหาเสียงอยู่เสมอ	54.93	207.720	.528	.912
ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากอินเตอร์เน็ต เช่น INSTAGRAM, LINE FACEBOOK เป็นต้น	54.60	211.697	.481	.912
ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ ใบปลิว และป้ายประกาศ เป็นต้น	54.67	210.161	.638	.910
ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากครอบครัว ญาติ พี่น้อง	54.73	211.237	.433	.914
ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองจากเพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิด	54.83	215.661	.365	.915
ท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับครอบครัว ญาติพี่น้อง	54.73	209.030	.639	.910
ท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อนที่ทำงาน	54.90	202.300	.736	.907
ท่านได้สนทนาเกี่ยวกับประชาธิปไตยกับบุคคลอื่น ๆ	55.17	205.040	.727	.908
ท่านได้สนทนาเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญกับบุคคลอื่น ๆ	55.43	209.151	.554	.911
ท่านแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อทันสมัย เช่น กระทู้ทางอินเตอร์เน็ต INSTAGRAM,LINE FACBOOK เป็นต้น	55.27	200.685	.714	.907
ท่านแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อชักชวนหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นลงคะแนนเสียงให้กับพรรคการเมืองที่ท่านสนับหนุน	55.27	203.720	.639	.909
ท่านช่วยติดต่อเจ้าหน้าที่หรือผู้นำทางการเมือง เพื่อหาทางเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมพรรคการเมือง	55.60	205.352	.656	.909
ท่านชักชวนประชาชนให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ	55.13	205.706	.652	.909
ท่านช่วยโฆษณาหาเสียงให้ผู้สมัครเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง	55.80	210.579	.595	.911
ท่านให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง	55.83	212.006	.475	.913

ท่านตรวจสอบผลการเลือกตั้งร่วมกับพรรคการเมืองที่ท่านเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ตนชอบ	55.10	208.369	.473	.913
ท่านให้การปกป้องชื่อเสียงพรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง	55.67	204.989	.722	.908
ท่านตรวจสอบรายชื่อผู้ลงสมัครเลือกตั้งตรวจสอบพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง	54.73	205.306	.615	.910
ที่ผ่านมาท่านได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	53.70	221.528	.119	.920
ท่านได้ชักชวนหรือโน้มน้าวให้บุคคลอื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	54.63	206.102	.588	.910
การที่ท่านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ท่านยึดถือนโยบายในการหาเสียงเป็นหลัก	54.13	213.637	.367	.915
การใช้สิทธิ์ถอดถอนนักการเมืองถ้าพบว่ามีการกระทำโดยมิชอบหลังการเลือกตั้ง	55.40	208.593	.450	.914

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.915	23

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวศิริรัตน์ โชติกเสถียร
วัน เดือน ปีเกิด	วันอาทิตย์ที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2519
ภูมิลำเนาเดิม	74/101 หมู่ 12 ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร 74130
ที่อยู่ปัจจุบัน	74/101 หมู่ 12 ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร 74130
การศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช